

**T.C.**  
**MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**  
**EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ BİLİM DALI**

**BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM DERSİ**  
**ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRETMEN**  
**GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ**  
**(EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**HAZIRLAYAN**  
**BETÜL ÇELEBİ UZGUR**

**DANIŞMAN:**  
**DOÇ. DR. NECDET AYKAÇ**

**EKİM 2014**  
**MUĞLA**

T.C. -  
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI  
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM DERSİ  
ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE  
DEĞERLENDİRİLMESİ  
(EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ)

HAZIRLAYAN  
BETÜL ÇELEBİ UZGUR

Eğitim Bilimleri Enstitüsünce  
“Yüksek Lisans”  
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 08.09.2014

Tezin Sözlü Savunma Tarihi : 01.10.2014

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Necdet AYKAÇ:

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Salih UŞUN

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Halit KARALAR

Enstitü Müdürü :

EKİM, 2014

MUĞLA

## TUTANAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün ..... tarih ve ..... sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 24/6 maddesine göre, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek lisans öğrencisi Betül ÇELEBİ UZGUR'un "Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi" adlı tezini incelemiş ve aday 01.10.2014 tarihinde saat 16:30'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ...60... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin **kabul** edildiğine .....*B. Çelebi*..... ile karar verildi.

Tez Danışmanı  
Doç. Dr. Necdet AYKAÇ


*[Signature]*  
Üye  
Prof. Dr. Salih UŞUN

*[Signature]*  
Üye  
Yrd. Doç. Dr. Halit KARALAR

## YEMİN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

27.10.2014

  
Betül ÇELEBİ UZGUR

**YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ**  
**TEZ VERİ GİRİŞ FORMU**

**YAZARIN** **MERKEZİMİZCE DOLDURULACAKTIR.**

**Soyadı : ÇELEBİ UZGUR**

**Adı : Betül**

**Kayıt No:**

**TEZİN ADI**

**Türkçe** : Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

**Y. Dil** : TheEvaluation of Information Technologies And Software Course'sCurriculumAccordingToTheTeacher'sIdeas

**TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans**

**Doktora**

**Sanatta Yeterlilik**

●

○

○

**TEZİN KABUL EDİLDİĞİ**

**Üniversite** : MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

**Fakülte** : EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

**Enstitü** : EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**Diğer Kuruluşlar** :

**Tarih** :

**TEZ YAYINLANMIŞSA**

**Yayınlayan** :

**Basım Yeri** :

**Basım Tarihi** :

**ISBN** :

**TEZ YÖNETİCİSİNİN****Soyadı, Adı : Necdet AYKAÇ****Ünvanı : Doç. Dr.****TEZİN YAZILDIĞI DİL : TÜRKÇE****TEZİN SAYFA SAYISI: XVI+127****TEZİN KONUSU:**

1. Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

**TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELEER:**

1. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı
2. Eğitim Programı
3. Program Değerlendirme

**İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELEER:**

1. The Information Technologies and Software Course Teaching Program
2. Curriculum
3. Program Evaluation

- 1- Tezimden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum
- 2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir
- 3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir

**Yazarın İmzası :****Tarih : 27/10/2014**

## ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığının “Standart Tabanlı Program” anlayışına uygun olarak hazırladığı Seçmeli Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı 2012-2013 eğitim-öğretim yılında ortaokul 5. sınıflarda uygulanmaya başlanmıştır. 2013-2014 eğitim-öğretim yılında ortaokullar ders çizelgesinde yapılan değişiklik ile Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi 5. ve 6. sınıflarda zorunlu, 7. ve 8. sınıflarda seçmeli ders olarak kabul edilmiş, seçmeli ders için hazırlanan öğretim programı ise değiştirilmeyerek aynen uygulanmaya devam edilmiştir. Bu çalışma, bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programını, öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın verileri, anket tekniği ve görüşme formu uygulanarak toplanmıştır. Öğretmen görüşlerinin belirlenmesi için araştırmacı tarafından hazırlanan 37 maddelik ankete, Ege Bölgesi’ndeki ortaokullarda görev yapan 118 bilişim teknolojileri öğretmeni, 5 sorudan oluşan görüşmeye ise; İzmir, Muğla ve Denizli’den 15 bilişim teknolojileri öğretmeni katılmıştır. Verilerin analizinde, anketin her bir maddesi ile ilgili öğretmen görüşlerinin frekans ve yüzdesi hesaplanarak tablo halinde verilmiştir. Görüşme tekniği ile elde edilen nitel veriler dikkatli bir şekilde incelenmiş, ses kaydı alınarak yapılan görüşmeler yazıya geçirilmiştir. Öğretmenlerin okullarındaki sınıf mevcutları, bilişim teknolojileri sınıfının olup olmadığı ve bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayılarına göre programa ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla istatistiki verilerden yararlanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, bilişim teknolojileri öğretmenleri Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı ile ilgili genellikle olumsuz görüş belirtmişlerdir. Öğretmenler, okullarda programın uygulanabilmesi için gerekli olan bilişim teknolojileri sınıfının, birçok okulda eski olması ya da bazı okullarda da hiç olmaması nedeniyle dersin kazanımlarını gerçekleştirilebilir olarak görmedikleri söylenebilir. Öğretmenler, hazırlanmayan öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının gerekli olduğunu, her okul için bilişim teknolojileri sınıflarının dersin genel amaçlarına ulaşmaya uygun hale getirilmesi gerektiğini ve zorunlu ders kapsamında içeriğin net olarak belirlenerek okullar arasındaki öğrenme farklılıklarının ortadan kaldırılması gerektiğini belirtmişlerdir.

**Anahtar kelimeler:** Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı, Eğitim Programı, Program Değerlendirme

## ABSTRACT

The elective course “Information Technologies and Software” which has been prepared by the Ministry of Education in the light of “Standard Based Program” firstly started to be taught in 2012-2013 academic year to secondary school 5<sup>th</sup> grades. In 2013-2014 academic year Information Technologies and Software course became mandatory for 5<sup>th</sup> and 6<sup>th</sup> grades and optional course for the 7<sup>th</sup> and 8<sup>th</sup> grades and also the syllabus that has been prepared for the optional course hasn't been changed and continued to perform same as beforehand. The aim of this study is to assess the Information Technologies and Software Course's Syllabus according to the tutor's ideas.

The data of the research are gathered by applying the survey technique and negotiation form. To learn the tutor's ideas 37 articulated survey has conducted to 118 teacher serving in Turkey's Aegean Region, and negotiation form which has 5 questions conducted to 15 information Technologies teachers serving in Aydın, İzmir, Muğla and Denizli. When analyzing the data the frequency and percentage of answers has been given in the tables. The number of students at the schools, the situation of the schools have a computer lab or not and the number of the computers in the classrooms have been analyzed statistically between each other to grasp if there is a meaningful difference or not.

According to the results of the research the teachers generally gave negative feedbacks about the “Information Technologies and Software Course Curriculum”. The teachers think that the program isn't performable because many schools have very old information Technologies classrooms and worse many doesn't have a information Technologies classrooms. The teachers think that they need guide books and the students need exercise books that haven't been prepared yet. The teachers also focused on the subject that all schools must have appropriate Information Technologies Classrooms and Information Technologies and Software Course itself as a mandatory lesson, its syllabus must have a clear content and the learning difference should be at the minimum level.

**KeyWords:** The Information Technologies and Software Course Teaching Programme, Curriculum, Programme Evaluation



## ÖNSÖZ

Bilişim teknolojileri araçlarının hayatımızda önemli bir yer edinmesi ile bilişim teknolojileri alanında bilgi, beceri ve tutumların artırılması önem kazanmış ve bilişim teknolojileri eğitimi temellerinin küçük yaşlardan itibaren verilmesinin gerekliliği ön plana çıkmıştır. Bu bakımdan, Türkiye’de öğrencilerin zorunlu eğitim kapsamında bilişim teknolojileri alanında aldıkları ilk ders olan ortaokullardaki bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının yapısının ve başarısının önemi bir kat daha artmıştır.

Öğretim programlarının işlevselliğinin belirlenmesi ve ortaya çıkan gelişmeler doğrultusunda iyileştirilmesi bakımından program değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmalardan biri de programları uygulayanların görüşlerine başvurularak değerlendirmektir. Bu araştırmada, Milli Eğitime bağlı ortaokullarda okutulan bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının mevcut durumu ve uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri öğretmen görüşleriyle ortaya koyarak, çözüm önerileri sunulmuştur.

Bu çalışmanın başından sonuna kadar beni yönlendiren ve yardımcı olan danışman hocam Sayın Doç. Dr. Necdet AYKAÇ’a, çalışma sırasında desteklerini esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Salih UŞUN, Yrd. Doç. Dr. Kevser BAYKARA ÖZAYDINLIK, Doç. Dr. Hasan ŞEKER’e, anketlerde ve görüşmelerde, sorularımı sabır ve titizlikle cevaplandıran Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerine, bu yolda moral ve motivasyonumu yüksek tutmamı sağlayarak yanımda olan sevgili anneme, babama, eşime ve kızıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Betül ÇELEBİ UZGUR

## İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ix
İÇİNDEKİLER .....	x
ÇİZELGELER DİZİNİ .....	xiv
ŞEKİLLER DİZİNİ .....	xv
KISALTMALAR DİZİNİ .....	XVI
<b>BÖLÜM I .....</b>	<b>1</b>
1.GİRİŞ .....	1
1.1. Problem .....	1
1.2. Problem Cümlesi ve Alt Problemler .....	9
1.3. Araştırmanın Amacı .....	10
1.4. Araştırmanın Önemi .....	10
1.5. Araştırmanın Sayıltıları .....	11
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları .....	11
1.7. Tanımlar .....	12
<b>BÖLÜM II .....</b>	<b>13</b>
2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR .....	13
2.1. Eğitimde Program Değerlendirme .....	13
2.1.1. Eğitim Programı.....	13
2.1.2. Öğretim Programı .....	15
2.1.3. Program Değerlendirme .....	15
2.1.4. Program Değerlendirmenin Amacı .....	16
2.1.5. Program Değerlendirme Modelleri .....	18
2.2. Bilişim Teknolojileri Eğitimi .....	21
2.2.1. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı .....	22
2.2.1.1. Standart Tabanlı Öğretim Programı .....	23

2.2.1.2. Bilgi Ve İletişim Teknolojileri Okur-Yazarlığı .....	27
2.2.1.3. Bilişim Teknolojileri Yazılım Dersi Kazanımları .....	30
2.2.1.4. Bilişim Teknolojileri Yazılım Dersi İçeriği .....	30
2.2.1.5. Bilişim Teknolojileri Yazılım Dersi Öğrenme- Öğretme Süreci .....	34
2.2.1.6. Bilişim Teknolojileri Yazılım Dersi Sınama Durumları .....	34
2.3. İlgili Araştırmalar .....	39
2.4. İlgili Literatürün Değerlendirilmesi .....	48
<b>BÖLÜM III .....</b>	<b>49</b>
<b>3. YÖNTEM .....</b>	<b>49</b>
3.1. Araştırma Modeli .....	49
3.2. Evren ve Örneklem .....	50
3.3. Veri Toplama Araçları .....	52
3.4. Veri Toplama Süreci .....	55
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması .....	55
<b>BÖLÜM IV .....</b>	<b>57</b>
<b>4. BULGULAR VE YORUMLAR .....</b>	<b>57</b>
4.1. Anket Formundan Elde Edilen Bulgular .....	57
4.1.1. Ankete katılan öğretmenlerin okullarındaki duruma ilişkin bulgular ..	57
4.1.1.1 Ankete katılan öğretmenlerin okullarındaki sınıf mevcutlarına İlişkin bulgular .....	57
4.1.1.2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin okullarındaki bilişim teknolojileri sınıflarına ilişkin bulgular .....	58
4.1.2. Anket Maddelerinin Öğretmenlerin Okullarındaki Duruma Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular .....	59
4.1.2.1. Anketin sınıf mevcutlarına göre incelenmesiyle elde edilen bulgular .....	60
4.1.2.2. Anketin okullardaki bilişim teknolojileri sınıfı durumuna göre incelenmesiyle elde edilen bulgular .....	60

4.1.2.3. Anketin bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısına göre incelenmesiyle elde edilen bulgular .....	61
4.1.3. Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Öğretim Programına ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik anket bulguları .....	62
4.1.3.1. Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Öğretim Programının genel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular .....	62
4.1.3.2. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular .....	64
4.1.3.3. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular .....	70
4.1.3.4. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular .....	77
4.1.3.5. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular .....	83
4.2. Görüşme Formundan Elde Edilen Bulgular .....	87
4.2.1. Görüşmeye katılan öğretmenlerin okullarındaki duruma ilişkin bulgular .....	87
4.2.2. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin görüşleri .....	90
4.2.3. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının içeriğine ilişkin görüşleri .....	92
4.2.4. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleri .....	94
4.2.5. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin görüşleri .....	96
4.2.6. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı ile ilgili belirttikleri sorunlar ve çözüm önerileri .....	98
<b>BÖLÜM V .....</b>	<b>101</b>
<b>5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER .....</b>	<b>101</b>
5.1. Sonuçlar .....	101
5.2. Öneriler .....	102
<b>KAYNAKÇA .....</b>	<b>103</b>

<b>ÖZGEÇMİŞ .....</b>	<b>110</b>
<b>EKLER .....</b>	<b>111</b>
<b>Ek 1. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylerine Göre</b>	
<b>Kazanımları .....</b>	<b>111</b>
<b>Ek 2. Anket Formu .....</b>	<b>122</b>
<b>Ek 3. Görüşme Formu .....</b>	<b>127</b>

## ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 2.1. Programdaki düzey sınıflandırması.....	29
Çizelge 3.1. Ankete katılanların cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun oldukları bölüme göre dağılımı.....	50
Çizelge 3.2. Görüşme formuna katılanların cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun oldukları bölüme göre dağılımı.....	52
Çizelge 4.1. Ankete katılan öğretmenlerin okullarındaki sınıf mevcutlarına göre dağılım.....	57
Çizelge 4.2. Ankete katılan öğretmenlerin okullarındaki bilişim teknolojileri sınıfları.....	58
Çizelge 4.3. Ankete katılan öğretmenlerin okullarındaki bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısına göre dağılım.....	59
Çizelge 4.4. Anketin sınıf mevcutlarına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları.....	60
Çizelge 4.5. Anketin okullardaki bilişim teknolojileri sınıfı durumuna ilişkin Mann-Whitney U testi sonuçları.....	61
Çizelge 4.6. Anketin bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları.....	61
Çizelge 4.7. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının genel özelliklerine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı.....	62
Çizelge 4.8. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı.....	65
Çizelge 4.9. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı.....	70
Çizelge 4.10. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı.....	77
Çizelge 4.11. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı.....	83
Çizelge 4.12. Görüşmeye katılan öğretmenlerin okullarındaki mevcut durum.....	88
Çizelge 4.13. Görüşmeye katılan öğretmenlerin okullarındaki sınıf mevcutlarına göre dağılım.....	89
Çizelge 4.14. Görüşmeye katılan öğretmenlerin okullarındaki bilişim teknolojileri sınıfları.....	89
Çizelge 4.15. Görüşmeye katılan öğretmenlerin okullarındaki bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısına göre dağılım.....	90

## ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Eğitim Programının Öğeleri.....	14
--	----

## KISALTMALAR DİZİNİ

BİT	: Bilgi ve İletişim Teknolojileri
BÖTE	: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
BT	: Bilişim Teknolojileri
BTE	: Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri
BTÖ	: Bilişim Teknolojileri Öğretmeni
E-portfolyo	: Elektronik Ürün Dosyası
EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
FATİH	: Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
ICT	: Information andCommunicationTechnology
ISTE	:The International SocietyforTechnology in Education
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
OECD	: OrganizationforEconomicCo-operationand Development
PISA	: Programmefor International StudentAssessment
SPSS	: Statistical PackageForTheSocialScience



# BÖLÜM I

## 1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, problem cümlesi, alt problemleri, sayıtlıları, sınırlılıkları ve tanımlar yer almaktadır.

### 1.1. Problem

Bilgi; algılama, işleme, değerlendirme, muhakeme sonucunda zihinde üretilen, insanın dış dünyaya ilişkin algısını değiştiren veya bir bilinmeyeni açıklayan anlam parçası (veya kümesi) olarak tanımlanabilir (Özden 2003: 2). Bilgi teknolojisi, bilginin oluşturulması, toplanması, biriktirilmesi, işlenmesi, yeniden elde edilmesi, yayılması, korunması ve bunlara yardımcı olan araçlar olarak; iletişim teknolojisi ise insanlar arasında haberleşmeyi sağlayan telefon, televizyon gibi araçlar olarak tanımlanmaktadır (Akkoyunlu 1998: 5). Günümüzde iletişim araçları, bilginin elde edilmesi ve geliştirilmesinde büyük bir rol üstlendiğinden bilgi ve iletişim kavramları bir arada kullanılmaya başlamıştır. Bunun sonucunda “bilgi ve iletişim teknolojileri” ve “bilişim teknolojileri” kavramları oluşmuştur.

Günümüzde bilişim teknolojileri alanındaki hızlı gelişmeler, bilginin toplumun her alanında önemli ve kritik bir rol üstlendiği “bilgi toplumu” nu oluşturmuştur. (Şerefoğlu Henkoğlu ve Yıldırım 2012: 26) Bilgi toplumu olabilmek için toplumun her kesiminde, amaçlı ve kaliteli bir bilişim teknolojileri kullanımı gerekmektedir. Bu kapsamda 2002 ve 2004 yıllarında gerçekleştirilen Türkiye Bilişim Şuralarında Türkiye'nin 21. yüzyılda varlığını sürdürebilmesi için Milli Eğitimini ciddi bir

biçimde yeniden yapılandırmasının zorunluluğu üzerinde durulmuştur. Rapora göre bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) ile toplumumuzun düşünme, öğrenme ve iletişim alışkanlıkları geleceğin ihtiyaçlarına göre değiştirilmelidir (Akıncı ve Seferoğlu 2010: 476). Bu doğrultuda okullarda Bilişim Teknolojileri eğitimi verilmesi, bu hedefe ulaşmada en önemli yollardan birini oluşturmaktadır. (Duman 2012: 1)

Bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişmelere paralel olarak toplumların eğitim alanındaki değişen gereksinimleri doğrultusunda, geleceğin bireyleri, sürekli değişen, gelişen, teknoloji odaklı ve bilgiyi esas alan, çağa ayak uydurabilecek bireyler olarak yetiştirilmelidirler. Bu da ancak toplumların Bilişim Teknolojileri'ni eğitim alanlarında daha fazla kullanmaları, hatta bilişim teknolojilerini eğitimin odak noktası haline getirmeleri ile mümkündür. (Seferoğlu Henkoğlu ve Yıldırım 2012: 26)

Türkiye'de bilgi toplumuna geçiş sürecinde, küreselleşmenin ve buna bağlı olarak bilgi ve iletişim teknolojilerinin önemi artmıştır. Bilgi toplumunda, bilgiye erişim, kapsam ve üretim nitelikleri de hızla değişmektedir. Bu değişimlerin sonucunda günümüz bireylerinden beklenen, ihtiyaç duydukları bilgiye ulaşabilmeleri, onu etkili olarak kullanma ve sunma becerilerine sahip olmalarıdır. Yani günümüz tanımıyla bireylerin dijital okur-yazar olmaları beklenmektedir. Çünkü toplumların düşünce üreten ve yaratan, bireylere her geçen gün daha fazla gereksinimi olmaktadır. Okullardan ve öğretmenlerden beklenen ise bilgiye erişebilen, onu etkili kullanma becerisine sahip, teknolojiyi etkili kullanabilen bireyler yetiştirmeleridir.

Teknolojik gelişmelerden en çok etkilenen alanlardan birisi de eğitim alanı olmuştur. Teknoloji genel olarak öğrenenlere faydalı olarak kabul edilir. Çünkü öğrencileri ve öğrenme sürecini olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir. Teknoloji kullanımı, öğrenmek için içsel motivasyonu artırır ve birden çok yerden her zaman kolayca erişilebilir bir bilgi bolluğu sağlar.(Ehrmann 1995, Akt. Bond, Nicholson ve Peterson 2002).Dünya'da bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğrenme-öğretme süreciyle bütünleştirilmesi çalışmaları artmış, ülkemizde de, bilgisayar destekli eğitim çalışmaları yaygınlaşmış, öğretmenler ve okullar imkanları ölçüsünde sınıflarına

bilgisayar ve projeksiyon makinesi kazandırarak dersleri daha görsel ve etkili yöntemlerle işlemeye başlamışlardır. Milli Eğitim Bakanlığı, başlattığı FATİH (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi kapsamında bütün sınıflara akıllı tahta ve 5. sınıftan itibaren bütün öğrencilere tablet bilgisayar verilmesini planlanmaktadır. Böylece bütün sınıflarda bilgisayar destekli eğitim verilebilecektir. Bilgisayarın eğitime destek veren bir araç olarak kullanılmasının yanı sıra, bilgisayar ve diğer bilişim teknolojileri cihazlarının kullanımı ve hatta bu teknolojilerin etik değerlere uygun olarak, doğru ve üretken bir şekilde kullanımı da büyük önem kazanmıştır. Bilişim Teknolojileri eğitimine gereken önemin verilmesi, yalnızca bireysel gelişime değil toplumsal gelişime, çağı yakalama, çağa öncülük etme, bilgiyi kullanan değil üreten olma açısından oldukça önemlidir.

Türkiye’de bilgisayar ve internet erişiminin okullara getirilmesi, öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanmalarına yönelik eğitilmesi ve bilişim teknolojilerinin eğitim sistemi ile bütünleşmesi çalışmaları özellikle 1998 yılından bu güne sürdürülmektedir. Bu süreç içerisinde, karşılaşılan problemler genel olarak öğretmen yetiştirme, donanım edinme ya da donanım güncelleme gibi görünse de; günümüzde farklı problemlerin olduğu da gözlemlenmektedir. Bunlardan birisi 1998 yılında Seçmeli Bilgisayar dersi olarak müfredata giren dersin 15 yıl içinde geçirdiği değişim ve bu değişimler neticesinde ülkemizde bilişim teknolojileri konusunda verilen eğitimin; dersin seçmeli olması ve birçok okulda seçilmediği göz önüne alındığında ve Özgen (2005)’in bu alanda ülkemizi 15 Avrupa ülkesi ile karşılaştırarak yaptığı araştırma sonuçlarına da dayanarak yetersiz kaldığı söylenebilir.

Milli Eğitim Bakanlığı ilk kez 1998 yılında seçmeli bilgisayar dersini ilköğretim okullarında temel bilgisayar okuryazarlığının kazandırılması amacıyla müfredata dahil etmiştir. Bilişim çağının gereklerini yerine getirmek ve bilgisayar derslerinin temel araç gereci olan bilgisayar donanım ve yazılımlarının sağlanması için çalışmalar yapılmıştır. “Temel Eğitim Projesi, Eğitime %100 Destek, Bilgisayarlı Eğitime Destek, TEP1, TEP2, INTEL, gibi çok sayıda proje kapsamında Dünya

Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, Ulaştırma Bakanlığı, Tekstil işverenleri Sendikası, Avea gibi kurum ve kuruluşları ve Milli Eğitim Bakanlığı, Bilişim Teknolojisi (BT) sınıflarının oluşturulması için çalışmalar yapmış ve maddi destek sağlamıştır. 1998 yılında 600 milyon dolarlık Temel Eğitim Projesi kapsamında 7.188 BT sınıfı kurulmuş tek bir proje kapsamında bile 45.000'den fazla araç bu sınıflara sağlanmıştır. Uzun bir müddet okulların kısıtlı imkânları ve hayırseverlerin bağışları bu sınıflara aktarılmıştır. 2006 yılına kadar her biri 20.000 dolara mal olan 20.000 adet bilgisayar laboratuvarı kurulmuştur. Okullara bilgisayar, ağ araçları, yazıcı tarayıcı bilgisayar masası, tabure, klima, yansıtıcı gibi çok sayıda malzeme ve internet bağlantısı sağlanmış, her türlü teknik altyapı hazırlanmıştır(Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri Derneği [BTE Derneği] 2013: 3). Sağlanan olanakları etkili kullanacak ve kullandıracak insan gücüne olan acil gereksinim sebebiyle geçici çözüm olarak formatör öğretmenlik kavramı ortaya atılmış zamanla daha da benimsenmiştir. Aynı yıllarda üniversitelerde Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümleri açılmış ve ilk mezunlarını 2002 yılında vermeye başlamıştır.

Yüksek Öğrenim Kurumlarınca açılan 300'den fazla bölümün adında bilgisayar ya da bilişim kelimesinin geçmesi yani binlerce öğrencinin bu alanda üniversite eğitimi almak için yıllarını harcaması toplumun bu alanda yetişmiş insan gücüne olan gereksinimin somut örneğidir. Öğrencilerin de, sınırı olmayan bilişime, her geçen gün çeşitlenen, gelişen ve kabiliyeti artan bilgisayar programlarına, internet uygulamalarına ve bilgisayarlara, ihtiyacı ve ilgisi artmaktadır.

2002'den itibaren BÖTE mezunu öğrencilerin Bilgisayar öğretmeni unvanı ile atanmasına rağmen, bilgisayar dersi seçmeli olarak kalmıştır.2005 yılında seçmeli derslerde not ile değerlendirilmenin kaldırılması ve ardından ders saatlerinin azaltılması, bunların yanında seçmeli İngilizce ve medya okuryazarlığı dersinin ön plana çıkması ile Bilişim Teknolojileri adını alan ders seçilmemeye başlamıştır. Dersin seçilmemesindeki bir diğer neden ise bazı okullarda Bilişim teknolojileri sınıfı olmaması ya da var olan sınıflardaki eksiklerin okullara getireceği maddi yük

olmuştur. Okullarda derslerin seçilmemesi ve Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinin formatör öğretmen olarak görevlendirilmeleri ile birçok okul bilişim teknolojileri sınıflarını dağıtmış, bilgisayarları okul içinde farklı amaçlarla kullanmaya başlamıştır. Teknolojinin büyük bir hızla ilerlediği bu yıllarda ülkemizde bilişim teknolojileri eğitimi konusundaki yetersizlik 2011 Haziran ayında açıklanan PISA sonuçlarında da açıkça görülmüştür. 2012 PISA ICT (Information and Communication Technology) raporunda da okullara sadece teknolojik araç-gereçleri doldurmanın yeterli olmayacağı vurgulanmaktadır. Rapora göre, dijital resim işleme, veri tabanı oluşturma, hesap tablosu kullanarak grafik oluşturma, sunum oluşturma ve ses, görüntü ve resim içeren çoklu ortam materyali hazırlama olarak 5 ana alanda OECD ülke ortalamalarının çok altında kaldığımız görülmüştür. 2009-2011 yılları arasında 25 Avrupa ülkesinin katılımıyla yapılan Uluslararası Avrupa Çevrimiçi Çocuklar Sınavı'na (EU KIDS Online) ülkemizden 9-16 yaşlarında 1000 çocuk ve aileleri katılmıştır. Araştırmada internet konusunda en düşük bilgiye sahip kullanıcılar Türkiye'de çıkmıştır. Aileler arasında da Türkiye'deki ebeveynler internet hakkında en az bilgiye sahip olan grup olarak değerlendirilmiştir. Avrupa Birliği (AB) tarafından yayınlanan "Key Data on Learning and Innovation through ICT at School in Europe 2011" raporunda ise ülkemizdeki eksiklikleri gösteren veriler bulunmaktadır(BTE Derneği 2013: 10).

Son 15 yıl içinde Türkiye'de teknoloji ile eğitimi buluşturma çabalarına rağmen, Seferoğlu (2007)'nin ve Şişman Eren ve Şahin İzmirli (2012)'nin İlköğretim bilişim alanındaki derslerde yaşanan sorunlara ilişkin yaptıkları araştırma sonuçları da göz önüne alınarak bir şeylerin eksik ya da yanlış olduğunu görülmektedir. Öztürk ve Yılmaz (2011) dersin seçmeli statüsünün dersin pedagojik değerine yansımaları öğretmen görüşlerine göre değerlendirmiş ve dersin seçmeli oluşunun pedagojik açıdan birçok olumsuzluğa neden olduğunu vurgulamıştır. Dersin seçmeli oluşu derse verilen önemi azaltmaktadır. Sadece bilişim teknolojileri sınıfı olan okullarda dersin seçilebilmesi de bu alandaki eğitimin ülkemizde yetersiz kalmasına neden olmuştur. 1998-2013 yılları arası dersin isminde ya da öğretim programında sıklıkla

değişiklikler yapılmasına rağmen ders hep seçmeli dersler arasında yer almıştır. 2012-2013 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın Eğitim Sisteminde yaptığı önemli değişikliklerle beraber Ortaokulların programına Seçmeli Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi konulmuş ve Seçmeli Bilişim Teknolojileri Dersi kademeli olarak kaldırılmıştır. Yeni dersin adı çok büyük bir değişikliğe uğramamış gibi görünmesine rağmen, dersin içeriği, öğretim yaklaşımı ve uygulama şeklinde büyük değişiklikler olmuştur.

Dersin seçmeli oluşundan kaynaklanan problemler daha birçok araştırmaya konu olmuştur. Eyidoğan, Odabaşı ve Kılıçer (2011) tarafından Bilişim Teknolojileri dersi için öğretmen görüşleri doğrultusunda yapılan araştırmada, öğrencilerin sınav kaygısı olmadığından dersle ilgili kaygılarının azaldığı ve bunun da akademik başarıyı olumsuz etkilediği ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, öğrencilerin dersten beklentilerinin azaldığı, öğrencilerin bu dersin zorunlu dersler kadar önemli olmadığı, hatta diğer seçmeli dersler gibi (görsel sanatlar, müzik vb.) özel yetenek gerektireceği düşüncesine yönelttiği ve öğrencilerin derse karşı olan beklentilerinde düşme yarattığı sonucuna varılmıştır. Bunların yanı sıra, dersin karnede not ile değerlendirilmemesi, öğrencilerin başarısız olma gibi olumsuz düşüncelerine engel olduğu ve bunun da öğrencilerin öğrenme hızını arttıracakları düşünceleri ortaya çıkmıştır. Bunlara rağmen dersin zorunlu olmasının gerekliliği Milli Eğitim Bakanlığı tarafından da kabul edilmiştir. Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi, 2013 yılı sonunda Bakanlık tarafından yayınlanan ders çizelgesinde 2013-2014 eğitim-öğretim yılında ortaokul 5. ve 6. sınıflarda zorunlu 7. ve 8. sınıflarda seçmeli ders olarak haftalık ders çizelgesindeki yerini almıştır. Dersin zorunlu hale getirilmesinin ardından seçmeli ders için hazırlanan öğretim programı değiştirilmemiş aynen uygulanmaya devam edilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı seçmeli bilişim teknolojileri ve yazılım dersini “Standart Tabanlı Program” anlayışına uygun olarak hazırlamıştır. Çağın gerektirdiği düzeyde insan yetiştirebilmek amacıyla dünya üzerindeki pek çok ülkede eğitim konusu ile ilgili bakanlıklar, ulusal düzeyde öğrenci, öğretmen ve okul yöneticilerinden

bekledikleri başarı düzeylerini belirlemektedir ve bu çalışma standartların belirlendiği çerçeve program olarak adlandırılmaktadır (Thomas ve Knezek 2008, Akt. Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] 2012: 3).Teknoloji eğitiminde, birçok ülkede standart tabanlı öğretim programı kullanılmaktadır. Standart tabanlı öğretim programı, eyalet sisteminin olduğu ya da ülkenin bölgelere ayrılarak bölgelere göre farklı öğretim programlarının kullanıldığı ülkelerde bütün dersler için genel standartlar belirlenmesi şeklinde uygulanan bir programdır.

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi için genel standartlar belirlenmiştir. Standartlara dayalı kazanımlar oluşturulurken Tomei'nin teknoloji alanı için oluşturduğu taksonomi dikkate alınmıştır. Bu taksonomideki yeterlik düzeylerinin aslında kesin sınırlarla ayrılamaması yani iç içe geçmiş bir yapıda olduğu için yeterlilik düzeyleri olarak Fraillon ve Ainley (2011) tarafından yapılan sınıflandırma temel alınmıştır(MEB 2012: 6). Düzeylere göre verilen kazanımlar çerçevesinde programın diğer öğelerini tamamen öğretmenin belirlemesi istenmiştir.

Yeniden yapılandırılan öğretim programı bilgi okuryazarlığı, teknoloji kullanımı ve üretiminde etik değerler, estetik, gizlilik, bilgi güvenliği ve siber suçlar gibi kişisel ve toplumsal açıdan önemli konuları içermektedir. Yeni öğretim programında ofis otomasyonlarının öğretildiği yapıdan uzak ve bireylerin yeni teknolojileri kendi kendilerine öğrenebilme ve yeni teknolojilerin doğru kullanımı konusunda kültür geliştirmelerine olanak sağlayan bir yaklaşım benimsenmiştir. (MEB,2012: 3)

Türkiye'de program geliştirme çalışmalarının öncülerinden Varış (1994: 18), eğitim programını, "bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, milli eğitim ve kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesine dönük tüm faaliyetleri kapsar" şeklinde tanımlamaktadır. Bu faaliyetlerin planlı olmasının önemi büyüktür. Bir eğitim programının geliştirilmesinde dört temel öge vurgulanmaktadır. Bu öğeler hedef, içerik, öğrenme ve öğretme süreci ile ölçme ve değerlendirmedir.

Eğitim öğretim sürecinde en önemli öge öğrencidir. Öğretim programları öğrencilere kazandırılmak istenen davranışların sistematik yapısını oluşturan bir kılavuzdur. Bu

kılavuza en çok ihtiyaç duyan ise programın uygulayıcısı olan öğretmenlerdir. Eğitim öğretimin verimliliği, öğretim programının etkililiği ile orantılıdır. Toplumda yaşanan değişimlere ayak uydurmak için zaman içerisinde eğitim programlarının yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Geçmişte ve günümüzde dünyada uygulanan, eğitimde yeniden düzenleme ya da reform adı altında yapılan çalışmaların temelinde program düzenlemesi bulunmaktadır. Bu düzenlemeler yapılırken toplumun gereksinimleri ve öğrencilerin özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bir öğretim programı her ülkede aynı derece etkili, işlevsel ve kullanılabilir olmayabilir. O nedenle bir ülkede başarılı olmuş herhangi bir öğretim programını aynen alıp uygulamak da doğru olmayabilir.

Eğitim programlarının değerlendirilmesi, bu programda belirlenmiş olan kazanımların, düzenlenen içeriğin ve uygulanan öğretme-öğrenme süreçlerinin ve değerlendirme durumlarının program sonucunda ulaşılması istenen yeterlilikleri hedef kitleye kazandırmadaki etkililiğinin, işlevliliğinin, ekonomikliğinin, kullanılabilirliğinin ve işlevselliğinin sağlanmasındaki yeterliliklerini belirlemede ve elde edilen değerlendirme sonuçlarına göre ilgili programın sürdürülmesine, geliştirilmesine ya da sonlandırılmasına karar vermede önemli olacaktır. Program değerlendirme, hazırlanan bir eğitim programının güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek üzere program uygulanmadan önce yapılabileceği gibi, programın etkililiğini saptamak amacıyla programın uygulanması sırasında ya da sonrasında da yapılabilir (Yüksel ve Sağlam, 2012: 4-5).

Program değerlendirmesi yapabilmek için çeşitli yöntemler olmasına rağmen, Yılmaz Tanataş (2010), Fırat Durdukoca ve Arıbaş (2011), Bayrak ve Erden (2007), Karal, Reisoğlu ve Günaydın (2010)'ın araştırmalarında olduğu gibi daha birçok araştırmada programın işlevliliğini sorgulamaya yönelik olan programın öğelerin (kazanım, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme) dönük değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Bu nedenle 2012-2013 eğitim öğretim yılında ortaokullarda zorunlu eğitim kapsamına alınan bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının doğruluğu, gerçekçiliği, yeterliliği, uygunluğu, verimliliği, etkililiği,



başarısı ve yürütülebilirliğinin belirlenmesine yönelik araştırmaların gerekliliği ve yapılan incelemeler sonucunda yeni olan bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin öğretim programına yönelik yeterli çalışma olmaması araştırmacının problemini oluşturmaktadır.

## **1.2. Problem Cümlesi ve Alt Problemler**

Bu çalışmanın problem cümlesi, “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlar, içerik, eğitim durumu ve değerlendirme öğelerine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?” şeklindedir.

Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim programının genel özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşleri arasında sınıf mevcutları ve bilişim teknolojileri sınıflarının durumu açısından anlamlı fark var mıdır?
7. Öğretmenlerin programla ilgili yaşadığı sorunlar ve sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

### **1.3. Araştırmanın Amacı**

Bu araştırmanın amacı, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının, öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesidir.

### **1.4. Araştırmanın Önemi**

Eğitim sistemleri eğitim programları ile işlerlik kazanır. Eğitim faaliyetlerinin bir düzen içerisinde ele alınması yaklaşımı eğitim programının ana amacını oluşturmaktadır. Eğitim programlarının iyi oluşturulması kadar, oluşturulan programın etkililiği de büyük öneme sahiptir. Bu yönüyle hazırlanan programların uygulama sürecindeki işlevselliğinin sürekli değerlendirilerek programların geliştirilmesi gerekmektedir.

Program değerlendirme; gözlem ve çeşitli ölçme araçları ile eğitim programlarının etkililiği hakkında veri toplama, elde edilen verileri programın etkililiğinin işaretçileri olan ölçütlerle karşılaştırıp yorumlama ve program etkililiği hakkında karar verme sürecidir. (Erden,1998:10)

Bir eğitim programının başarılı olabilmesi için tüm öğrencilerin programda amaçlanan hedeflere ulaşmış olması gerekir, ancak bu her zaman gerçekleşmeyebilir. Bu nedenle programın uygulanması sonucunda yetersiz kalan ya da ters işleyen öğelerin olup olmadığı; varsa aksaklıkların programın hangi öğelerinden kaynaklandığını belirtmek ve gerekli düzenlemeleri yapmak amacıyla programın değerlendirilmesi gerekmektedir (Demirel,2004:183-184).

Bilişim teknolojileri hayatımızın her alanına girmiş ve her insan için bir yerlerde mutlaka kullanımı zorunlu hale gelmiştir. Bu yönüyle, bilişim teknolojilerinin kullanımının, daha da önemlisi doğru ve etik değerlere uygun olarak kullanımının çocuklara öğretilmesi konusu önem kazanmıştır. Çünkü doğru ve uygun şekilde kullanıldığında bilişim teknolojileri araçları çocukların eğitiminde ve

sosyalleşmesinde büyük rol oynamaktadır. Bu araçlar çok faydalı olabildiği gibi yanlış kullanımı sonucunda çocuklar için oldukça zararlı olabilmektedir. Bu nedenle çocukları bilişim teknolojilerini kendileri için en uygun şekilde kullanmaları konusunda bilgilendirmek ve yönlendirmek gerekmektedir. Bu yönüyle bilişim teknolojileri dersi okullarda zorunlu eğitim kapsamında yer alan önemli derslerden biridir.

Teknoloji büyük bir hızla ilerlemekte buna bağlı olarak ihtiyaçlar da değişmektedir. Kullanılan yazılımların her geçen gün değişiklik göstermesi öğretim programlarının da yenilenmesini gerektirmektedir. Bunun sonucu olarak, geçtiğimiz 15 yılda dersin sürekli değişikliğe uğradığı görülmektedir. 2013-2014 öğretim yılında programda zorunlu ders olarak yer alan Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersinin program öğeleri açısından incelenmesi, programın öğrencilerin ve toplumun ihtiyaçlarını karşılama düzeyinin ve etkilik derecesinin belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmanın yeni oluşturulan programın geliştirilmesi çalışmalarına katkıda bulunması beklenmektedir.

### **1.5. Araştırmanın Sayıltıları**

Bu araştırmada,

1. Uzman görüşü alınarak hazırlanan anketin amaca hizmet ettiği,
2. Öğretmenlerin anket sorularına ve görüşmede verdikleri cevapların tarafsız ve samimi oldukları varsayılmıştır.

### **1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları**

Bu araştırma, 2013 – 2014 eğitim - öğretim yılında, Ege Bölgesi'ndeki ortaokullarda çalışan 118 bilişim teknolojileri öğretmeni ile oluşturulan çalışma

gurubu ve bu çalışma gurubuna uygulanan anket verileri, Ege Bölgesi'ndeki İzmir, Denizli ve Muğla illerinden 15 bilişim teknolojileri öğretmeni ile yapılan görüşme ve görüşmelerdeki görüşlerden elde edilen verilerle sınırlıdır.

## 1.7. Tanımlar

**Bilgi Teknolojileri:** Bilginin yaratılması, toplanması, biriktirilmesi, işlenmesi, yeniden elde edilmesi, yayılması, korunması ve bunlara yardımcı olan araçlardır (Akkoyunlu, 1998).

**İletişim Teknolojileri:** İletişim teknolojisi ise insanlar arasında haberleşmeyi sağlamaya yönelik olan telefon, televizyon gibi araçlardır (Akkoyunlu, 1998).

**Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı:** Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 03.09.2012 tarih ve 14975 sayılı yazısı üzerine Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulları 5. ve 6. sınıflarda zorunlu 7. ve 8. Sınıflarda seçmeli ders olarak, 2012-2013 Öğretim yılından itibaren 5. sınıflardan başlayarak kademeli olarak uygulanacak öğretim programıdır (MEB: 2012)

## BÖLÜM II

### 2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın kuramsal çerçevesini oluşturan “Program Türleri ve Program Değerlendirme” ve “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı” ile ilgili bilgilere ve araştırma konusuyla ilgili ulaşılan belli başlı çalışmaların sonuçlarına yer verilmiştir.

#### 2.1. Eğitimde Program Değerlendirme

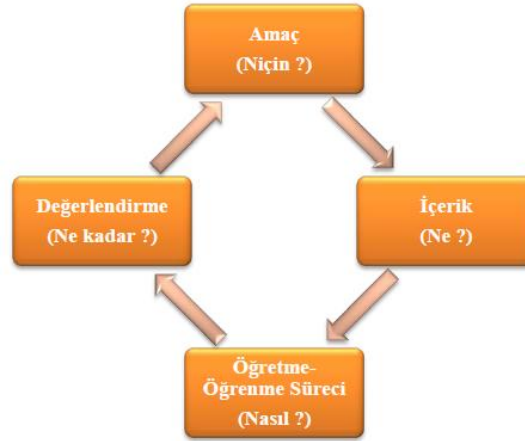
Program kelimesi eski Yunancadan gelen bir sözcüktür. Türkçede çeşitli anlamlarda kullanılmaktadır. Uşun (2012: 2) program kavramını, “bir işin niçin yapılacağını (hedef), bölümler ile bölümlerin sırasını (içerik) ve nasıl?, nerede?, ne zaman? ve kim? ile yapılacağını (eğitim durumu) gösteren önceden hazırlanmış bir çizelge(izlençe)” olarak tanımlamıştır.

##### 2.1.1. Eğitim programı

“Latince *curriculum* sözcüğüyle tanımlanan eğitim programı kavramı Roma’da yarış arabalarının üzerinde yarıştığı oval biçimdeki koşu pisti için kullanılmaktaydı. Bu kavram, koşu yolu olarak bilinen somut bir kavramdan, bugün ders programı anlamında kullanılan soyut bir kavrama doğru geçmiş ve eğitim programı kavramı “izlenen yol” anlamında eğitimde kullanılmaya başlanmıştır (Demirel2007:1). Literatürde eğitim programı için çeşitli tanımlar yapılmıştır.

Eğitim programı, Varış (1994: 14)'a göre, "bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetlerdir", Demirel (2003: 32)'e göre, "1) ğeleri olan hedef, içerik, öğrenme öğretme süreci ve değerlendirme boyutları arasındaki dirik ilişkiler bütünü. 2) ğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneğidir", Ertürk (1986: 96)'e göre, "ğrenci açısından bir öğrenme yaşantıları düzeni olduğu kadar eğitimci açısından da bir eğitim durumları düzeni veya kısaca eğitme düzenidir", Erden (1998: 4)'e göre, "bir eğitim kurumunun amaçları doğrultusunda düzenlenmiş planlı eğitim faaliyetlerinin tümüdür". Oliver'e göre, "ğretmenin çalışmaları sonucu öğrencilerin karşı karşıya geldikleri durumlardır" (Fidan, 1985:15).

"Eğitim programının kendi içinde belli bir düzeni ve sistematik bir yapısı vardır. Bu yapı çeşitli öğelerden oluşmakta ve bu öğeler arasında dinamik bir ilişki yer almaktadır. Dolayısıyla programın öğelerinin herhangi birinde ortaya çıkan bir aksaklık veya değişme, sistemde yer alan diğer öğeleri de etkilemektedir. şekil 2.1. 'de de grldğu gibi eğitim programının temel öğeleri amaç, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme" (Yüksel 2010: 6).



şekil 2.1. Eğitim Programının ğeleri

“Şekil 2.1.’de görüldüğü gibi, eğitim programının amaç ögesinde, “Bireyleri niçin eğitiyoruz?” sorusuna yanıt aranmakta; içerik ögesinde, belirlenen amaçlar doğrultusunda “ne öğretilim” sorusu sorgulanmakta; üçüncü öge olan öğretme-öğrenme sürecinde amaçlar doğrultusunda düzenlenen içeriğin nasıl öğretileceği irdelenmektedir. Programın son ögesi ise değerlendirmedir. Bu ögede önceki ögeler doğrultusunda yapılan eğitimin niteliğinin kontrolü yapılmaktadır. Amaçlara ne düzeyde ulaşıp ulaşılmadığının saptanmaya çalışıldığı bu ögede ortaya çıkan sonuçlar programın geliştirilmesi için temel girdi olarak kullanılır” (Yüksel 2010: 6).

### **2.1.2. Öğretim programı**

Öğretim programı, Varış (1994: 14)’a göre, “bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına dönük bir programdır”, Demirel(2004: 6)’e göre, “okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimi ile ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneğidir”, Özçelik (1998: 4)’e göre “öğretim programı ise, bir dersle ilgili öğretme öğrenme sürecinde nelerin, niçin ve nasıl yer alacağını gösteren bir kılavuz, başka bir deyişle bu nitelikte bir proje planıdır.”,

Eğitim programı ve öğretim programı kavramları birlikte, çoğu kez de biri diğersinin yerine kullanılmaktadır. Fakat yapılan tanımları incelediğimizde eğitim programının öğretim programını kapsadığı söylenebilir.

### **2.1.3. Program değerlendirme**

“Bir eğitim programının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucu elde edilen veriler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi program geliştirme olarak tanımlanmaktadır” (Erden 1998: 4). Tanıma bakıldığında program geliştirme sürecinin üç aşamasından ve bu aşamalar sonucunda yeniden düzenleme için yapılan bir değerlendirmeden söz edilmektedir, bu ifade program değerlendirmenin temel amacını ortaya koymaktadır. Ayrıca, eğitimde program geliştirme ve değerlendirmenin iç içe olduğu da görülmektedir.

Program değerlendirme konusunda yapılmış çok değişik tanımlar vardır. Fink (1995, Akt. Yüksel ve Sağlam 2012: 10)“değerlendirmeyi bir programın özelliklerinin ve boyutlarının ayrıntılı araştırılması olarak ifade etmektedir.”

“Program değerlendirmenin programın etkililiği hakkında 1) veri toplama, 2) verileri ölçütlerle karşılaştırıp yorumlama 3) etkililik hakkında karar verme basamaklarından oluştuğu söylenebilir” (Demirel 2004: 184). Erden (1998: 10), “program değerlendirmeyi gözlem ve çeşitli ölçme araçları ile veri toplama, elde edilen verileri programın etkililiğinin işaretçileri olan ölçütlerle karşılaştırıp yorumlama ve programın etkililiği hakkında karar verme süreci olarak ifade etmektedir.” Uşun (2012: 10), “program değerlendirmeyi; sistematik veri toplama ve analizini esas alan bilimsel araştırma süreçleri kullanılarak, geliştirilmiş olan bir programın; doğruluğu, gerçekliği, yeterliliği, uygunluğu, etkililiği, yararlılığı, başarısı ve yürütülebilirliği vb. herhangi bir özelliği hakkında karar verme süreci olarak tanımlamıştır.”

Bunlar yapılan tanımlardan sadece bir kaçıdır. Sonuç olarak hepsinde bilimsel araştırmalar sonucu elde edilen veriler ışığında program hakkında bir değer yargısına varma, bir sonuç ortaya koyma işi ifade edilmektedir.

#### **2.1.4. Program değerlendirmenin amacı**

Bilimin, teknolojinin, toplum yapısının, toplumun ve bireylerin ihtiyaçlarının her geçen gün değiştiği dünyamızda eğitim sistemlerinin, hedeflerin, öğretilen içeriğin, öğretim yöntemlerinin kullanılan araç ve gereçlerin, değerlendirme yöntemlerinin de zamanla değişim göstermesi gerekmektedir. Mükemmel denilebilecek bir öğretim programının bile zamanla yetersiz kaldığı gözlemlenebilir. Ya da herhangi bir ülkede çağın gereklerine uygun olarak hazırlanmış iyi bir öğretim programı başka bir ülkede başarı gösteremeyebilir.

Öğretim programının niteliği ülkedeki eğitimin niteliği ile paralellik gösterir. Programın değeri de uygulamadaki başarısı ile doğru orantılıdır (Yüksel ve Sağlam 2012: 21). Bu açıdan bir eğitim sisteminin başarılı olabilmesi için öğretim



programlarının toplumun ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığı kontrol edilmeli ve bunun içinde programlarının sürekli olarak değerlendirmesi ve değerlendirme sonuçlarına göre programın yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Değerlendirme, sistemin devamlılığı için önemli veriler sağlamaktadır. Eğitimde değerlendirme eşitleri aynı zamanda değerlendirmenin amaçlarını da ortaya koymaktadır (Uşun 2012: 11).

Wiles ve Joseph (2002: 159-160, Akt. Uşun 2012:11)'e göre değerlendirme, aşağıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek için kullanılabilir:

- Verimlilik için programın hangi yönlerinin değerlendirilmesi ve ne tür bilgilerin toplanması gerektiğine karar verme konusunda bir temel oluşturması için ğretim programını açıkça ortaya koymak,
- Açık bir şekilde belirtilebilen ve programın verimliliğini ilgilendiren yargılar hakkında bilgi toplamak,
- Elde edilen bilgiyi analiz etmek ve sonuç çıkarmak,
- Ulaşılan bilgiye dayanarak kararlar vermek ve
- Öğretim programını geliştirmek için alınan kararları uygulamak.

Erden (1998: 9)'e göre değerlendirme iki amaca dönük olarak yapılır. Bu amaçlar,

- Öğrencinin başarısını değerlendirerek bir dersin hangi öğrenciler tarafından tekrar edilmesi gerektiğine karar vermek,
- Eğitim programlarının etkililiği hakkında yargıda bulunmak ve programdaki aksaklıkların hangi öğe ya da öğelerden kaynaklandığını belirleyerek gerekli düzeltmelerin yapılmasına olanak sağlamaktır.

Program değerlendirmenin eğitimin tüm türlerinde ve alanlarında yapılması gerektiğini ifade eden Sanders ve Nafziger(1976, Akt. Yüksel ve Sağlam 2012:22)'e göre değerlendirme şu amaçlarla yapılır:

- Programın güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek ve geliştirmek
- Programda karşılaşılan sorunları, zm gleşmeden önce belirlemek

- Eğitim gereksinimlerini belirlemek
- Eğitimde kullanılacak kaynakları belirlemek
- İstenen eğitsel çıktıları belirlemek
- Planlama ve karar vermede kullanılacak bilgileri toplamak
- Eğitim giderlerini azaltmada kullanılacak finansal bilgileri toplamak.

“Worthen, Borg ve White (1993) program değerlendirmedeki temel amacın, programın devam etmesine, sonlandırılmasına veya gözden geçirilmesine karar vermek olduğunu ifade etmekte ve program değerlendirme yoluyla programın değerinin ortaya konulduğunu belirtmektedir. Program değerlendirmenin birçok amaca hizmet ettiğini, ancak temel hedefinin programın değerini ve yeterliğini ortaya koymak olduğunu belirten Scriven (1967), 1994 yılında değer ve yeterlik kavramlarına nitelik kavramını da eklemiştir. Talmage (1982), program değerlendirmenin programın aksayan yönünü ortaya koymak, bu doğrultuda politikalar oluşturarak karar vericiye yardımcı olmak amacıyla yürütüldüğünü belirterek program değerlendirmenin amacının, programla ilgili işlevsel politikalar oluşturmak olduğunu vurgulamaktadır”(Yüksel ve Sağlam 2012: 22).

Literatürde program değerlendirmenin amacı ile ilgili farklı görüşler yer alsa da; program değerlendirmenin amacı; programın tanımı, dayandığı temel felsefe, program değerlendirme tanımı, programın paydaşlarının program değerlendirmeden beklentileri ve program değerlendirme yaklaşımı, modeli vb. değişkenlere bağlı olarak değişebilmektedir (Uşun 2012: 13).

### **2.1.5. Program değerlendirme modelleri**

**Tyler Hedefe Dayalı Değerlendirme Modeli:** Tyler tarafından 1933-1941 yılları arasında geliştirilen bu modelin hedefler, öğrenme yaşantıları ve değerlendirme olmak üzere üç temel ögesi vardır. Tyler’ın hedefe dayalı değerlendirme modeline göre sadece program hedefine ulaşıp ulaşılmadığına bakılarak programın etkili olup olmadığına karar verilebilir (Uşun 2012:83)

**Metfessel- Michael Değerlendirme Modeli:** Metfessel ve Michael değerlendirme sürecini sekiz adımda açıklamışlardır (Ornstein 1988:256, Akt. Demirel 2004:187).

1. Eğitim dünyasındaki öğretmenler, yöneticiler, öğrenciler ve sıradan vatandaşların dolaylı ya da doğrudan değerlendirmede yer almasını sağlamalı,
2. Genelden özele doğru aşamalı olarak sıralanan hedeflerin yoğun paradigmasını geliştirmeli,
3. İkinci maddede oluşturulan özel hedefleri programda uygulanabilir bir biçime dönüştürmeli,
4. Belirlenen hedeflerin ışığında programın etkililiğini bireyler üzerinden ölçebilecek ölçme araçları geliştirmeli,
5. Programın uygulandığı sürece, test ve diğer uygun araçları kullanarak düzenli gözlemler yapmalı,
6. Toplanan bilgileri analiz etmeli,
7. Programı felsefi anlamda değerlendirebilmede kullanılacak standartları ve değerleri açıklamalıdır. Buradan elde edilecek sonuçlar belli bir alanda eğitim gören öğrencideki gelişim ve değişimleri değerlendirmeye yarayacaktır. Ayrıca programın tümünün etkililiğini değerlendirmek söz konusu olacaktır.
8. Toplanan bilgilere dayanarak programın ileriye yönelik uygulanabilirliği konusunda öneriler geliştirmek söz konusu olur. Programın temellerinden olan genel hedefler, özel hedefler, yaşantılar ve araç-gereçlerin genel değerlendirmesi yapılmalıdır.

**Provus'un Farklar Yaklaşımı ile Değerlendirme Modeli:** Bu model Malcolm Provus tarafından geliştirilmiştir. Provus'un (1969) geliştirdiği değerlendirme modelinin üç temel özelliği vardır. Bu özellikleri Provus şöyle belirtmektedir (Yüksel 2010: 41):

- Değerlendirme standartlara dayalı olarak yürütülmelidir. Değerlendirmede temel alınacak standartlar paydaşların ortak kararıyla kesinleştirilmelidir.
- Program değerlendirmede aşamalar sonunda elde edilen performans ile önceden belirlenen standartlar arasında bir çelişki veya fark olup olmadığı belirlenmelidir.
- Değerlendirmenin amacı programın durumuna dönük veriler sağlamak olduğundan elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda program devam ettirilmeli, geliştirilmeli veya sonlandırılmalıdır.

**Stake'in Uygunluk Modeli:** Stake'e göre program değerlendirmenin ana konusu eğitim çıktısı değil programın kendisidir. Çünkü ürünün değeri programın kullanılmasına bağlı olarak değişmektedir (Bilasa ve Ekşioğlu 2008:3). Stake, bir yargıya varmanın çok zor olduğunu, ancak profesyonel bir değerlendirme uzmanının görevinin yargıya varmak olduğunu açıklamaktadır. Stake değerlendirmeye dayalı bilgilerin üç boyutta düzenlenebileceğini söylemektedir (Demirel, 2005: 189):

- Girdi: Girdiler (Öğrenme öğretme süreci öncesi var olanlar) çıktıyı etkiler.
- Süreç: Etkileşim söz konusudur (Öğretmen öğrenci, öğrenci öğrenci, öğrenci-kaynak kişi). Sınıf ortamı, zaman ayarlamaları, boş zaman düzenlemeleri, iletişim ve süreçteki kişilerin karşılıklı etkileşim içinde olmaları değerlendirmede dikkate alınır. Bu boyut öğrenme- öğretme süreci olarak adlandırılabilir.
- Çıktı: Akademik başarı, tutum ve beceri düzeyinde değerlendirme söz konusudur.

**Stufflebeam'in Çevre, Girdi, Süreç ve Ürün Modeli:** Stufflebeam'e göre, değerlendirme sürekli bir işlem olup, değerlendirme çalışmaları program hakkında sürekli bilgi toplanması ve program ve öğretimle ilgili doğru kararların alınmasına yardımcı olmaktadır(Uşun 2012: 91). Program geliştirme sürecinde yetkililerin programla ilgili, dört alanda (planlama, yapılandırma, uygulama ve yeniden düzenleme) karar vermesi gerekir.

Bu kararlara dayanarak olacak bilgilerin toplanması için programın dört farklı aşamasının değerlendirilmesi söz konusudur. Bunlar; çevre (contex), girdi (input), süreç (process) ve üründür (product). Bu model çoğunlukla yabancı kaynaklarda bu dört ögenin baş harflerinin bir araya gelmesiyle oluşan CIPP modeli olarak bilinmektedir.

**Eisner'in Eğitsel Eleştiri Modeli:** Eisner tarafından geliştirilmiş bu model sını içi etkileşimlere odaklanmıştır (Uşun 2012: 116). Modelin betimleme, yorumlama ve değerlendirme olmak üzere üç boyutu vardır. Betimsel boyutta, eğitimin niteliği ile

ilgili özellikler belirlenir, yorumlarda program sonucu ortaya çıkan olayların olası bazı sonuçlarının kestirilir ve değerlendirme de betimleme ve yorumlama sonuçlarına göre program hakkında bir yargıda bulunulur (Demirel 2004: 192)

## **2.2. Bilişim Teknolojileri Eğitimi**

İlk kez 1998 yılında seçmeli bilgisayar dersi ilköğretim okullarında temel bilgisayar okuryazarlığının kazandırılması amacıyla müfredata girmiştir. Bu ders sadece bilgisayar işletim sistemi ve office programlarının kullanımına yönelik bir içeriğe sahipti. 4-8. Sınıflarda verilen ders 1 ya da 2 saat olmak üzere okul yönetiminin kararıyla seçilebilmekteydi. Ders seçmeli olmasına rağmen notla değerlendirme yapılmaktaydı. 2005 yılında bilgisayar dersi saati 1'e indirilmiş ve seçmeli derslerde notla değerlendirme kaldırılmıştır.

Bilgisayar dersi 2006-2007 öğretim yılında çağın gerisinde kalması ve Avrupa birliği normlarına uyum sağlamaması gibi nedenlerle kaldırılarak yeniden hazırlanmıştır. Seçmeli Bilişim Teknolojileri adıyla 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. sınıflarda uygulanan dersin içeriğinde oldukça fazla değişiklik yapılmıştır. Yapılandırmacı yaklaşımla hazırlanan yeni öğretim programında bilgisayar kullanımının yanı sıra bilgi ve iletişim teknolojileri ve bu yeni teknolojilerin doğru kullanımına ilişkin konularda yer almıştır. Bilişim teknolojileri dersi 4. ve 5. sınıflarda 2 saat diğer sınıflarda öğretmenler kurulunca 1'er saat seçilebilmekteydi.

2010 yılında 1., 2., 3., 4., 5. sınıflarda ders kaldırılmış, Serbest Etkinlik Dersinde sınıf öğretmenlerinin bu dersi isteklerine bağlı olarak işleyebilecekleri, öğrencilerin bilgisayarı bilerek geldiği için bu derse ihtiyaç kalmadığı yönünde açıklamalar yapılmıştır. Ders 6., 7. ve 8. sınıflarda öğretmenler kurulunca 1'er saat seçilebilmekteydi. Dersin 1. kademedede kaldırılmış olmasına rağmen öğretim programında bir değişiklik olmamış, kılavuz kitaplar aynen kullanılmaya devam edilmiştir. Derslerin azalması sonucu, okullar hızla bilişim teknolojileri sınıflarını

dağıtmaya, dersliklere dönüştürmeye başlamışlardır. Bilişim Teknolojileri Öğretmenleri de formatör öğretmen olarak okullarda görevlendirilmiştir.

2012-2013 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın Eğitim Sisteminde yaptığı önemli değişikliklerle beraber Ortaokulların müfredatına Seçmeli Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi konulmuş ve Seçmeli Bilişim Teknolojileri Dersi kaldırılmıştır. Yeni dersin adı çok büyük bir değişikliğe uğramamış gibi görünmesine rağmen, dersin içeriği, öğretim yaklaşımı ve uygulama şekli çok büyük bir değişiklik göstermiş, bunun yanında ders eski programda olduğu gibi yine seçmeli bir ders olarak planlanmış ve öğretim programı ona göre düzenlenmiştir. Ortaokulların kademeli olarak yeni sisteme geçmesi planlandığından seçmeli bilişim teknolojileri ve yazılım dersi 5. sınıflarda uygulanmaya başlamıştır. Bu sistemde 10 öğrencinin istemesi durumunda ders açılabilir.

Bilişim teknolojilerinin hayatımızda vazgeçilmez bir yer alması, tablet bilgisayarlar ve cep telefonlarının bilgisayar özelliklerini taşıması sonucu çocukların bilişim teknolojilerini kullanım yaşının oldukça düşmesi ve bu teknolojilerin doğru ve yarar sağlayacak şekilde kullanımı konusunda eğitim verilmesinin gerekliliği Milli Eğitim Bakanlığı tarafından da kabul edilmiş ve ders zorunlu hale getirilmiştir. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi, 2012-2013 eğitim-öğretim yılı sonunda Bakanlık tarafından yayınlanan ders çizelgesinde 2013-2014 eğitim-öğretim yılında ortaokul 5. ve 6. sınıflarda zorunlu 7. ve 8. sınıflarda seçmeli ders olarak programdaki yerini almıştır. Bunun yanında, dersin öğretim programında herhangi bir değişiklik yapılmamış seçmeli ders için yapılan program aynen uygulanmaya devam edilmiştir.

### **2.2.1. Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı**

Bu dersin genel ve en temel amacı; öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini etik değerlere uygun, etkili ve üretken bir biçimde kullanabilmeleridir.

“Eski eğitim programları bilgi ve iletişim konusunda, bize sunulan teknolojiler ve yazılımlarla sınırlı kalmıştır. Günümüzde donanım ve yazılım alanında sınırsız

seçenek bulunmaktadır. Eğitim süreçlerinde çalışmak, bilgiye ulaşmak ve paylaşma süreçlerinde karşılaşılabilecek olumsuzlukları yok etmek ve topluma yararlı olmak için teknolojinin yararlı boyutları ele alınmalı ve doğru kullanılmalıdır” (Nutt 2010, Akt. MEB 2012: 3).

Yeniden yapılandırılan Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi öğretim programı; bilgi okuryazarlığı, teknoloji kullanımı ve üretiminde etik değerler, estetik, gizlilik, bilgi güvenliği ve siber suçlar gibi kişisel ve toplumsal açıdan önemli konuları içermektedir. Yeni öğretim programında ofis programlarının öğretildiği yapıdan uzak ve bireylerin yeni teknolojileri kendi kendilerine öğrenebilme ve yeni teknolojilerin doğru kullanımı konusunda kültür geliştirmelerine olanak sağlayan bir yaklaşım benimsenmiştir (MEB 2012).

Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersini “Standart Tabanlı Program” anlayışına uygun olarak hazırlamıştır. Ayrıca standartlara dayalı kazanımlar oluşturulurken Tomei’nin teknoloji alanı için oluşturduğu taksonomi dikkate alınmıştır. Bu taksonomideki yeterlik düzeylerinin aslında kesin sınırlarla ayrılamaması yani iç içe geçmiş bir yapıda olduğu için yeterlilik düzeyleri olarak Fraillon ve Ainley (2011) tarafından yapılan sınıflandırma temel alınmıştır.

#### *2.2.1.1. Standart tabanlı öğretim programı*

Standart tabanlı öğretim programı daha çok eyalet sistemiyle yönetilen ya da bölgelere ayrılmış olan ülkelerde eğitimde bir standart oluşturmak için eğitim sisteminin genelinde ve dersler için standartları belirlemek amacıyla kullanılmaktadır. Buna göre her eyalet ya da bölge bu standartlara uygun olarak hedeflerini, içeriğini, öğrenme öğretme sürecini ve değerlendirme çalışmalarını planlamaktadır. Bazı ülkelerde özellikle teknoloji eğitiminde standartlar belirlenmektedir. Teknolojideki hızlı gelişimi, farklı sosyoekonomik durum ve toplumun değişen ihtiyaçları standart tabanlı öğretim programlarının tercih edilmesine neden olmaktadır.

Eğitim alanında standartlar, nitelikli bir eğitim için temel olan bilgi ve yeterlikler dizisini tanımlar. Standartlar, ğrencilerin neleri bilmesi ve yapabilmesi gerektiğini ifade eder. Standartları oluşturma, önemli ve etkili bir öğrenme aracıdır; nk standartlarla beklentiler açık olarak ifade edilir. Standartlar ğretim ve değerlendirmede değişikliği gerektirir. Standartlar ve değerlendirme birbiri içine geçmiştir ve bunlar ğretim programı ile ğretim sürecinin ayrılmaz parçası olmalıdır (Steiner 2012, Akt. MEB 2012: 5).

Standartlar, ğretim ve öğrenme için okul, ile ya da ülke düzeyinde hedefler sağlar. Bazen standartlar içerik standartları veya öğrenme standartları olarak sınıflandırılır. İçerik standartları belirli bir disipline ait bilgi ve becerileri kapsar. ğrenme standartları ise, belirli bir içeriğe ait olmayan süreç ve becerileri kapsar. Bu standartlar birçok disiplin için kullanılabilir. Standartlar en önemli bilgi ile becerileri tanımlar ve değerlendirmenin yeni ve/veya farklı biçimlerini gerektirir. Standartlar ğretimin sonunda öğrenciden bekleneni açık hale getirir (Moseley 2012, Akt. MEB 2012: 5).

Standartların zellikleri şu şekilde sıralanabilir (Shepard, Hannaway ve Baker 2009, Akt.MEB 2012: 5):

- Standartlar, ğrencilerin neleri anlaması ve yapabilmesi gerektiğini ana hatlarıyla belirler.
- Standartlar, gelecekteki iş ve eğitim gereksinimleriyle ilgili ve gelişimsel olarak öğrenciye uygun olmalıdır.
- Tüm ğrencilerin öğrenebileceğine ve yüksek beklentilere ulaşabileceğine inanılır.
- Öğretim sürecinde, standartların vurguladığı bilgi ve becerilerin her bir ğrenci tarafından öğrenilmesine yardım edilir.
- Öğretme-ğrenme sürecinde etkin öğrenme vurgulanır.
- Öğrencilerin gerçek öğrenme başarılarına göre ilerlemesi sağlanır.



Ayrıca standart tabanlı bir öğretim programı hazırlarken izlenmesi gereken aşamalar şunlardır (Solomon 2009, Akt.MEB 2012: 5):

- Standartlara karar vermek
- Öğrencilerin özellikle bilgi ve beceri boyutunda beklenen performanslarını belirlemek
- Öğretim etkinliklerini tasarlamak
- Ölçme ve değerlendirme araçlarını tasarlamak veya seçmek.

İlk olarak Amerika’da “The International Society for Technology in Education (ISTE)” tarafından oluşturulan teknoloji eğitiminde kullanılacak standartlar bir çok ülkenin çalışmalarına ilham vermiştir. ISTE 4 yaşından 18 yaşına kadar dört farklı düzeyde teknoloji eğitimi için standartları belirlemiştir. 4-8 yaş arası için belirlenen standartlar temel teknoloji eğitimi içerirken, 14-18 yaş arası öğrenciler için belirlenen standartlar ileri düzeyde teknoloji eğitimi için belirlenmiştir (ISTE-NETS-S, 1998, 2007).

“Bilişim Teknolojileri ve Yazılım” Dersinin 5. ve 6. Sınıflarda zorunlu verilmesinden sonra 7. ve 8. Sınıflarda 2 yıl üst üste öğrenci tarafından seçilmesi sonucunda kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve değerlere ilişkin yeterlikler Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uluslararası standartlar incelenerek oluşturulmuştur. Ders dört üniteye ayrılmış ve her kademedeki aynı ünitelerin düzeylere uygun olarak kapsamının genişletilerek anlatılması planlanmıştır. Buna göre, belirlenen üniteler ve her ünite için belirlenmiş standartlar aşağıda verilmiştir.

#### **A. Bilişim Okur-Yazarlığı**

- Bilgi ve iletişim teknolojilerini doğru ve güvenli biçimde kullanmak için gerekli olan temel bilgi ve becerileri sergileyebilir.
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kültürel-sosyal açıdan bireysel ve toplumsal katkıları konusunda bilinçlenebilir ve olumlu tutum geliştirebilir.
- Yaşam boyu öğrenme ve bağımsız öğrenebilme konusunda kişisel sorumluluk alabilir.

- Bilişim etiği, gizlilik ve güvenlik konularında duyarlı davranabilir.

### **B. Bilişim Teknolojilerini Kullanarak İletişim Kurma, Bilgi Paylaşma ve Kendini İfade Etme**

- Bilişim araçlarını kullanarak etkili iletişim kurabilir, fikir ve projelerini gerçekleştirebilir.
- Bilgi ve fikirlerini farklı hedef kitlelerin anlayacağı biçimde düzenleyip medya aracılığı ile paylaşabilir.
- Farklı gruplarla iletişim kurarak sanal ortamlara ilişkin sosyal ve kültürel anlayış geliştirebilir.
- Sosyal medyayı etkili biçimde kullanabilir ve yönetebilir.

### **C. Araştırma, Bilgiyi Yapılandırma ve İşbirlikli Çalışma**

- Bilgiye erişebilir, bilgiyi analiz edebilir ve bilgiden bilgi üretmenin gücünü ve önemini kavrayabilir.
- Bilgiyi yapılandırma süreçlerinde farklı araç ve yaklaşımları kullanabilir.
- Çeşitli sanal ortamları, medya ve yazılım türlerini kullanarak ortak ürün ve projeler üretebilir.

### **D. Problem Çözme, Programlama ve Özgün Ürün Geliştirme**

- Bir problemi çözmek ve projeyi gerçekleştirmek için strateji geliştirebilir, çözüm üretirken farklı bakış açılarını ve yaklaşımları kullanabilir.
- Yazarlık ve programlama dillerini tanıyabilir, en az bir yazarlık/ programlama dilini etkili biçimde kullanabilir.
- Sistemleri ve konuları incelemek için model, benzeşimler ve canlandırmalar oluşturabilir.

Bu standart tabanlı olarak hazırlanmış öğretim programında öğretmen öğrencilerin belirlenen standartlara ulaşması için gerekli içerik, yöntem ve teknikleri kendisi belirleyecektir. Bu açıdan program günlük olarak ne yapılacağını dikte eden bir program değil, esnek ve adapte edilebilir bir programdır. Bunun için öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olarak öğretmenin belirleyeceği altı düzey

belirlenmiştir. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi 5. ve 6. Sınıfta zorunlu verildikten sonra 7. ve 8. sınıflarda öğrenciler tarafından 2'şer saat seçilebilecek bir ders olarak planlanmıştır. Öğrenci bu dersi 7. ya da 8. sınıfta bir kere seçebileceği gibi hiç seçmemeyi de tercih edebilecektir. Burada düzey belirlemek için önemli olan öğrencinin bu dersi kaçınıcı kez seçtiğidir. 7. sınıfta dersi seçen öğrenci ile 8. sınıfta ilk kez seçen öğrenci aynı düzeyde kabul edildiğinden aynı sınıfta derse gireceklerdir. Öğretmen 5. sınıflarda temel düzeyden başlayabileceği gibi sınıf düzeyinin daha yüksek olduğunu tespit etmesi hainde daha üst düzeyden de başlayabilmektedir. Dersi 4. kez alan öğrencilerin bütün düzeyleri tamamlaması durumunda konularla ilgili projeler verilebileceği programda belirtilmiştir.

#### *2.2.1.2. Bilgi ve iletişim teknolojileri okur-yazarlığı*

Bilgi ve iletişim teknolojileri okur-yazarlığı; dijital teknolojileri, iletişim araçlarını ve sosyal ağları kullanarak, bilgiye erişmek, erişilen bilgiyi programlar aracılığı ile düzenlemek olarak ifade edilebilir. Bilgi ve iletişim teknolojileri okur-yazarlığı ile ilgili kazandırılması hedeflenen bilgi ve beceriler, uygulama yani yaparak ve yaşayarak öğrenme sonucunda oluşmaktadır.

Frailon ve Ainley (2011) tarafından yapılan çalışmada bilgisayar ve bilgi okur-yazarlığı bir bireyin bilgisayarı araştırma, oluşturma ve iletişim amacıyla evde, okulda, işte ve toplum içerisinde kullanabilme becerisi olarak tanımlanmıştır. Bu tanım kavramsal olarak temel, orta ve ileri olmak üzere üç aşama ve her aşamada iki düzey olarak ele alınmıştır. Bu bilgiler ışığında bilgi ve iletişim teknoloji okur-yazarlığını tanımlarken ve seviyeler belirlerken çok örtüşen kavramlar kullanıldığı gözlenmektedir. Farklı bir bakış açısı ile incelendiğinde temel alınan yeterlik düzeylerinin aslında kesin sınırlarla ayırlamadığı yani iç içe geçmiş bir yapıda olduğu da görülmektedir(MEB 2012: 6).

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programında standartlara dayalı olarak kazanımlar oluşturulurken Tomei'nin teknoloji alanı için oluşturduğu taksonomiden

de yararlanılmıştır. Teknoloji Alanı için Tomei'nin Taksonomisi öğrencilerin öğrenmelerini geliştirmek için teknoloji kullanımına ilişkin bir görüş sunar. Tomei'nin yaptığı sınıflandırma 6 aşamadan oluşmaktadır. Bunlar (Tomei 2005, Akt. MEB 2012: 7, Şumuer, Doğusoy, Kurşun, Gürer ve Bakar 2006: 85-102);

1. Teknoloji Okur-Yazarlığı
2. İşbirliği
3. Karar verme
4. Yayılma (Uygulama)
5. Bütünleştirme (Entegrasyon)
6. Teknoloji

### **1. Teknoloji Okur Yazarlığı (Teknolojiyi Anlama)**

Bu aşamada; teknoloji, bilgisayar, eğitim programları, office yazılımları ve internet kullanımı ve bir öğrenme stratejisi olarak tüm öğelerin karşılıklı etkileşiminin etkililiği hakkında öğrencilerden en alt düzeyde beklenen yeterlik olarak tanımlanmaktadır.

### **2. İşbirliği (Fikirleri paylaşma)**

İkinci aşama olan işbirliğinde kişiler arası etkili ilişkiler kurulması için teknolojinin kullanılması vurgulanmaktadır.

### **3. Karar Verme (Problem çözme)**

Üçüncü seviye olan Karar Verme, ortaya çıkan yeni ve somut durumların analiz, değerlendirme ve yargılanması sürecinde teknolojiyi kullanma becerileri olarak tanımlanmaktadır.

### **4. Yayılma / Uygulama (Teknolojiyle öğrenme)**

Dördüncü seviye olan yayılma (uygulama), mevcut teknolojilerin avantajlarının farkına varma ve bu avantajlardan faydalanma olarak tanımlanmaktadır.

## 5. Bütünleştirme / Entegrasyon (Teknolojiyle öğretim)

Beşinci seviyesi olan Bütünleştirme (Entegrasyon) yeni teknoloji tabanlı materyallerin üretilmesi bu mümkün olmadığı takdirde öğretim için farklı teknolojilerin bir araya getirilmesi olarak tanımlanmaktadır.

## 6. Teknoloji(Teknoloji kullanımını değerlendirme)

Son seviye olan Teknoloji seviyesi, teknoloji kullanımının ve teknolojinin öğrenme ve öğretme üzerindeki etkilerinin; ortak değerler, evrensel etkiler ve sosyal uygulamalar ile ilgili olarak yargıda bulunabilme becerisi olarak tanımlanmaktadır. Bu seviyede öğrencilerin teknolojinin etik ve yasal kullanımına yönelik olarak doğru bir tavır sergilemeleri vurgulanmaktadır.

Program kapsamında düzeyler ve düzeylere uygun kazanımlar belirlenirken Fraillon ve Ainley (2011) ile Tomei (2005) tarafından önerilen her iki sınıflandırmaya da uygun olması sağlanmaya çalışılmıştır. Program için belirlenen düzeyler Çizelge 2.1.'de gösterilmiştir (MEB 2012:7):

**Çizelge 2.1. Programdaki düzey sınıflandırması**

<b>Düzye</b>	<b>Açıklama</b>
Temel I	Bilişim teknolojilerini kavrama
Temel II	Bilgiye erişme ve değerlendirme
Orta I	Bilgiyi yönetme
Orta II	Bilgiyi dönüştürme
İleri I	Bilgiyi oluşturma
İleri II	Bilgiyi paylaşma

Öğretmenler programı uygularken öğrencilerin farklı yeterlikler için hangi düzeylerde olduklarını belirleyecek, öğrenci düzeylerini buldukları düzeyden daha ileriye taşımayı hedefleyecektir. Bu süreçte belirli bir sınıf için öğretilmesi gereken belirli bir düzey ve konu bütünü bulunmamakta, düzeyler ve güncel konu seçimleri öğretmenin tercihlerine bırakılmaktadır.

#### *2.2.1.3. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Kazanımları*

Ek1’de de görülebileceği gibi; bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı için standartlar ve bu standartlara uygun olarak altı farklı düzeyde (Temel I - Bilişim Teknolojileri Kavrama, Temel II -Bilgiye erişme ve değerlendirme, Orta I - Bilgiyi Yönetme, Orta II - Bilgiyi Dönüştürme, İleri I - Bilgiyi Oluşturma, İleri II - Bilgiyi Paylaşma) kazanımlar belirlenmiştir. Programda hangi sınıf düzeyinde hangi standartların ya da hangi kazanımların gerçekleştirileceği belirlenmemiştir. Zorunlu eğitim kapsamındaki 5. ve 6. sınıfta öğrencilerin hangi düzeye ulaştırılması gerektiği de açıklanmamıştır. Sadece 4 yıllık ortaokul eğitimi süresince 2 yıl zorunlu 2 yıl seçmeli olarak dersin verilmesi ile öğrencilerin ulaştırılması hedeflenen standartlar ve buna uygun kazanımlar verilmiştir. Buna göre, öğretmenlerin dersin kazanımlarını belirlemeden önce sınıf düzeyini belirlemeleri gerekmektedir. Kazanımlar öğretilecek bilgisayar programlarını açık ve net olarak belirtmediğinden öğretmen belirlediği düzeydeki kazanımlara uygun olan içeriği de kendisi belirleyecektir.

#### *2.2.1.4. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi İçeriği*

Standart tabanlı öğretim programı esnek bir öğretim programı olduğundan konu alanı açık ve net bir şekilde belirlenmemiştir. Öğretmen kazanımları gerçekleştirmek için içeriği, içerikte kullanacağı araç-gereç, bilgisayar programları ve materyalleri kendisi belirleyecektir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan programda ders kapsamına örnek olarak ele alınabilecek bazı öğrenme alanları belirlenmiştir. Ancak burada verilen kapsamla sınırlı kalınmaması gerektiği, hedef kitlenin beklentileri ve

gereksinimleri doğrultusunda bu önerilerin genişletilebileceği ve güncellenebileceği belirtilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi her bir ünitesi için belirlediği örnek öğrenme alanları şunlardır (MEB 2012:13-14).

## **1. Bilişim Okur-Yazarlığı**

### **1.1. BİT'in Günlük Yaşamdaki Önemi**

#### *1.1.1. BİT'in önemi*

#### *1.1.2. BİT'in kullanıldığı alanlar*

#### *1.1.3. BİT kullanırken nelere dikkat etmeliyiz?*

#### *1.1.4. BİT kullanımı ve sağlık*

#### *1.1.5. Ergonomi*

### **1.2. BİT'in Sosyal ve Kültürel Katkıları**

#### *1.2.1. Bilgi toplumu*

#### *1.2.2. Dijital vatandaşlık (e-devlet, banka uygulamaları vb.)*

### **1.3. BİT'in Temel Kavramları**

#### *1.3.1. BİT'in ürünleri*

#### *1.3.2. BİT çeşitleri*

#### *1.3.3. Donanım ve yazılım teknolojileri*

### **1.4. BİT'ni Kullanma ve Yönetme**

#### *1.4.1. Teknoloji ile tanışalım*

#### *1.4.2. İşletim sistemi*

#### *1.4.3. Dosya yönetimi*

#### *1.4.4. Faydalı programlar*

## 1.5. BİT'in Gizlilik ve Güvenlik Boyutları

### 1.5.1. Bilgi ve veri güvenliği

### 1.5.2. Virüsler ve diğer zararlı yazılımlar

### 1.5.3. Kişisel mahremiyet ve taciz

## 1.6. BİT'ni Kullanırken Etik ve Sosyal Değerler

### 1.6.1. İnternet ve BİT kullanım kuralları

### 1.6.2. Telif hakları ve dijital yazarlık

### 1.6.3. Bilişim suçları

## **2. Bilişim Teknolojilerini Kullanarak İletişim Kurma, Bilgi Paylaşma ve Kendini İfade Etme**

### 2.1. İnternet ve İletişim

#### 2.1.1. İnternet'e bağlanmak için neler gereklidir?

#### 2.1.2. Bilgisayar ağları

### 2.2. İletişim Araçları (e-posta, forum, sohbet, sesli-görüntülü konferans vb. güncel teknolojiler)

### 2.3. Bilgi Paylaşımı için Araçlar

#### 2.3.1. İşbirlikli yazarlık (Ör: Viki)

#### 2.3.2. Çoklu ortam paylaşımları (Ör: YouTube, Flickr)

#### 2.3.3. Web günceleri (Ör: Bloglar)

#### 2.3.4. Etiketleme ve sosyal imleme (Ör: Delicious)

#### 2.3.5. Sosyal medya kullanımı (Ör: Facebook, Twitter vb.)

#### 2.3.6. Dijital kimlik oluşturma (Ör: LinkedIn)

### 2.4. Proje Oluşturma ve Yönetimi (planlama ve aşamalar vb.)



### **3. Araştırma, Bilgiyi Yapılandırma ve İşbirlikli Çalışma**

3.1. BİT'ini Kullanarak Bilgiye Ulaşma ve Biçimlendirme (web tarayıcıları, eklentiler, arama motorları, ansiklopediler, çevrimiçi kütüphaneler ve sanal müzeler vb.)

3.2. Metin Tabanlı İçerik Oluşturma Araçları (çevrimiçi ve çevrimdışı yazılımlar vb.)

3.3. Hesaplama, Grafik ve Veri Oluşturma Araçları (çevrimiçi ve çevrimdışı elektronik tablolama, grafik hazırlama teknikleri, veri işleme vb.)

3.4. Çokluortam Uygulamaları (çevrimiçi ve çevrimdışı sunu, video, ses, animasyon ve 2D/3D çizim araçları vb.)

### **4. Problem Çözme, Programlama ve Özgün Ürün Geliştirme**

4.1. Problem Analiz ve Çözme Yaklaşımları

4.2. Algoritma ve Strateji Geliştirme (algoritma oluşturma mantığı, sözde kod, akış şemaları vb.)

4.3. Programlama

*4.3.1. Program ve programlama dilleri*

*4.3.2. Programlama araçları*

*4.3.3. Animasyon ve makrolar*

*4.3.4. Sosyal kodlama ortamları*

*4.3.5. Kullanıcı etkileşimli program hazırlama*

4.4. Yazılım Projesi Geliştirme, Uygulama ve Yaygınlaştırma

Programdaki konu başlıkları örnek olarak verilmiş olsa da öğretmenler ellerindeki içerikle ilgili tek bilgi olması bakımından bu bilgileri dikkate alıp kullanmaktadırlar. Bu bakımdan örnek konu başlıklarının öğretmenlere yeteri kadar yardımcı olup

olmadığı, önemli, güncel bilgileri içerip içermediği, günümüz koşullarında yeterli ve toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olup olmadığı önem taşımaktadır.

#### *2.2.1.5. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğrenme- Öğretme Süreci*

2006-2007 öğretim yılında uygulanmaya başlayan Seçmeli Bilişim Teknolojileri dersi için öğrenme-öğretme süreci yayınlanan öğretmen kılavuz kitaplarıyla açıkça belirlenmişti. Bu programda öğrenci merkezli yapılandırmacı yaklaşım kullanılmıştı. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan öğretim programında öğrenme-öğretme sürecine ilişkin herhangi bir bilgi verilmemiştir. İçerik belirlemede olduğu gibi, kullanılacak araç-gereç, yöntem ve teknikler yapılacak sınıf içi etkinlikler de tamamen öğretmenin isteğine bırakılmıştır.

#### *2.2.1.6. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Sinama Durumları*

Değerlendirme, bir hedefin/amacın ya da kazanımın öğrenme yaşantıları sonucunda, gözlenebilir, ölçülebilir davranışlar, ürünler halinde getirilmesi ve bir yargıya ulaşılması işlemi olarak ifade edilebilir (Aykaç 2011: 418). 1990'lı yıllarda, öğrenmeyi ve öğrenme ürünlerini, düşünme tarzlarını, öğrenme stillerini içine alan yeni ve alternatif ölçme ve değerlendirme sistemleri oluşturma gerekliliği ortaya çıkmıştır (Kan 2007: 133).

Bilişim Teknolojileri ve Yazım dersi öğretim programı seçmeli bir ders olarak planladığı için not ile değerlendirme yapılmayacağı göz önünde bulundurularak alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri üzerinde durulmuştur. Öğrencilerin öğrenmelerini değerlendirmek için Milli Eğitim Bakanlığı, dersin öğretim programında özellikle yapılandırmacı ve öğrenci-merkezli yaklaşıma uygun olan “ürün dosyası (portfolyo)”adı verilen alternatif bir değerlendirme yaklaşımıyla değerlendirilmesini uygun görmüştür. Bu yaklaşım ile öğrencilerin çoklu ortam materyalleri, projeler, web güncelleri gibi pek çok orijinal ürün geliştirebileceği ve

yaparak ve yaşayarak öğrenme ile öğrenilenlerin kalıca hale geleceği düşünülmüştür. (MEB, 2012: 8)

Öğrenciler oluşturdukları ürünleri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan EBA (Eğitim Bilişim Ağı) kapsamında yer alan kırkambar ve sosyal kodlama ortamları ile paylaşabilecek ve bu şekilde öğrenciler kendilerini ve diğer arkadaşlarını değerlendirip kendilerini geliştirebileceklerdir. İçerik oluşturma, paylaşma ve yönetme amacıyla kullanılan sosyal ortamlar öğrencilerin ürünlerini oluşturabilecekleri ve eğitim-öğretim süreçleri boyunca bireysel “ürün dosyaları” nı oluşturmalarına da olanak sağlayacaktır. Bu kapsamda değerlendirme sürecine öğrenciler aktif olarak katılacak ve ürün değerlendirmeleri öğrenci ile birlikte yapılabilecektir. Öğrenci-öğretmen-veli işbirliği ile değerlendirme süreci, öğrenciye duyuşsal katkılar sağlanacak, öğrenci kendini ve akranlarını değerlendirirken öğrenebilecektir. Bu yaklaşımlar kullanılırken klasik yaklaşımlarda bunlarla birlikte kullanılmaya devam edilecektir (MEB 2012: 8).

Portfolyo (Öğrenci Gelişim Dosyası, Ürün (Seçki) Dosyası), öğrencinin bir dönem, ders ya da eğitim hayatı boyunca yaptığı çalışmaların, ödevlerin, projelerin, performans görevlerinin, günlüklerin, çalışma yapraklarının, duyuşsal değerlendirme araçlarının, klasik sınav sonuçlarının vb. sınıf içi ya da dışında yapılan tüm etkinliklerin yer aldığı dosyadır. Öğrenciler tarafından oluşturulan özgün ürünleri içeren bir bütün veya öğrencilerin çalışmalarını içeren bir koleksiyon olarak tanımlanabilir” (MEB 2012: 9).

Portfolyolar, eğitim amacı ile 1980’li yılların ortasından itibaren kullanılmaya başlanmıştır. (Korkmaz 2004:179). Ülkemizde ise 1990’lı yıllarda, öğrencilerin okullardaki başarılarını ve performanslarını değerlendirme konusu değerlendirme reformu içinde genel bir düşünce olarak ortaya çıkmıştır (Korkmaz ve Kaptan 2005: 167).

Eğitimin önemli bir aşaması olan değerlendirme, ölçme sonuçlarını bir ölçütle karşılaştırarak bir yargıya ulaşma sürecidir (Demirel 2003: 23). Bu etkinlik eğitimin başında, eğitim sürecinde ve sonunda yapılır. Portfolyo değerlendirmede ise, öğrencinin belli bir süreç içinde bir veya birkaç alandaki becerileri, yapmış olduğu

çalışmalar veya gösterdiği davranışlar düzenli ve birikimli olarak toplanır, elde edilen deliller önceden belirlenen kriterlere göre ölçülüp değerlendirilir(Baki ve Birgin 2002: 1).

Portfolyo değerlendirme süreci, bireyin öğrenme süreci içerisindeki gelişimini yine birey tarafından seçilen ürünlerle gösteren ve bireyin kendi öğrenmeleri hakkında öz değerlendirme yoluyla farkındalığını arttıran çok yönlü bir alternatif değerlendirme biçimidir (Öncü 2009: 107).

Paulson, Paulson ve Meyer (1991) ise portfolyoyu; “belli bir bağlamda öğrencilerin performansını, gelişimini ve başarısını yansıtan öğrenci çalışmalarının amaçlı bir şekilde toplanması” şeklinde tanımlamıştır. Etkili bir portfolyo programı oluşturabilmek için öncelikle;

- öğrenci katılımı sağlanmalı,
- öğrenci çalışmalarını seçmek için kriterler belirlenmeli,
- öğrenci çalışmalarını değerlendirme kriterleri belirlenmeli,
- portfolyonun parçalarının öğrencilerin kendilerini ve performanslarını en iyi yansıtan kanıtları içermesine dikkat edilmelidir (Kan 2007: 134).

Owings ve Follo(1992, Akt. Kan 2007: 138)’ya göre, portfolyo değerlendirme öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini görmelerine, keşfetmelerine ve anlamalarına yardımcı olabilir. Aynı zamanda, öğrencilerin başarılarını ve başarısızlıklarını performanslarıyla ilişkilendirebilmelerini de sağlar. Gilman, Andrewve Rafferty (1995) ile Midkiff ve Thomasson (1993,Kan 2007: 138), yaptıkları çalışmalar sonucunda portfolyoların birkaç avantajını tanımlamışlardır. Onlara göre, portfolyolar hem süreç hem de ürünü değerlendirmek için kullanılacak ideal araçlardır. (Kan 2007: 138). Portfolyo oluşturma sürecinde öğrenciler değerlendirme korkusundan uzaklaşır ve hata yapmaktan korkmazlar (Demirören, Koşan ve Palaoğlu 2009: 22).

Portfolyo içinde diğer öğrenci merkezli yaklaşım ve araçlar da yer alır. Örneğin, öğrenciye verilen bir performans görevinin değerlendirme anahtarında rubrik

kullanılıp değerlendirme de akran ve/veya öz değerlendirme şeklinde yapılabilir. Öğrencinin yaptığı başka çalışmalarla birlikte bu çalışmalar da portfolyo içinde yer aldığında tüm öğrenci merkezli yaklaşımlar portfolyoya dahil edilmiş olur (MEB 2012: 9).

“Öğrenciler tarafından oluşturulan özgün ürünlerin, elektronik ortamda dijital olarak bir araya getirilerek, kaydedilip saklanması “Elektronik Ürün Dosyası” (E-portfolyo) olarak adlandırılmaktadır” (MEB 2012: 9). “Elektronik portfolyo ile portfolyoyu hazırlayan öğrencinin yapmış olduğu çalışmaya istediği zaman ulaşılabilmesi; bunlar üzerinde istediği ölçüde değiştirme yapabilmesi; öğrencilerin kendi gelişim süreçlerini görebilmesi ve yine istedikleri kişilerle paylaşabilmesi sağlanabilmektedir” (Sanalan ve Altun 2002: 12).

Portfolyonun faydalarının yanında sınırlılıkları da vardır. Maliyeti yüksek ve kalabalık sınıflarda uygulanması da zordur. Elektronik portfolyolar, özellikle internet ve bilgisayar erişimlerinin sağlandığı ortamlarda ve bunların kullanımı konusunda gerekli beceri ve deneyim sahibi olan öğrenciler ile kullanılmalıdır. Bunların göz ardı edilmesi ise sanal öğretim ortamlarını başarıya giden yoldan çok birer engele dönüştürebilecektir (Sanalan ve Altun 2002: 23).Bilişim teknolojileri sınıfı olan ve öğrenci sayısına oranla bilgisayar sayısının yeterli olduğu sınıflarda bu sınırlılıklar yaşanmamaktadır. Bunun yanında hala bilişim teknolojileri sınıfı olmayan okul sayısı oldukça fazladır.

Portfolyo içinde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi sonucun yapılacak puanlama için “*rubrik*”ler ölçme aracı olarak kullanılmalıdır. Rubrik (Dereceli Puanlama Anahtarı, Puanlama Yönergesi, Ölçüt Anahtarı) kullanılarak öğrencilerin ölçütlerden haberdar edilmeleri ile daha kaliteli ürünler ortaya çıkarılabilir.

Öğrencilerin yaptıkları çalışmaları bitirdikten sonra belirlenen ölçütlerden ne kadarını karşıladıklarını veya ne derecede karşıladıklarını belirlemek için “*akran değerlendirme*” formları kullanılmaktadır. Bu form hem ürünün hem de sürecin değerlendirilmesinde kullanılabilir (Alıcı 2008:152).Akran değerlendirme

sayesinde öğrenciler, arkadaşlarının çalışmalarına eleştirel gözle bakıp, arkadaşlarının çalışmaları hakkında bağımsız ve tarafsız karar varma becerileri kazanacaklardır. Bunun yanında, öğrenciler akranlarının değerlendirmelerinden yararlanarak, kendi çalışması için akranlarının ne düşündüğünü öğrenir ve daha sonraki çalışmalarında bu düşünceleri göz önünde bulundurarak daha iyi çalışmalar yapabilir.

Öğrencinin çalışmasını tamamladıktan sonra çalışmanın önceden belirlenen ölçütlerin ne kadarını karşıladıklarını veya ne derecede karşıladıklarını belirlemede kullandıkları formlar “öz değerlendirme” formlarıdır (Demirören, Koşan ve Palaoğlu, 2009). Akran ve öz değerlendirme zaman zaman nesnel ve güvenilir olmayabilir. Öğrencilere küçük yaşlardan itibaren bu değerlendirmelerin kendine ve akranlarına yapacağı olumlu katkıların anlatılması bu değerlendirmenin güvenilirliğini artırabilir.

Bazı çalışmalar, elektronik ortamdaki akran değerlendirmelerin mekândan ve kişilerden bağımsız olduğu için daha nesnel olduğunu belirtmektedir (MEB 2012: 10).

Teknoloji kullanımının ön planda olduğu ve notla değerlendirilmenin yapılmadığı bir ders için portfolyo değerlendirmenin uygun olduğu söylenebilir. Öğrenciler tarafından hazırlanacak e-portfolyodaki çalışmalar için rubrik kullanılması, öğrencileri ölçütlerden haberdar eder. Buda öğrencilerden ne beklendiğini açıkça ortaya koyar. Öğrencilerin neyi, ne kadar yapacaklarını önceden bilmeleri sonuca ulaşmada onlara kolaylık sağlayacaktır. Öğrenciler çalışmalar sonunda öz değerlendirme ve akran değerlendirme ile bu sürece aktif olarak katılırlar. Bu öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmeleri açısından da yararlı olacaktır.

Genel olarak bakıldığında, zorunlu dersler için daha çok davranışçı öğrenme kuramına dayanan klasik ölçme değerlendirme yöntemlerinin tercih edileceği görülmektedir.

Davranışçı öğrenme kuramına dayanan ölçme araçları (Kritere dayalı testler, çoktan seçmeli, eşleştirmeli, doğru-yanlış testler, vb.) ile öğrencinin bilgisi sınırlı

bir zaman diliminde ölçülmekte, öğrenciye başarısını, eksikliklerini görme fırsatı vermemekte ve öğrencinin oluşturduğu öğrenme şeması hakkında yeterli bilgi sunmamaktadır (Romberg 1993, Mumme 1990, Shepard 1989, Akt. Öncü 2009: 104).

Fakat, alternatif yöntemlerle ölçmenin daha zor olması ve eğitim sistemimizde yazılı yoklama olarak ifade edilen değerlendirilen öğrenci not ortalamasında daha büyük bir yer tutması, hatta Milli Eğitim Bakanlığının, liselere ve üniversitelere yerleştirme sınavları da dahil bütün sınavlarda çoktan seçmeli test tekniğini kullanması öğretmenlerinde bu değerlendirme şeklini tercih etmelerine neden olmaktadır.

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi zorunlu ders olunca, öğretmenler ve öğrenciler için notun önemi ön plana çıkmıştır. Portfolyo ile ölçme değerlendirme yapmak zorlaşmıştır. İstenen çalışmaları her öğrencinin zamanında yapamaması, bütün öğrencilerin evlerinde yeterli donanımına sahip olmamaları, hazırlanan dosyaların yanlışlıkla silinmesi, virüs bulaşması, ya da öğrencilerin çalışmalarını depoladıkları flash bellek, harici sabit disk, cd gibi cihazların bozulması, kaybolması gibi problemler değerlendirme için portfolyonun tercih edilmemesine neden olabilmektedir.

### 2.3. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırma konusuyla ilgili olarak, geçmişte ilköğretimde bilgisayar, bilişim teknolojileri dersi ve uygulamaları, günümüzde ortaokullarda bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı ve uygulamaları konularında yurtiçinde ve yurtdışında yapılan araştırmalar özetlenmiştir.

**Atalay ve Şahin (2012)**, “İlköğretim 5.Sınıf Bilişim Teknolojileri Dersinin Öğretiminde Drama Öğretim Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi” konulu araştırmalarında bir öğretim yöntemi olarak dramının, günlük ders planlarında belirtilen öğretim yöntemlerine göre daha etkili olduğu ve öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığı ortaya koyulmuştur. Fakat Bilişim Teknolojileri dersinin

öğretiminde, drama yönteminden farklı şekil ve ortamlarda yararlanılabileceği ifade edilmiştir.

**Çimen (2010)**, “İlköğretim 7. Sınıf Bilişim Teknolojileri Dersinde Problem Temelli Yaklaşımına Göre Oluşturulan Sosyal Yapılandırmacı Öğretim Ortamı Tasarımının Etkililiği” konulu yüksek lisans tezinde “Yayıncılığa Başlıyorum” ünitesi için uygulanan sosyal yapılandırmacı ve MEB yapılandırmacı öğrenme ortamının, öğrenenlerin akademik başarıları, öğrenmenin kalıcılığı ve öğrenen görüşleri üzerindeki etkilerinin incelenmesini amaçlamıştır. Sonuç olarak, Bilişim Teknolojileri dersinde sosyal yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturmanın akademik başarının yükselmesini sağlayabileceği, Sosyal Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Modeli’yle kalıcı öğrenmenin yanında öğrencilerin sosyal, duyuşsal gelişimlerinin de beslenebileceği, bu sayede sadece bugüne yönelik bir öğrenme sağlamakla kalmayıp, öğrencilerin yaşam kalitelerini ileriye dönük olarak yükseltmeye de yardımcı olunabileceği ortaya koyulmuştur.

**Dirisağlık (2007)**, “Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojisi Sınıflarına İlişkin Görüşleri” konulu yüksek lisans tezinde Eskişehir ili örneğini kullanılmıştır. Araştırmasında, sınıfların fiziksel özelliklerine ve öğretime uygunluğuna ilişkin tespitlerde bulunmuştur. Fiziksel özelliklere yönelik olarak; okullarda bulunan bilgi teknolojisi sınıfı sayıları ve bilgi teknolojisi sınıflarında bulunan bilgisayar sayılarının okulların öğrenci sayıları dikkate alınmadan düzenlendiği, öğrenci bilgisayarı sayısının ortalama 16 adet olduğu, ders işlenirken bilgisayar başına en az iki öğrenci düştüğü, bilgi teknolojisi sınıflarının niteliksel özelliklerinin çoğunlukla yönerge ve şartnamelerde belirtilen özelliklere uygun olmadığı, sınıfların neredeyse tümünde internet bağlantısı ve bilgisayarlar arasında ağ bağlantısı bulunduğu, neredeyse hiçbir sınıfta eğitim yazılımlarının bulunmadığı, bilgi teknolojisi sınıfları arasında bilgisayarlar donanımları açısından belirgin farklılıklar bulunduğu ve bilgisayarların genel donanım özellikleri, teknik şartnamelerde belirtilen özelliklere göre yeterli düzeyde olmadığı ortaya koyulmuştur. Öğretime uygunluğa ilişkin olarak; sınıf büyüklüklerinin ve düzeninin



öğretime uygun olduğu, internet hızının yetersiz olduğu, bilgisayarların donanım özelliklerinin uygun olmadığı, eğitim yazılımlarının öğretime uygun olmadığı ortaya koyulmuştur.

**Eyidoğan (2009)**, “Bilişim Teknolojileri Dersinin İlköğretimde Seçmeli Ders Olmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri” konulu yüksek lisans tezinde dersin seçmeli olmasının üstünlükleri ve sınırlılıklarına ilişkin tespitlerde bulunmuştur. Dersin seçmeli oluşunun öğrencilerin kaygı düzeyini azaltacağı, öğrenme hızını artıracacağı ve dersin daha eğlenceli hale geleceği üstünlükler arasında sıralanırken, sınırlılıklarının ise üstünlüklerinden fazla olduğu tespit edilmiştir. Seçmeli derslerde notla değerlendirme olmadığından öğrencilerin derse yönelik beklentilerinin azaldığı ifade edilmiştir.

**Fırat Durdukoca ve Arıbaş (2011)**, araştırmalarında ilköğretim seçmeli Bilişim Teknolojileri dersi 5. basamak öğretim programını öğretmen görüşlerine göre değerlendirmişlerdir. Araştırma sonucuna göre; öğretmenler programın kazanımların programın genel amaçları ile tutarlı olduğu, açık ve net bir biçimde ifade edildiği, ölçülebilir ve değerlendirilebilir nitelikte olduğu, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olduğu, birbirleri ile tutarlı olduğu, kapsama ait önemli davranışları içerdiği yönünde olumlu, kazanımlara yönelik ise olumsuz görüş belirtmişlerdir. Öğretmenler kazanımların “okulun mevcut çevresel koşullar (bilgisayar ve internet kullanımı, kaynak kitap) içerisinde gerçekleştirilebilecek nitelikte” olduğu maddesine ilişkin olumsuz fikir beyan etmişlerdir. Öğretmenler, kapsam ve öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğelerine yönelik genellikle olumlu görüşe sahipken kapsamın öğrenci düzeyine uygun olmadığı, etkinliklerin öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygun olmadığı, etkinliklerin uygulanmasına yönelik önerilen sürenin yeterli olmadığı; kapsamın etkili işlenişi için Bilişim Teknolojileri dersine yönelik ayrılan haftalık ders saatinin yeterli olmadığı; kapsamın etkili işlenişi için sınıf mevcutları fazla olduğu konularında görüş birliği vardır.

**Gömlüksiz ve Koç (2011)**, “Bilgisayar Kullanımı Öğretiminde Akran Değerlendirme” konusunda yaptıkları araştırmada öğretmenlerin görüşlerinden

faydalanmışlardır. Elde edilen sonuçlara göre, akran değerlendirme kullanılması ile öğrencilerin süreç içerisinde aktif rol almaları ve kendilerine değer verilme duygusu onların derse karşı daha iyi motive olmaları yönünde olumlu görüş sağlamıştır. Öğrenciler akran değerlendirme sayesinde araştırmanın yürütüldüğü dersin yapısına bağlı olarak bilgisayar uygulamalarında farklı çalışmalarını görüp kendi eksik yönlerini tamamlama konusunda daha iyi öğrenmeler gerçekleştirdiklerini ileri sürmüşlerdir. Akran değerlendirme aynı zamanda öğrencilerin değerlendirme nasıl yapıldığına dair tecrübe kazanıp, eleştirel düşünme, objektif davranabilme ve kendi öğrenme sorumluluklarını alma konusunda olumlu yönde tutum kazanmalarını sağlamıştır. Süreçle ilgili olumsuz görüş olarak elde edilen diğer bir sonuç ise bireylerin yakın arkadaşlarına değerlendirme kriterlerini dikkate almadan daha yüksek not vermeleri olmuştur.

**Güneş ve Karabak (2013)**, “Ortaokul Birinci Sınıf Öğrencileri İçin Yazılım Geliştirme Alanında Müfredat Önerisi” konulu bildiri Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi öğretim programı incelenmiş ve Scratch içeren bir müfredat modeli önerilmiştir. Genel olarak yazılım eğitime lisans düzeyinde C++, C# ve Java gibi öğrenciler tarafından öğrenilmesi zor olarak görülen diller ile başladığı, ortaokullarda yazılım eğitime Scratch gibi öğrenilmesi kolay ve eğlenceli olan görsel bir programlama dili ile başlamanın uygun olacağı ifade edilmiştir. Scratch öğrenenlerin, ileride C, Java ve C# gibi dilleri öğrenirken daha az zorlanacakları ya da hiç zorlanmadan öğrenebilecekleri, ayrıca lisans eğitimini yazılım alanında yapmayacak öğrenciler içinse Scratch yaratıcı düşünme, analiz etme, sistematik deney gibi kabiliyetleri kazanmaları ya da geliştirmelerini sağlanacağından dolayı kendi alanlarında da öğrencilere başarı kazandıracığı ifade edilmiştir.

**Kan (2007)**, “Portfolyo Değerlendirme” isimli makalesinde portfolyo ile değerlendirmede öğrencilerin gelişiminin bir bütün olarak ele alınabildiğini ve bu şekilde, öğrencilerin her alandaki değişim, gelişim ve ilerlemelerini değerlendirmeyi, gerekirse tüm süreçlerin (program- değerlendirme öğrenme ve öğretme süreçleri) yeniden gözden geçirilerek sürekli yenilenmesini ve değiştirilmesinin sağlandığını,

portfolyo değerlendirmenin öğrencileri birbirleriyle karşılaştırmak ya da yarıştırmak yerine, her bir öğrencinin kendi potansiyeli ve özellikleri doğrultusunda maksimum gelişmesini amaçladığını ifade etmektedir.

**Karal, Reisoğlu ve Günaydın (2010)**, çalışmalarında, Türkiye genelinde görev yapan 150 Bilişim Teknolojileri öğretmeninin görüşlerini alarak bir öğretim programında bulunması gereken 5 temel öğeye (genel özellikler, amaçlar, kapsam, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme) göre ilköğretim Bilişim Teknolojileri dersi müfredatının değerlendirmişlerdir. Sonuçlar incelendiğinde:

- Genel özelliklerle ilgili olarak; okullardaki donanım ve yazılım alt yapısının ve her bir üniteye ayrılan zamanın yetersiz olduğu,
- Kazanımlarla ilgili olarak; genel amaçlarla uygun fakat özellikle doğu bölgelerde öğrenci seviyesine uygun olmadığı, donanım ve yazılım alt yapısının yerlerde kazanımların fazla ve ders saatinin az olduğu ve genel olarak kazanımların günlük hayatta işe yarayabilecek olduğu,
- İçerikle ilgili olarak, bölgelere göre içeriğin önemli konusundaki düşüncelerin değiştiği ve içeriğin her öğrenci seviyesine uygunluğu açısından tekrar gözden geçirilmesi gerektiği,
- Öğrenme-öğretme süreciyle ilgili olarak; önerilen öğretim yöntemlerinin laboratuarda uygulanabilir olduğu yine donanım yetersizliğinin süreci olumsuz etkilediği, etkinliklerin çok zaman aldığı ve tartışma ortamı yaratılamadığı,
- Değerlendirme ile ilgili olarak, programdaki açıklamaları yetersiz olduğu ve dersin notla değerlendirilmemesinin değerlendirme sürecini olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.

**Ökten ve Horzum (2011)**, “Sınıf Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretimine Yönelik Görüşleri Üzerine Nitel Bir Çalışma” konulu araştırmalarında ilköğretim birinci kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin bilişim teknolojileri dersi ve öğretimine yönelik görüşlerinin ortaya koyulmasını amaçlamıştır. Araştırma

sonucuna göre, öğrencilerinin kendi kendilerine yeterince öğrenemedikleri, bilişim teknolojileri dersinin en iyi ve doğru şekilde okullarda öğrenilebileceği, sınıf öğretmenlerinin teknoloji yeterlikleri az olduğu için dersin bilişim teknolojileri bilişim teknolojileri öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bilişim teknolojileri dersinin ilköğretim 1. kademedede, günümüz uygulamasında ilkokullarda zorunlu hale getirilmesinin gerekli olduğu ortaya koyulmuştur.

**Öncü (2009)**, “Ölçme Ve Değerlendirmede Yeni Bir Yaklaşım: Portfolyo Değerlendirme” konulu araştırmasında, portfolyo değerlendirmenin, öğrenciyi merkeze alan yeni bir değerlendirme yaklaşımı olarak güvenilir, performans temelli, gerçekçi, yapılandırmacı ve uygulanabilir özelliklere sahip olduğunu ifade etmiştir. Derslerin öğretim programlarına hem yol gösterici hem de sürekli yenilenmesinde ve değiştirilmesinde rol oynadığı, özgün değerlendirmeler için elverişli imkanlar sunduğu, bütün süreçlerin değerlendirilebildiği üzerinde durmuştur. Bu avantajların yanında öğrencilerin aynı şartlarda değerlendirilmesinin çok zor olmasını bir dezavantaj olarak göstermiş ve bunun için her bir öğrencinin kendi potansiyeli ve özellikleri yönünde gelişimi amaçlanması gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca, portfolyo yöntemi öğrencinin kendini ve akranlarını değerlendirme imkanı sağladığından öğrencilerde öz güvenin gelişmesini sağladığını ifade etmiştir.

**Özgen (2005)**, “Avrupa Birliği’ne Üye 15 Ülkede ve Türkiye’de İlköğretim Birinci Kademe Bilgisayar Ders Programlarının Karşılaştırılması ve Türkiye’deki Durumun Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezinde Avrupa Birliği ülkeleri ile Türkiye arasında önemli farklılıklar olduğunu tespit etmiştir. 2005 yılında birçok Avrupa Birliği ülkesinde dersin zorunlu olduğu ve 5 yaşından itibaren bilgisayarla ilgili temel becerilerin kazandırılmaya başlandığı ifade edilmiştir. Türkiye’de ise ilk defa 2013-2014 eğitim öğretim yılında sadece ortaokul 5 ve 6. sınıflarda ders zorunlu hale getirilmiştir. Avrupa Birliği ülkelerinde 2005 yılı ve öncesinde günlük hayatta en çok kullanılan yazılımları öğrenme, internetten ya da bir depolama biriminden bilgiyi arama ve kullanma, ağ yolları vasıtasıyla diğer ICT (Information and Communication Technology) araçlarıyla iletişim kurma, ICT ya da diğer ders

bilgilerini geliştirme, programlama becerilerini geliştirme konuları genel olarak hedeflenmiştir. Türkiye’de ise büyük bir gecikme ile son 1 yıldır bu konular hedef olarak seçilmiş ve öğretilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

**Özoğul (2006)**, “Bilgisayar Öğretmenlerinin Meslek Yaşamlarında Karşılaştıkları Sorunlar: Eskişehir İli Örneği” konulu yüksek lisans tezinde bilgisayar öğretmenlerinin öğretim alanında karşılaştıkları en büyük sorunun, sınıf mevcutlarının kalabalık olması olduğu ifade edilmiştir.

**Özyengier (2006)**, “Bilgisayar Dersinde Elektronik Portfolyo Yöntemi Kullanımı Üzerine Bir Çalışma” konulu yüksek lisans tezinde öğrencilerin, elektronik portfolyo hazırlama, portfolyolarına yansıtma ifadeleri yazma ve portfolyo değerlendirme ile ilgili görüşlerini ve başarı durumlarını incelemiştir. Elde ettiği sonuçlara göre, öğrencilerin, elektronik portfolyo ile çalışmaktan keyif aldıkları, araştırma yapma, yeni şeyler öğrenme, özgüven, kendini değerlendirmeyi öğrenme, zamanı kullanma, çalışma ile ilgili sorumluluk hissetme ve yaratıcılık ile ilgili konularda gelişmeler olduğu ve öğrendiklerini geliştirme konusunda yararlı olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışma sırasında öğrencilerin öğretmen yönlendirmesine ihtiyaç duydukları, neredeyse tüm öğrencilerin bu çalışma ile teknolojiyi kullanma becerilerinin geliştiği, değerlendirme ölçütlerinin öğrenci tarafından bilinmesinin sonuç notlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.

**Sanalan ve Altun (2002)**, “Bir Veri Tabanı Uygulaması Olarak Elektronik Portfolyo” konulu araştırmalarında, e-portfolyonun öğrenci açısından olumlu ve olumsuz yönlerini belirlemişlerdir. Öğrencilerin bu ortamı elverişli ve etkin olarak algıladıkları görülmüştür. E-portfolyonun kullanımının doğrudan bilgisayara yazılabiliyor olması, çalışmalarının kaybolmaması, disket taşımak zorunda olunmaması ve önceden kağıda yazıp, bilgisayara geçip, sonra da çıktı alıp ödev teslim etme sürecini kısaltması öğrenciler tarafından elverişli olarak algılanmıştır. Bununla beraber, iletişimi hızlandırması, yazma miktarını arttırması ve dersi daha ilginç kılması ise e-portfolyonun etkili olduğunu göstermiştir. Olumsuzluklar ise,

doğrudan bilgisayara yazılan yazılarda kaybetme korkusu ve öğrencilerin klavye kullanımındaki eksiklikleri ve/veya yetersizlikleri olarak değerlendirilmiştir.

**Seferoğlu (2007)**, “İlköğretim Bilgisayar Dersi Öğretim Programı: Eleştirel Bir Bakış Ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar” konulu araştırmasında ilköğretim okullarında 1998 yılından 2006-2007 eğitim öğretim yılına kadar okutulan bilgisayar dersi öğretim programı ile ilgili yaşanan sorunları incelemiş, programın iyi olmasına karşın hafta bir saat olan dersin, haftalık ders saati sayısının arttırılması ve dersin notunun karneye yansıtılması gerektiği, okullardaki alt yapı sorunlarına etkin ve kalıcı çözümler üretilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

**Şerefoğlu Henkoğlu ve Yıldırım (2012)**, “Türkiye’deki İlköğretim Okullarında Bilgisayar Eğitimi: Kuram ve Uygulamadaki Farklılıklar” konulu araştırmalarından elde ettikleri sonuçlara göre; Bilişim Teknolojileri Dersi’nin seçmeli oluşu, öğrenci performansının not ile değerlendirilmemesi, dersin notunun karnede yer almıyor oluşu ve ders süresinin az oluşunun programın uygulanmasında güçlüklerle yol açan birçok olumsuzluğu beraberinde getirdiği, okullardaki teknik alt yapının yetersiz olması ve sınıfların kalabalık olması gibi faktörlerin de durumu daha da kötüleştirdiği, ders için ayrılan sürenin öğretim programında planlanan etkinliklerin gerçekleştirilebilmesi için yetersiz olduğu, bu nedenle dersin saati azaltılmadan önce öğretmenlerin derslerinde kullandıkları öğretim-öğrenme yöntem ve teknikleri kullanamadıkları, süre yetersizliği nedeniyle geleneksel öğretim yöntemlerini tercih ettikleri, uygulamalar için yeterli zaman olmadığı ortaya konulmuştur. Bu olumsuzların yanında içerdiği kazanımlar ve öğretim-öğrenme etkinlikleri açısından olumlu özelliklere sahip olduğu ifade edilmektedir. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi öğretim programında dersin zorunlu olması ve ders saatinin 2’ye çıkartılması ile en önemli sıkıntılar aşılmıştır. Teknik alt yapı ile ilgili sıkıntılar devam etmektedir. Bunun yanında içerik ve öğrenme-öğretim etkinlikleri de belirlenmemiştir.

**Şişman Eren ve Şahin İzmirli (2012)**, “İlköğretim Okul Müdürü ve Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerine Göre Bilişim Teknolojileri Dersinde Yaşanan Sorunlar

Ve Çözüm Önerileri” konulu araştırmalarında Eskişehir ili örneği alınmıştır. Elde ettikleri sonuçlara göre, Bilişim teknolojileri öğretmenleri tarafından bildirilen sorunların ortak olduğu fakat ifade edilen sorunların çözülmemesinin BT dersini olumsuz etkilediği ortaya çıkmıştır. Bu sorunlar; okullara yerleştirme sınavlarında dersle ilgili soru çıkmaması, dersin seçmeli oluşu sonucu, okul idaresi, öğrenci ve velilerin dersi önemsiz görmesi, faaliyet tabanlı bir ders için sınıfların kalabalık ve ders saatinin yetersiz olmasıdır. Çözüm önerileri ise;

- Dersin içeriği mevcut ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde güncellenmeli ve dersler proje bazında öğretilmelidir.
- İlköğretim 2. Kademedeki ders 2 yıl zorunlu olmalıdır.
- Seçmeli dersler öğrenci tercihine bırakılmalıdır.
- Ders haftada 2 saat olmalıdır.
- Planlama değişen ve gelişen teknoloji, kurumun ihtiyaçları ve gerekli programlar dikkate alınarak yapılmalıdır.
- Dersi seçen öğrenci sayısı ile bilgisayar sayısı aynı olmalıdır.
- Özellikle teknolojik cihazlar gerektiren ders materyalleri sürekli olarak geliştirilmeli ve güncellenmelidir.

**Yaprak (2009)**, “İlköğretim Okullarında Çalışan Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Dersin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar” konulu yüksek lisans tezinde şanlıurfa İli örneğini almıştır. Araştırma sonucunda, sınıflardaki öğrenci mevcutlarının fazla olmasından dolayı beklenen verimin alınmadığını, her öğrenciye bir bilgisayar düşmediği için uygulamaların yetişmediğini ve okulda bilişim teknolojileri öğretmeni dışında bir teknik elemanın olmamasının yarattığı sıkıntılarını ortaya koymuştur.

**Yılmaz Tanataş (2010)**, “İlköğretim Seçmeli Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programının Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri” yüksek lisans tezinde Malatya ili örneğini kullanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; ders saatinin haftada 2 saat olması gerektiği, dersin notla değerlendirilmemesinin başarıyı olumsuz yönde etkilediği, öğrenci çalışma kitaplarında konu anlatımının yer almamasının ek

kaynaklara ihtiyacı ortaya çıkardığı, Algoritma ve Veri Tabanı konularının öğrencilerin ilgisini çekmediği ve seviyeye uygun olmadığı, etkinlik sayısının artırılması gerektiği tespit edilmiştir.

#### **2.4. İlgili Literatürün Değerlendirilmesi**

Yapılan literatür taraması sonucunda, araştırmaların önceki bilişim teknolojileri ve bilgisayar dersinin değerlendirilmesine yönelik olduğu görülmüştür. Bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin değerlendirilmesine yönelik ise bir çalışmaya rastlanmamıştır. Program değerlendirme çalışmalarında veriler genel olarak anketlerle ya da görüşmelerle öğretmenlerden, okul yöneticilerinden veya öğrencilerden toplanmıştır. Görüşleri belirlemek için frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma gibi istatistiksel tekniklerden faydalanılmıştır. Bazı değişkenlere göre öğretmenlerin, programa ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının belirlenmesi amacıyla tek yönlü varyans analizi, t testi veya nonparametrik testlerden yararlanılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda seçmeli olan bilgisayar ve BT derslerinde dersin seçmeli oluşuna ilişkin olumsuz görüş ortaya çıkmış, sınıf mevcutlarının fazla olması, ders saatlerinin yetersizliği, dersin işlenişi gerekli araç gereçlerin ve BT sınıflarının yetersizliğine dikkat çekilmiştir. Genel olarak öğretim programlarıyla ilgili de sıkıntılarının olduğu tespit edilmiştir.

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde içerik ve öğrenme öğretme sürecini öğretmen belirleyeceğinden dersin işlenişinde ve değerlendirilmesinde kullanılabilir yöntem ve tekniklerin incelendiği araştırmalara yer verilmiştir. Araştırmalarda dramanın etkili bir yöntem olduğu, sosyal yapılandırmacı öğrenme ortamının akademik başarıyı yükseltebileceği, portfolyo ve akran değerlendirme çalışmalarında mevcut duruma göre olumlu ve olumsuz sonuçları ortaya koyulmuştur.



## BÖLÜM III

### 3. YÖNTEM

Bu bölümde yapılan araştırmanın modeli, evreni, çalışma gurubu, veri toplama aracı, süresi ve verilerin çözümlenmesi ile ilgili konulara yer verilmiştir.

#### 3.1. Araştırma Modeli

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi öğretim programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesini amaçlayan bu çalışmada karma model kullanılmıştır. Uşun (2012: 32) karma modeli, tek bir çalışma ya da çalışmalar dizisindeki aynı temel olgulara ilişkin nicel ve nitel verilerin toplanması, analizi ve yorumlanması olarak tanımlanmaktadır

Nicel verilerin toplanmasında anket, nitel verilerin toplanmasında ise görüşme formu kullanılmıştır.

Araştırmada, nicel verileri nitel verilerle destekleyerek çıkan sonuçların güvenilirliğini arttırmak ve bireylerin görüşlerini derinlemesine incelemek hedeflenmiştir.

Araştırmada problem değerlendirme modeli olarak Tyler Hedefe Dayalı Değerlendirme Modeli kullanılmıştır.

### 3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmada, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Ege Bölgesi'ndeki ortaokullarda bilişim teknolojileri ve yazılım dersini veren öğretmenlerden anketi doldurmaya istekli 118 öğretmen ile bir çalışma gurubu oluşturulmuştur. Araştırmaya; Muğla'dan 41, İzmir'den 36, Denizli'den 12, Aydın'dan 10, Uşak'tan 8, Manisa'dan 6, Kütahya'dan 3 ve Afyonkarahisar'dan 2 kişi katılmıştır. Ayrıca, Ege Bölgesi'ndeki İzmir, Denizli ve Muğla illerinden 15 bilişim teknolojileri öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Görüşmeye, İzmir'den 5, Muğla'dan 5, Denizli'den 5 öğretmen katılmıştır. Anket öğretmenlere e-posta adresleri aracılığı ile ulaştırılmış, görüşmeler ise öğretmenlerle yüz yüze yapılmıştır. Bu çalışmada öğretmenler araştırmaya katılmaları için zorlanmamış, sadece istekli öğretmenler araştırmaya katılmışlardır.

Çizelge 3.1.'de anket formu kullanılarak yapılan araştırmaya katılan bilişim teknolojileri öğretmenlerinin cinsiyet, mesleki kıdem, mezun olunan fakülte gibi kişisel özelliklerine ilişkin frekans ve yüzdeler yer verilmiştir.

**Çizelge 3.1. Ankete katılanların cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun oldukları bölüme göre dağılımı**

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	44	37,3
	Erkek	74	62,7
Mesleki kıdem	1-5 yıl	44	37,3
	6-10 yıl	50	42,4
	10-15 yıl	20	16,9
	16 ve üzeri	4	3,4

**Çizelge 3.1.<sup>(devam)</sup> Ankete katılanların cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun oldukları bölüme göre dağılımı**

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Mezun Olunan Bölüm	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	104	88,1
	Bilgisayar Öğretmenliği	7	5,9
	Bilgisayar ve Kontrol Öğretmenliği	1	0,8
	Bilgisayar Sistemleri Öğretmenliği	2	1,7
	Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği	1	0,8
	Diğer	3	2,5

Çizelge 3.1.'de görüldüğü gibi, ankete katılan öğretmenlerin %37,3'ünü (44 kişi) kadın, %62,7'sini (74 kişi) erkek öğretmenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin %37,3'ü (44 kişi) 1-5 yıllık, %42,4'ü (50 kişi) 6-10 yıllık, %16,9'u (20 kişi) 11-15 yıllık, %3,4'ü (4 kişi) ise 16 ve üzerinde kıdeme sahiptir. Bu bulguya göre öğretmenlerin yaklaşık beşte dördü 1-10 yıl kıdemi olan öğretmenler oluşturmaktadır. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği bölümünün 2002 yılında mezun vermeye başlamasının etkileri sonuçlar üzerinde görülmektedir.

Çalışma gurubunun, %88,1'ini (104 kişi) Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, %5,9'unu (7 kişi) Bilgisayar Öğretmenliği, %0,8'ini (1 kişi) Bilgisayar ve Kontrol Öğretmenliği, %1,7'sini (2 kişi) Bilgisayar Sistemleri Öğretmenliği, %0,8'ini (1 kişi) Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği, %2,5'ini (3 kişi) diğer branşlardan mezun olan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çok büyük bir çoğunluğu Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği mezunudur.

Çizelge 3.2.'de görüşme formu kullanılarak yapılan araştırmaya katılan bilişim teknolojileri öğretmenlerinin cinsiyet, mesleki kıdem, mezun olunan fakülte gibi kişisel özelliklerine ilişkin frekans ve yüzdeler yer verilmiştir.

**Çizelge 3.2. Görüşme formuna katılanların cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun oldukları bölüme göre dağılımı**

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	7	46,6
	Erkek	8	53,4
Mesleki kıdem	1-5 yıl	3	20
	6-10 yıl	4	26,6
	10-15 yıl	8	53,4
	16 ve üzeri	0	0
Mezun Olunan Bölüm	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	15	100
	Bilgisayar Öğretmenliği	0	0
	Bilgisayar ve Kontrol Öğretmenliği	0	0
	Bilgisayar Sistemleri Öğretmenliği	0	0
	Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği	0	0
	Diğer	0	0

Çizelge 3.2.'de görüldüğü gibi, görüşmeye katılan öğretmenlerin %46,6'sını (7 kişi) kadın, %53,4'ünü (8 kişi) erkek öğretmenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin %20'si (3 kişi) 1-5 yıllık, %26,6'sı (4 kişi) 6-10 yıllık, %53,4'ü (8 kişi) 11-15 yıllık kıdeme sahiptir.

Görüşmeye katılan öğretmenlerin tamamı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği bölümü mezunudur.

### **3.3. Veri Toplama Araçları**

Araştırmanın verileri, konuyla ilgili literatürün taranması, alan araştırması yapılarak, anket tekniği ve görüşme formu uygulanarak toplanmış ve bu veriler ışığında sonuçlara ulaşılmıştır. Bu veriler ortaokullarda bilişim teknolojileri ve yazılım

dersine giren öğretmenlerden elde edilmiştir. Bu yöntemle bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının etkiliği hakkında öğretmen görüşleri alınmış ve programının değerlendirilmesi yapılmıştır.

Program değerlendirme alanında yapılmış daha pek çok araştırma bulunmaktadır. Bu araştırmalar incelendiğinde büyük çoğunluğunda betimsel tarama modeli kullanıldığı ve anket, mülakat, gözlem yöntemlerinden birinin tercih edildiği gözlenmiştir. İncelemeler sonucunda en fazla kullanılan tekniğin ise anket tekniği olduğu belirlenmiştir.

Araştırma probleminin çözümü için gerekli bilgilerin toplanması amacı ile anketin geliştirilmesi aşamasında, benzer nitelikli veri toplama araçları incelenmiş ve anket maddeleri oluşturulmuştur.

Programın değerlendirilmesi için toplamda 50 maddeden oluşan taslak anket hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak anket ile ilgili danışman öğretim üyesinin ve konu alanı uzmanı öğretim elemanlarının görüşleri alınmıştır. Geliştirilen ve değiştirilen anketin, 20 bilişim teknolojileri öğretmenin katılımıyla ön denemesi yapılmış ve anketin aksayan yönleri ortaya çıkarılmıştır. Anketin uygulandığı bilişim teknolojileri öğretmenlerinin görüşleri ve çıkan sonuçlar doğrultusunda veri toplama aracının güvenilirliği denetlenmeye çalışılmıştır. Ön denemede anket iç tutarlılık güvenilirlik katsayısını belirlemek için Cronbach Alfa yöntemi kullanılmıştır. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0,908 bulunmuştur.

Ayrıca, ankete madde seçiminde ilk olarak her bireyin tek tek her maddeye verdiği puan ile maddelerin tümüne verdiği cevaplardan elde edilen toplam puan arasındaki korelasyon hesaplanarak madde toplam korelasyonları bulunmuştur. Çıkan sonuçlara göre, madde toplam ölçek korelasyonları eksi değere düşen ve 0,20'nin altında çıkan 7 adet madde incelendikten sonra ankette çıkarılmasının uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucunda anket, danışman öğretim üyesi ve konu alanı uzmanı öğretim elemanlarının görüşleri ile yeniden gözden geçirilmiş ve 6 maddenin daha

çıkarılmasına karar verilmiştir. En son düzenleme sonucunda anket, 37 inanç-kanı maddesi ve 6 olgusal soru ile uygulamaya hazır duruma getirilmiştir.

Bu araştırmada duyarlı ve kullanışlı olması bakımından “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Kesinlikle Katılıyorum” olmak üzere 5’li likert maddesi şeklinde hazırlanmıştır. 37 inanç-kanı maddesinin 18’i olumlu, 19’u olumsuz olarak yazılmıştır. Anket toplam puanı ve bölümlerin toplam puanı hesaplanırken olumlu maddeler **“hiç katılmıyorum”** seçeneğinden başlamak üzere **1’den 5’e doğru**; olumsuz maddeler ise, **tamamen katılıyorum”** seçeneğinden başlamak üzere **1’den 5’e doğru** puanlanmıştır.

Anketteki orta noktadaki “kararsızım” cevabı orta nokta pozitif ve negatif yönde tepki tercihlerinde hissedilen güçlüğü ifade etmektedir.

Anket, olgusal bazı soruların yanında, Programın Genel Özellikleri, Kazanım, Kapsam, Öğretme-Öğrenme Süreci, Değerlendirme öğelerine yönelik alt boyutlar olmak üzere 6 bölümden oluşmaktadır. Kişisel bilgiler bölümünde, öğretmenlerle ilgili 3 maddeye, öğrenci sayısı, bilişim teknolojileri sınıfı, bilgisayar sayısı bilgileri içinde 3 maddeye yer verilmiştir. Ankette; programın genel özelliklerine yönelik 3, programın hedeflerinin değerlendirilmesine yönelik 9, kapsamın değerlendirmesine yönelik 10, öğrenme- öğretim sürecinin değerlendirilmesine yönelik 9, programın değerlendirme öğesinin değerlendirilmesine yönelik 6 madde bulunmaktadır. Toplamda, kişisel bilgilere bölümünde 6, programın öğelerine göre değerlendirilmesine yönelik 37 madde ile anket oluşturulmuştur. Programın değerlendirilmesine yönelik anket maddeleri için, likert tipi 5’li derecelendirme kullanılmıştır.

Anket tekniği kullanılarak elde edilen verilerin desteklenmesi ve derinlemesine incelenmesi amacıyla görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmede öğretmenlere bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programına değerlendirilmesine yönelik 5 soru sorulmuştur. Bu sorular “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?”, “Bilişim Teknolojileri ve

Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?”, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleriniz nelerdir?”, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin görüşleriniz nelerdir?”, “Programla ilgili yaşadığımız sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?” sorularıdır. Bu sorular öğretmenlerle yapılan görüşmelerde sorulmuş ve görüşmeler kaydedilmiştir.

### **3.4. Veri toplama süreci**

Uygulamaya hazır duruma getirilen anketin öğretmenlere ulaştırılmasını ve doldurulmasını kolaylaştırmak için internetteki anket hazırlamak ve yayınlamak için kullanılan sitelerden biri kullanılmıştır. Anketin siteye kaydedilmesinin ardından anketin web adresi öğretmenlere e-posta adresleri aracılığı ile ulaştırılmıştır. Öğretmenler araştırmaya katılmaları için zorlanmamış, sadece istekli öğretmenler anketi doldurmuşlardır. Toplamda 118 öğretmen ankete katılmıştır. Anketin yanı sıra hazırlanan görüşme formu araştırmaya katılmaya istekli 15 bilişim teknolojileri öğretmenine uygulanmış, yüz yüze yapılan görüşmelerin bazılarında ses kaydı alınmış, ses kaydı alınmasını istemeyen öğretmenlerin ifadeleri yazarak kaydedilmiştir.

### **3.5. Verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması**

Araştırmanın amacı doğrultusunda toplanan nicel veriler “Statistical Package For The Social Science SPSS 20.0” paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde, anketin her bir maddesi ile ilgili öğretmen görüşlerinin frekans ve yüzdesi hesaplanarak tablo halinde verilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde 6. Alt probleme yönelik olarak verilerin dağılımı normal olmadığından nonparametrik

testler (Kruskal Wallis ve Mann Whitney U) kullanılmıştır. Görüşme tekniği ile elde edilen nitel veriler dikkatli bir şekilde incelenmiş, ses kaydı alınarak yapılan görüşmeler yazıya geçirilmiştir. Sonuçlar betimsel bir anlatım ile sunulmuş ve öğretmen ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilerek bulgular açıklanmış ve yorumlanmıştır. Çalışmada öğretmen ifadelerine yer verilirken, her bir öğretmen için araştırmaya katılma sırasına göre Bilişim Teknolojileri Öğretmeni1 (BTÖ1), (BTÖ2)... (BTÖ15) şeklinde kodlar kullanılmıştır.



## BÖLÜM IV

### 4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi öğretim programının değerlendirilmesi için Ege Bölgesindeki ortaokullarda bilişim teknolojileri dersine giren öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesi için alt problemlere ilişkin gerçekleştirilen analizler ve bulgular yer almaktadır. Bu doğrultuda elde edilen bulgular Çizelgeler şeklinde sunulmuştur.

#### 4.1. Anket Formundan Elde Edilen Bulgular

##### 4.1.1. Ankete katılan öğretmenlerin okullarındaki duruma ilişkin bulgular

###### 4.1.1.1 Ankete katılan öğretmenlerin okullarındaki sınıf mevcutlarına ilişkin bulgular

Ankete katılan öğretmenlerin eğitim verdikleri sınıflardaki öğrenci sayılarına ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.'de sunulmuştur.

Çizelge 4.1. Ankete katılan öğretmenlerin okullarındaki sınıf mevcutlarına göre dağılım

Sınıf Mevcudu	N	%
1-15	3	2,5
16-30	78	66,1
31-40	33	28,0
41 ve üzeri	4	3,4
<b>Toplam</b>	<b>118</b>	<b>100</b>

Çizelge 4.1.'de görüldüğü gibi; sınıfındaki öğrenci sayısı 1-15 arasında olanlar çalışma gurubunun %2,5'ini (3 kişi), 16-30 arasında olanlar %66,1'ini (78 kişi), 31-40 arasında olanlar %28'ini (33 kişi), 41 ve üzerinde olanlar ise çalışma gurubunun %3,4'ünü (4 kişi) oluşturmaktadır.

#### 4.1.1.2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin okullarındaki bilişim teknolojileri sınıflarına ilişkin bulgular

Ankete katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okulda Bilişim Teknolojileri sınıfı olup olmadığına ilişkin bilgiler Çizelge 4.2.'de sunulmuştur.

**Çizelge 4.2. Ankete katılan öğretmenlerin okullarındaki bilişim teknolojileri sınıfları**

<b>BT Sınıfı</b>	<b>N</b>	<b>%</b>
<b>Var</b>	93	78,8
<b>Yok</b>	25	21,2
<b>Toplam</b>	<b>118</b>	<b>100</b>

Çizelge 4.2.'de görüldüğü gibi; çalışma gurubunun %78,8'ini (93 kişi) okullarında bilişim teknolojileri sınıfı olan öğretmenler, %21,2'sini (25 kişi) okullarında bilişim teknolojileri sınıfı olmayan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılanların öğretmenlerin 1/5'inden fazlasının çalıştığı okulda Bilişim Teknolojileri sınıfı bulunmamaktadır. Dersin etkili ve verimli olarak işlenmesi için bilişim teknolojilerinin bulunmasının önemi dikkate alındığında 25 okulda bu sınıfların oluşturulmamış olması önemli bir sorun olarak görülebilir.

Ankete katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okuldaki Bilişim Teknolojileri sınıfındaki bilgisayar sayısına ilişkin bilgiler Çizelge 4.3.'de sunulmuştur.

**Çizelge 4.3. Ankete katılan öğretmenlerin okullarındaki bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısına göre dağılım**

Bilgisayar Sayısı	N	%
Yok	23	19,5
1-5	2	1,7
6-10	8	6,8
11-15	30	25,4
16-20	41	34,7
21 ve üzeri	14	11,9
<b>Toplam</b>	<b>118</b>	<b>100</b>

Çizelge 4.3.'de görüldüğü gibi; çalışma gurubunun %19,5'ini (23 kişi) okulunda bilişim teknolojileri sınıfı olmayan öğretmenler, %1,7'sini (2 kişi) bilişim teknolojileri sınıfında 1-5 bilgisayarı olan, %6,8'ini (8 kişi) 6-10 bilgisayarı olan, %25,8'ini (30 kişi) 11-15 bilgisayarı olan, %34,7'sini (41 kişi) 16-20 bilgisayarı olan, %11,9'unu (14 kişi) 21 ve üzerinde bilgisayarı olan öğretmenler oluşturmaktadır. Bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısı ile sınıf mevcutları karşılaştırıldığında derslerde her öğrenciye bir bilgisayar düşen okul sayısının çok az olduğu görülmektedir. Her öğrencinin derste aktif olarak uygulamalara katılması için öğrenci sayısı kadar bilgisayar olması oldukça önemlidir.

#### **4.1.2. Anket Maddelerinin Öğretmenlerin Okullarındaki Duruma Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular**

Bu bölümde anket, toplam puan üzerinden sınıf mevcutları, bilişim teknolojileri sınıfının olup olmadığı ve varsa bilişim teknolojileri sınıfındaki bilgisayar sayıları

değişkenlerine göre tek tek incelenmiş ve değişkenlere göre anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmıştır.

#### 4.1.2.1. Anketin sınıf mevcutlarına göre incelenmesiyle elde edilen bulgular

Bu kısımda anketin sınıf mevcutlarına göre Kruskal Wallis testi kullanılarak incelenmesiyle elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Sonuçlar Çizelge 4.4.'de sunulmuştur.

**Çizelge 4.4. Anketin sınıf mevcutlarına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları**

Sınıf Mevcudu	N	Sıra Ortalaması	p
1-15	3	66,50	0,210
16-30	78	60,35	
31-40	33	61,14	
41 ve üzeri	4	24,13	

Elde edile sonuçlara göre, p değeri 0,201 ( $p>0,05$ ) olduğundan sınıf mevcutlarına ilişkin anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

#### 4.1.2.2. Anketin okullardaki bilişim teknolojileri sınıfı durumuna göre incelenmesiyle elde edilen bulgular

Bu kısımda anketin okullardaki bilişim teknolojileri sınıfı durumuna göre Mann-Whitney U testi kullanılarak incelenmesiyle elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Sonuçlar Çizelge 4.5.'de sunulmuştur.

**Çizelge 4.5. Anketin okullardaki bilişim teknolojileri sınıfı durumuna ilişkin Mann-Whitney U testi sonuçları**

<b>Bilişim Teknolojileri Sınıfı</b>	<b>N</b>	<b>Sıra Ortalaması</b>	<b>Sıra Toplamı</b>	<b>p</b>
Var	93	63,70	5924,50	0,010
Yok	25	43,86	1096,50	

Elde edilen sonuçlara göre, p değeri 0,010 ( $p > 0,05$ ) olduğundan okullardaki bilişim teknolojileri sınıflarına göre anlamlı fark vardır. Çalıştıkları okulda bilişim teknolojileri sınıfı olmayanlar, olanlara göre programla ilgili daha fazla olumsuz görüşe sahiptir.

*4.1.2.3. Anketin bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısına göre incelenmesiyle elde edilen bulgular*

Bu kısımda anketin bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısına göre Kruskal Wallis testi kullanılarak incelenmesiyle elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Sonuçlar Çizelge 4.6.'da sunulmuştur.

**Çizelge 4.6. Anketin bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları**

<b>Bilgisayar Sayısı</b>	<b>N</b>	<b>Sıra Ortalaması</b>	<b>p</b>
Yok	23	44,98	0,082
1-5	2	40,25	
6-10	8	59,06	
11-15	30	63,40	
16-20	41	59,13	
21 ve üzeri	14	79,07	

Elde edile sonuçlara göre, p değeri 0,082 ( $p>0,05$ ) olduğundan bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısına göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

#### 4.1.3. Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Öğretim Programına ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik anket bulguları

##### 4.1.3.1. Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Öğretim Programının genel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının genel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşleri Çizelge 4.7.'de sunulmuştur.

Çizelge 4.7. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının genel özelliklerine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katlıyorum		Tamamen Katlıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Program öğretmene yeterince rehberlik etmektedir.	30	25,4	58	49,2	12	10,2	16	13,6	2	1,7	118	100
Dersin etkili işlenişi için sınıf mevcutları uygundur.	34	28,8	46	39,0	11	9,3	23	19,5	4	3,4	118	100

Çizelge 4.7. <sup>(devam)</sup> Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının genel özelliklerine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi standartlarına ulaşabilmek için ayrılan haftalık ders saati yeterlidir.	22	18,6	24	20,3	11	9,3	57	48,3	4	3,4	118	100

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının genel özelliklerine yönelik verilerin yer aldığı Çizelge 4.8’de görüldüğü gibi 3 adet maddeden yola çıkarak öğretmen görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. “**Program öğretmene yeterince rehberlik etmektedir.**” maddesine katılanlar çalışma gurubunun %15,3’ünü (18 kişi), katılmayanlar ise %74,6’sını (88 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,17’dir. Çıkan sonuçlara göre programın öğretmenlere yeterince rehberlik etmediği sonucuna varılabilir. “**Dersin etkili işlenişi için sınıf mevcutları uygundur.**” maddesine katılanlar çalışma gurubunun %22,9’unu (27 kişi), katılmayanlar ise %67,8’ini (80 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,30’dur. Sınıf mevcutlarının dersin etkili işlenişi için uygun olmadığını düşünenler çoğunluğu oluşturmaktadır. Sınıf mevcutları ve bilgisayar sayıları bu sonucu haklı çıkartacak niteliktedir. Fırat Durdukoca ve Arıbaş (2011), Özoğul (2006), Şerefoglu Henkoğlu ve Yıldırım (2012), Şişman Eren ve Şahin İzmirli (2012) ve Yaprak (2009) yaptıkları

araştırmalarda faaliyet tabanlı bir ders olan BT için sınıf mevcutlarının kalabalık olduğu sonucuna varmışlar ve her öğrenciye bir bilgisayar düşmemeğine bağlı olarak yaşanan sıkıntılara değinmişlerdir. “**Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi standartlarına ulaşabilmek için ayrılan haftalık ders saati yeterlidir.**” maddesine katılanlar çalışma gurubunun %51,7’sini (61 kişi), katılmayanlar ise %20,3’ünü (24 kişi), hiç katılmayanlar %18,6’sını (22 kişi), kararsız olduğunu belirtenler ise 9,3’ünü (11 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,97’dir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bu konuda farklı görüşleri olduğu görölmektedir. Haftada 1 saat olan Bilişim Teknolojileri dersinin 2 saate çıkması öğretmenler tarafından olumlu karşılanmıştır. Buna dayalı olarak ders saatinin yeterli olduğunu düşünenlerin sayısı daha fazladır. Fakat, yeterli olmadığını düşünen sayısı da çalışma gurubunun yarıya yakınıni oluşturmaktadır.

#### *4.1.3.2. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular*

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşleri Çizelge 4.8.’de sunulmuştur.



**Çizelge 4.8. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kazanımlar programın temel amaçlarını oluşturan yeterliliklere ulaşmak için yetersizdir.	5	4,2	30	25,4	31	26,3	36	30,5	16	13,6	118	100
Kazanımlar birbiriyle tutarsızdır.	5	4,2	50	42,4	21	17,8	37	31,4	5	4,2	118	100
Kazanımlar öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.	6	5,1	32	27,1	17	14,4	50	42,4	13	11,0	118	100
Programdaki kazanım ifadeleri, öğrencilerin zihinsel gelişimlerine uygundur.	11	9,3	37	31,4	32	27,1	37	31,4	1	0,8	118	100

**Çizelge 4.8.<sup>(devam)</sup> Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katkılmıyorum		Kararsızım		Katlıyorum		Tamamen Katlıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Programda kazandırılması hedeflenen yeterlilikler toplumun beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.	10	8,5	33	28,0	18	15,3	48	40,7	9	7,6	118	100
Kazanımlar öğretmenlerin yorumlama hatası yapmalarına engel olacak şekilde açık ve net ifade edilmiştir.	18	15,3	47	39,8	30	25,4	21	17,8	2	1,7	118	100
Kazanımlar ölçülebilir ve değerlendirilebilir nitelikte değildir.	3	2,5	37	31,4	22	18,6	43	36,4	13	11,0	118	100

**Çizelge 4.8.<sup>(devam)</sup> Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Temel düzey kazanımlar öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygundur.	23	19,5	31	26,3	20	16,9	40	33,9	4	3,4	118	100
Kazanımlar okulun mevcut çevresel koşullar (bilgisayar ve internet kullanımı, kaynak kitap) içerisinde gerçekleştirilebilecek niteliktedir.	37	31,4	37	31,4	12	10,2	29	24,6	3	2,5	118	100

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının kazanımlarına yönelik verilerin yer aldığı Çizelge 9’de görüldüğü gibi 9 adet maddeden yola çıkarak öğretmen görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. **“Kazanımlar programın temel amaçlarını oluşturan yeterliliklere ulaşmak için yetersizdir.”** maddesine katılmayanlar çalışma gurubunun %29,6’sını (35 kişi), katılanlar %44,1’ini (52 kişi), kararsızlar ise %26,3’ünü (31 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin

aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,24'dür. Kazanımların programın amaçlarına ulaşmak için yetersiz olduğunu düşünenler çalışma gurubunun çoğunluğunu oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda; kazanımların, programın amacına ulaşmak için kısmen yeterli olduğu söylenebilir. **“Kazanımlar birbiriyle tutarsızdır.”** maddesine katılmayanlar çalışma gurubunun %46,6'sını (55 kişi), katılanlar %35,6'sını (42 kişi), kararsızlar ise %17,8'ini (21 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,89'dur. Kazanımların kısmen birbiriyle tutarlı olduğu söylenebilir. **“Kazanımlar öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %53,4'ünü (63 kişi), katılmayanlar %32,2'sini (38 kişi), kararsızlar ise %14,4'ünü (17 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,27 ile “katılıyorum” düşüncesine yakındır. Elde edilen sonuçlara göre; kazanımların öğrencileri ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz olduğu söylenebilir. **“Programdaki kazanım ifadeleri, öğrencilerin zihinsel gelişimlerine uygundur.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %32,2'ünü (38 kişi), katılmayanlar %40,7'sini (48 kişi), kararsızlar ise %27,1'ini (32 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,83'dür. Kazanım ifadelerinin, öğrencilerin zihinsel gelişimlerine uygun olmadığını düşünenler ve kararsız olanlar çoğunluğu oluşturmaktadır. Kazanım ifadelerinin, öğrencilerin zihinsel gelişimlerine kısmen uygun olduğu söylenebilir. Özellikle 6. Düzey kazanımların ve programlama konusunun öğrencilerin zihinsel gelişimlerinin üstünde olduğu görülmektedir. Karabak ve Güneş (2013), yazılım eğitiminin tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de ağırlıklı olarak lisans düzeyinde yapıldığını ifade etmişler ve Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi ile programlamayı öğretmek yerine, öğrencilere yazılımı sevdirmek ve yazılım geliştirmeye teşvik etmek için Scratch içeren bir müfredat modeli önermişlerdir. Geliştirdikleri model ile bu konuları öğrencilerin zihinsel gelişimlerine uygun hale getirmeyi hedeflemişlerdir. **“Programda kazandırılması hedeflenen yeterlilikler toplumun beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %48,3'ünü (57 kişi), katılmayanlar %36,5'ini (43 kişi),

kararsızlar ise %15,3'ünü (18 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması da ( $\bar{X}$ ) 3,11'dir. Elde edilen sonuçlara göre, programdaki yeterliliklerin toplumun beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamakta yeterli olmadığı söylenebilir. **“Kazanımlar öğretmenlerin yorumlama hatası yapmalarına engel olacak şekilde açık ve net ifade edilmiştir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %19,5'ini (23 kişi), katılmayanlar %55,1'ini (65 kişi), kararsızlar ise %25,4'ünü (30 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,51'dir. Sonuçlara bakıldığında öğretmenlere göre kazanım ifadelerinin yeterince açık ve net olmadığı söylenebilir. **“Kazanımlar ölçülebilir ve değerlendirilebilir nitelikte değildir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %47,4'ünü (56 kişi), katılmayanlar %33,9'unu (40 kişi), kararsızlar ise %18,6'sını (22 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,22'dir. Elde edilen sonuçlara göre kazanımların kısmen ölçülebilir ve değerlendirilebilir nitelikte olduğu söylenebilir. **“Temel düzey kazanımlar öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygundur.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %37,3'ünü (44 kişi), katılmayanlar %45,8'ini (54 kişi), kararsızlar ise %16,9'unu (20 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,75'dir. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı hazırlanırken öğrencilerin belli düzeyde bilgisayar kullanma becerisine sahip olduğu kabul edilmiştir. Fakat, halen sınıflarda klavye hatta fare kullanım becerilerine sahip olmayan öğrencilerin olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuçlara göre de, temel düzey kazanımların öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine tamamen uygun olmadığı söylenebilir. **“Kazanımlar okulun mevcut çevresel koşullar (bilgisayar ve internet kullanımı, kaynak kitap) içerisinde gerçekleştirilebilecek niteliktedir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %27,1'ini (32 kişi), katılmayanlar %62,8'ini (74 kişi), kararsızlar ise %10,2'sini (12 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,36'dır. Elde edilen sonuçlara göre; kazanımlar, okulun mevcut çevresel koşullar (bilgisayar

ve internet kullanımı, kaynak kitap) içerisinde gerçekleştirilebilecek nitelikte değildir. Bilişim teknolojileri sınıfı olmayan okulların varlığı, derslerde her öğrenciye bir bilgisayar düşmemesi, ders kitabının olmaması ve kaynak kitap yetersizliği çıkan sonuçları doğrular niteliktedir. Fırat Durdukoca ve Arıbaş (2011), öğretmen görüşleri doğrultusunda bilişim teknolojileri dersi öğretim programını değerlendirme çalışmasında bilişim teknolojileri dersi kazanımlarının da mevcut çevresel koşullar (bilgisayar, internet, kaynak kitap) içerisinde gerçekleştirilebilir nitelikte olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

#### 4.1.3.3. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri Çizelge 4.9.'da sunulmuştur.

**Çizelge 4.9. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Programda içeriğin net olarak belirlenmemiş olması öğrenme sürecini olumsuz etkilemektedir.	4	3,4	10	8,5	7	5,9	64	54,2	33	28,0	118	100

**Çizelge 4.9.** <sup>(devam)</sup> **Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
İçeriğin net olarak belirlenmemiş olması öğretmen için dezavantajdır.	4	3,4	13	11,0	7	5,9	50	42,4	44	37,3	118	100
İçeriğin öğretmen tarafında belirlenmesi okullar arasında büyük öğrenme farklılıkları oluşturmaktadır	2	1,7	7	5,9	7	5,9	55	46,6	47	39,8	118	100
Programda verilen içerik belirlemede kullanılabilen örnek konu başlıkları, içerik belirleme konusunda öğretmene yeterince rehberlik etmektedir.	24	20,3	52	44,1	17	14,4	20	16,9	5	4,2	118	100

**Çizelge 4.9.** <sup>(devam)</sup> **Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılmıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Programda verilen içerik belirlemede kullanılabilen örnek konu başlıkları kazanımlarla tutarlıdır.	7	5,9	27	22,9	43	36,4	40	33,9	1	0,8	118	100
Programdaki örnek konu başlıkları öğrenme öğretme ilkelerinin (kolaydan zora, yakından uzaga, somuttan soyuta vb.) uygun olarak hazırlanmıştır.	12	10,2	35	29,7	27	22,9	42	35,6	2	1,7	118	100
Programdaki örnek konu başlıkları temel bilgileri içermektedir.	8	6,8	34	28,8	22	18,6	52	44,1	2	1,7	118	100



**Çizelge 4.9.** <sup>(devam)</sup> **Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Örnek konu başlıkları, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygun değildir.	4	3,4	23	19,5	27	22,9	54	45,8	10	8,5	118	100
Örnek konu başlıkları önemli ve güncel bilgileri içinde bulundurmamaktadır.	4	3,4	43	36,4	33	28,0	32	27,1	6	5,1	118	100
Örnek konu başlıklarında yer alan bilgiler günümüz koşullarında yetersizdir.	5	4,2	31	26,3	30	25,4	43	36,4	9	7,6	118	100

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının içeriğine yönelik verilerin yer aldığı Çizelge 10’da görüldüğü gibi 10 adet maddeden yola çıkarak öğretmen görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. **“Programda içeriğin net olarak belirlenmemiş olması öğrenme sürecini olumsuz etkilemektedir.”** maddesine

katılanlar çalışma gurubunun %82,2'sini (97 kişi), katılmayanlar %11,9'unu (14 kişi), kararsızlar ise %5,9'unu (7 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,95'dir. İçeriğin net olarak belirlenmemesinin sonucu olarak, ders kitabı hazırlanmamış, programda etkinlikler belirlenmemiş ve öğrenme-öğretme süreci planlanmamıştır. Çalışma gurubunun büyük çoğunluğu içeriğin net olarak belirlenmemiş olmasının öğrenme öğretme sürecini olumsuz etkilediğini düşünmektedir. **“İçeriğin net olarak belirlenmemiş olması öğretmen için dezavantajdır.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %79,7'sini (94 kişi), katılmayanlar %14,4'ünü (17 kişi), kararsızlar ise %5,9'unu (7 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,99'dur. İçeriğin öğretmen tarafından belirlenmesi ve dolayısıyla etkinliklerin hazırlanması öğretmen için ayrıca bir iş yükü oluşturduğundan ve içerik belirleme konusunda öğretmenlerin yaşadığı kararsızlıklar öğretmenler için dezavantaj olarak görülmektedir. **“İçeriğin öğretmen tarafında belirlenmesi okullar arasında büyük öğrenme farklılıkları oluşturmaktadır.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %86,4'ünü (102 kişi), katılmayanlar %7,6'sını (9 kişi), kararsızlar ise %5,9'unu (7 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 4,17'dir. Öğretmenler içerik belirlerken her ne kadar kazanımları göz önünde bulundursalar da, kazanım ifadelerinin çok geniş bir çerçevede tutulmuş olması ve sınıf seviyesine uygun konu seçimi yapılması öğretmenlerin öğretilen konu ya da program konusunda çok farklı seçimler yapabilmesine neden olmaktadır. Bu da okullar arasında büyük öğrenme farklılıkları oluşturmaktadır. Öğrenme farklılıkları, aynı eğitim öğretim yılı içerisinde yer değiştiren öğrenciler ve öğretmenler için büyük sıkıntı oluşturmaktadır. **“Programda verilen içerik belirlemede kullanılabilir örnek konu başlıkları, içerik belirleme konusunda öğretmene yeterince rehberlik etmektedir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %21,1'ini (25 kişi), katılmayanlar %64,4'ünü (76 kişi), kararsızlar ise %14,4'ünü (17 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,41'dir. Programda kazanımlara uygun olacak şekilde öğretmenlere örnek olması için

hazırlanmış konu başlıkları sadece başlık olduğundan içeriğin genişliği ile ilgili bilgi vermemektedir. Örneğin; “Çokluortam Uygulamaları (çevrimiçi ve çevrimdışı sunu, video, ses, animasyon ve 2D/3D çizim araçları vb.)” şeklindeki konu başlığı altında öğretilecek program verilmemektedir. Burada öğretilmesi istenen konu çevrimdışı sunu, çevrimiçi sunu, 2D/3D çizim programları veya ses ve video düzenleme araçlarından herhangi biri olabilir. Bunlar içerisinden sadece bir program tercih edilecekse bunun hangisi olacağı öncelikle bir soru işaretidir. İkinci soru işareti ise bu konulardan her biri için bir çokluortam uygulama programı öğretilmesi beklenmekte midir? Bu konu için belirlenmiş kazanım ifadeleri de soruların cevabını vermemektedir. Dolayısıyla çalışma gurubunun büyük çoğunluğu örnek konu başlıklarının öğretmene yeterince rehberlik etmediğini düşünmektedir. **“Programda verilen içerik belirlemede kullanılabilir örnek konu başlıkları kazanımlarla tutarlıdır.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %34,7’sini (41 kişi), katılmayanlar %28,8’ini (34 kişi), kararsızlar ise %36,4’ünü (43 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,01’dir. Kazanımlar incelendiğinde genel olarak örnek konu başlıkları ile uyumlu olduğunu görüyoruz. Fakat, tek tek incelediğimizde bazı kazanımlar için belirlenecek içerik konusunda belirsizlikler görülmektedir. Ankete katılan öğretmenlerin de çoğunluğu kararsız olduğunu belirtmiş, bunun yanında katılanların sayısı katılmayanlardan biraz yüksek çıkmıştır. Buna göre örnek konu başlıklarının kazanımlarla kısmen tutarlı olduğu söylenebilir. **“Programdaki örnek konu başlıkları öğrenme öğretme ilkelerine (kolaydan zora, yakından uzağa, somuttan soyuta vb.) uygun olarak hazırlanmıştır.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %37,3’ünü (44 kişi), katılmayanlar %39,9’ünü (47 kişi), kararsızlar ise %22,9’ünü (27 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,89 ile “kararsızım” görüşüne yakındır. Anket sonuçlarında neredeyse eşit dağılım görülmektedir. Bu da örnek konu başlıklarının öğrenme-öğretme ilkelerine kısmen uygun olarak hazırlandığı söylenebilir. **“Programdaki örnek konu başlıkları temel bilgileri içermektedir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %45,8’ini (54

kişi), katılmayanlar %35,6'sını (42 kişi), kararsızlar ise %18,6'sını (22 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,05'dir. Maddeye "tamamen katılıyorum" cevabı veren 2 kişidir. Program hazırlanırken, öğrencilerin temel bilgisayar kullanım becerilerini kazanmış oldukları kabul edildiğinden bazı temel bilgileri içermediği bilinmektedir. Elde edilen sonuçlara göre çalışma gurubunun çoğunluğunun bunu bir eksiklik olarak gördüğünü göstermektedir. **"Örnek konu başlıkları, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygun değildir."** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %54,2'sini (64 kişi), katılmayanlar %22,9'unu (27 kişi), kararsızlar ise %22,9'unu (27 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,36'dır. Bu maddeye verilen cevaplar 5. sınıfa kadar hiç bilgisayar kullanmamış, internete girebildiği halde kullandığı programı ezbere açıp, "google" arama motoru olmadan interneti kullanamayan, klavye tuşlarının görevlerini bilmeyen öğrencilerin tahmin edilenin aksine fazla olduğunu da göstermektedir. Buna göre, örnek konu başlıklarının öğrencilerin çoğunluğunun hazır bulunuşluk düzeyine uygun olmadığı söylenebilir. **"Örnek konu başlıkları önemli ve güncel bilgileri içinde bulundurmamaktadır."** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %32,2'sini (38 kişi), katılmayanlar %39,8'ini (47 kişi), kararsızlar ise %28,0'ını (33 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,94'dür. Bilişim teknolojileri dersinin kapsamı oldukça geniştir. Doktorluk gibi, bilgisayar konusunda da uzmanlık için branşlara ayrılmak (yazılım, donanım, programlama, web tasarım, bilgisayar ağları gibi..) gerekmektedir. Bütün bilgilerin 2 yıllık zorunlu ders kapsamında verilmesi mümkün değildir. Bu bakımdan anket maddesi için birbirinden farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Örnek konu başlıklarının önemli ve güncel bilgileri kısmen içerdiği söylenebilir. **"Örnek konu başlıklarında yer alan bilgiler günümüz koşullarında yetersizdir."** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %44,1'ini (52 kişi), katılmayanlar %30,5'ini (36 kişi), kararsızlar ise %25,4'ünü (30 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması

( $\bar{X}$ ) 3,17'dir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, örnek konu başlıklarında yer alan bilgiler günümüz koşullarında yetersiz olduğu söylenebilir.

#### 4.1.3.4. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının öğrenme- öğretim sürecine ilişkin öğretmen görüşleri Çizelge 4.10. 'da sunulmuştur.

**Çizelge 4.10. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının öğrenme- öğretim sürecine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılmıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Dersin öğrenci çalışma kitabının olmaması öğrenciler için sıkıntı oluşturmaktadır	3	2,5	5	4,2	7	5,9	30	25,4	73	61,9	118	100
Öğretmen kılavuz kitabı ve etkinliklerin olmaması öğretmenlerin farklı yöntem ve teknikleri uygulamasında sıkıntı yaşatmaktadır.	4	3,4	8	6,8	8	6,8	39	33,1	59	50,0	118	100

**Çizelge 4.10.**<sup>(devam)</sup> **Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrenme öğretme sürecinin tamamen öğretmen tarafından planlaması öğretmen için avantajdır.	12	9,3	35	30,5	24	20,3	36	29,7	11	10,2	118	100
Öğretmenin her konu için uygun ve etkili etkinlikler hazırlaması zordur.	1	0,8	19	16,1	16	13,6	52	44,1	30	25,4	118	100
Programdaki kazanımların gerçekleştirilebilmesi sınıftaki mevcut donanımlar ile mümkündür.	24	20,3	23	19,5	10	8,5	34	28,8	27	22,9	118	100

**Çizelge 4.10.**<sup>(devam)</sup> **Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin öğretmen anketteki görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Programdaki kazanımların gerçekleştirilebilmesi okuldaki mevcut yazılımlar ile mümkündür.	32	27,1	27	22,9	7	5,9	28	23,7	24	20,3	118	100
Sınıftaki araç, gereç etkili ve verimli öğretim için yeterlidir.	36	30,5	42	35,6	16	13,6	19	16,1	5	4,2	118	100
Eğitim ortamı (ısı, ışık, sınıf düzeni vb.) bilişim teknolojilerinin etkili kullanımı için uygundur.	30	25,4	33	28,0	15	12,7	35	29,7	5	4,2	118	100
Program öğretmenlerin aktif öğretim yöntemlerini uygulanmasına engel olmaktadır.	10	8,5	45	38,1	39	33,1	21	17,8	3	2,5	118	100

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının öğrenme-öğretme sürecine yönelik verilerin yer aldığı Çizelge 4.11.'de görüldüğü gibi 9 adet maddeden yola çıkarak öğretmen görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. **“Dersin öğrenci çalışma kitabının olmaması öğrenciler için sıkıntı oluşturmaktadır.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %87,3'ünü (103 kişi), katılmayanlar %6,7'sini (8 kişi), kararsızlar ise %5,9'unu (7 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 4,40'dır. Standart tabanlı olarak tasarlanan bir öğretim programı için ders kitabı hazırlanması mümkün değildir. Fakat öğrencilerin öğrendikleri bilgileri ve yapılan çalışmaları tekrar etmeleri için mutlaka bir kaynağa ihtiyaçları vardır. Öğretmenin her konu için öğrencilere ders notları hazırlaması ve çoğaltması okulun imkanları da göz önünde bulundurulduğunda her zaman mümkün olmayabilir. Bu etkenlerinde bir sonucu olarak, çalışma gurubunun neredeyse tamamına yakını öğrenci çalışma kitabının olmamasının öğrenciler için sıkıntı oluşturduğunu ifade etmişlerdir. **“Öğretmen kılavuz kitabı ve etkinliklerin olmaması öğretmenlerin farklı yöntem ve teknikleri uygulamasında sıkıntı yaşatmaktadır.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %83,1'ini (98 kişi), katılmayanlar %10,2'sini (12 kişi), kararsızlar ise %6,8'ini (8 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 4,19'dur. Standart tabanlı öğretim programında içeriğin net olarak belirlenmemesinin bir sonucu olarak, öğretmenler konuları ve etkinlikleri kendileri planlamaktadırlar. Her ders için öğretmenlerin konular ve içeriğin dışında konuya uygun, farklı ve etkili yöntem ve teknikleri de belirlemesi gerekmektedir. Çalışma gurubunun büyük çoğunluğu derste farklı yöntem ve teknikleri planlayıp uygulamada sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. **“Öğrenme öğretme sürecinin tamamen öğretmen tarafından planlanması öğretmen için avantajdır.”** maddesine katılanlar ve katılmayanlar eşit dağılmıştır. Her ikisi de çalışma gurubunun %39,8'ini (47 kişi) oluşturmakta, kararsızlar ise %20,3'ünü (24 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,99'dur. Her okul ve bilişim teknolojileri sınıfı mevcut



araç gereçler konusunda aynı imkanlara sahip değildir. Öğretmenlerin sınıflarındaki mevcut donanım ve yazılıma göre içeriği belirlemesi, etkinlikleri ona göre planlaması bir avantajdır. Fakat, süreci ve etkinlikleri planlamanın zor olması ve çok zaman alması dezavantaj olarak görülmektedir. Bu bakımdan aritmetik ortalamanın “kararsızım” yönünde çıkması oldukça anlamlıdır. **“Öğretmenin her konu için uygun ve etkili etkinlikler hazırlaması zordur.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %69,5’ini (82 kişi), katılmayanlar %16,9’unu (20 kişi), kararsızlar ise %13,6’sını (16 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,77’dir. Elde edilen sonuçlara göre, etkinlik hazırlamanın çok zaman aldığı da göz önünde bulundurularak, öğretmenlerin her konu için uygun ve etkili etkinlikler hazırlamasının zor olduğu söylenebilir. **“Programdaki kazanımların gerçekleştirilebilmesi sınıftaki mevcut donanımlar ile mümkündür.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %51,7’sini (61 kişi), katılmayanlar %39,8’ini (47 kişi), kararsızlar ise %8,5’ini (10 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,14’dür. Çalışma gurubunun %21,2’lik bir kısmının çalıştığı okulda bilişim teknolojileri sınıfı yoktur. Fakat, mevcut sınıflarında çoğunun donanım bakımından yetersiz olduğu görülmektedir. Kazanımların gerçekleştirilebilmesi ve dersin etkili işlenişi için yeterli donanım şarttır. Karal, Reisoğlu ve Günaydın (2010), Şerefoğlu Henkoğlu ve Yıldırım (2012) araştırmalarında okullardaki mevcut donanımın yetersiz olduğu ortaya koymuşlardır. **“Programdaki kazanımların gerçekleştirilebilmesi okuldaki mevcut yazılımlar ile mümkündür.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %44’ünü (52 kişi), katılmayanlar %50’sini (59 kişi), kararsızlar ise %5,9’unu (7 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,87’dir. Dirisağlık (2007), yaptığı araştırmada hiçbir sınıfta eğitim yazılımlarının olmadığını tespit etmiştir. Ders kapsamında kullanılmak istenen bazı bilgisayar programlarının ücretli olduğu bilinmektedir. Okul imkânları ile temin edilemeyen programlar öğretmenleri içerik belirlerken sınırlamaktadır. Çalışma gurubunun yarısı kazanımların gerçekleştirilebilmesi için okullarındaki

yazılımın yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. **“Sınıftaki araç, gereç etkili ve verimli öğretim için yeterlidir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %20,3’ünü (24 kişi), katılmayanlar %66,1’ini (78 kişi), kararsızlar ise %13,6’sını (16 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,28’dir. Bilişim teknolojileri sınıflarında dersin etkili işlenişi için bilgisayarlar dışında başka araçlara da (projeksiyon makinesi, yazıcı, tarayıcı, hoparlör, kulaklık, kamera, internet bağlantısı, interneti dağıtmak ve ağ kurmak için araçlar vb.) ihtiyaç duyulmaktadır. Çalışma gurubunun büyük çoğunluğunda ihtiyaç duyulan bu araç gereçlerin yetersiz olduğu görülmektedir. **“Eğitim ortamı (ısı, ışık, sınıf düzeni vb.) bilişim teknolojilerinin etkili kullanımı için uygundur.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %33,9’ünü (40 kişi), katılmayanlar %53,4’ünü (63 kişi), kararsızlar ise %12,7’sini (15 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,59’dur. Bilişim teknolojileri sınıflarında kullanılan bilgisayar, projeksiyon makinası, akıllı tahta gibi araçların yerleşimi ve düzeni çok önemlidir. Projeksiyon makinesinin kullanımı için pencerelerde kullanılan karartma perdeleri, doğru aydınlatma, klima mevcut bilişim teknolojilerinin etkili kullanımı için gereklidir. Bir çok sınıfta bilgisayar başına iki ya da üç öğrenci düştüğü düşünülürse bilgisayarların yerleşimi de ona uygun olarak düzenlenmelidir. Sınıfların geniş olması bu açıdan önem taşımaktadır. Dirisağlık (2007), araştırmasında okullarda bulunan bilgi teknolojisi sınıfı sayıları ve bilgi teknolojisi sınıflarında bulunan bilgisayar sayılarının okulların öğrenci sayıları dikkate alınmadan düzenlendiğini, sınıf büyüklüklerinin ve düzeninin ise öğretime uygun olduğunu ortaya koymuştur. Anket maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, çalışma gurubunun yarısından fazlası sınıflarındaki eğitim ortamının uygun olmadığını ifade etmişlerdir. **“Program öğretmenlerin aktif öğretim yöntemlerini uygulanmasına engel olmaktadır.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %20,3’ünü (24 kişi), katılmayanlar %46,6’sını (55 kişi), kararsızlar ise %33,1’ini (39 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,32’dür. Elde edilen sonuçlara göre; programın öğretmenlerin aktif öğretim yöntemlerini

kullanmasına engel olmadığı söylenebilir. Öğretmenler isterlerse konuya uygun olarak öğrenme sürecine aktif öğretim yöntemlerini dâhil edebilirler.

*4.1.3.5. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular*

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının değerlendirme ögesine ilişkin öğretmen görüşleri Çizelge 4.11.'de sunulmuştur.

**Çizelge 4.11. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılmıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Programda yer alan ölçme değerlendirme araçları öğrenci başarısını ölçmek için uygun değildir.	2	1,7	27	22,9	23	19,5	60	50,8	6	5,1	118	100
Programda yer alan ölçme değerlendirme araçları öğrenci başarısını ölçmede yetersizdir.	1	0,8	25	21,2	29	24,6	55	46,6	8	6,8	118	100

**Çizelge 4.11.**<sup>(devam)</sup> **Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı**

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Programda yer alan ölçme-değerlendirme araçları kazanımların tümünü değerlendirebilecek niteliktedir.	12	10,2	54	45,8	33	28,0	18	15,3	1	0,8	118	100
Ölçme ve değerlendirme için programda yer almayan alternatif ölçme araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır.	1	0,8	8	6,8	28	23,7	64	54,2	17	14,4	118	100
Programdaki değerlendirme ölçeklerinin kullanımı konusunda verilen açıklamalar yeterlidir.	7	5,9	45	38,1	37	31,4	27	22,9	2	1,7	118	100

Çizelge 4.11.<sup>(devam)</sup> Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin anketteki öğretmen görüşlerinin dağılımı

MADDELER	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Programın değerlendirme ögesi öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımını sağlayacak nitelikte değildir.	3	2,5	18	15,3	31	26,3	56	47,5	10	8,5	118	100

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının değerlendirme ögesine yönelik verilerin yer aldığı Çizelge 4.12.'de görüldüğü gibi 6 adet maddeden yola çıkarak öğretmen görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. **“Programda yer alan ölçme değerlendirme araçları öğrenci başarısını ölçmek için uygun değildir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %55,9’ünü (66 kişi), katılmayanlar %24,6’sını (29 kişi), kararsızlar ise %19,5’ini (23 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,35’dir. Seçmeli ders için planlanmış öğretim programında sadece portfolyo, rubrik, akran ve öz değerlendirme yönteminden söz edilmektedir. Dersin 5. ve 6. sınıflarda zorunlu olmasıyla birlikte notla değerlendirme söz konusu olmuştur. Notla değerlendirmede çoğunlukla klasik değerlendirme araçları tercih edilmektedir. Portfolyo değerlendirmede internet bağlantısında yaşanabilecek sıkıntılar, verilerin silinme, zarar görme riskleri

nedeniyle notla değerlendirme için uygun görülmemektedir. Bunun da bir sonucu olarak, çalışma gurubunun çoğunluğu programda yer alan portfolyo değerlendirmenin öğrenci başarısını ölçmek için uygun olmadığını düşünmektedir. Gömleksiz ve Koç (2011) akran değerlendirmede öğrencilerin aralarındaki arkadaşlık ilişkilerine bağlı olarak objektif davranmadıklarını ortaya koymuş ve bu da akran değerlendirmenin öğrenci başarısını ölçmede olumsuz bir yöntem olarak görünmesine neden olmuştur. **“Programda yer alan ölçme değerlendirme araçları öğrenci başarısını ölçmede yetersizdir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %53,4’ünü (63 kişi), katılmayanlar %22’sini (26 kişi), kararsızlar ise %24,6’sını (29 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,37’dir. Portfolyo değerlendirme yöntemi tek başına öğretmenler tarafından yeterli görülmemektedir. **“Programda yer alan ölçme-değerlendirme araçları kazanımların tümünü değerlendirebilecek niteliktedir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %16,1’ini (19 kişi), katılmayanlar %55,9’unu (66 kişi), kararsızlar ise %28’ini (33 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,51’dir. Elde edilen sonuçlara göre, programda yer alan ölçme değerlendirme araçlarının tek başına kazanımların tümünü değerlendirebilecek nitelikte olmadığı söylenebilir. **“Ölçme ve değerlendirme için programda yer almayan alternatif ölçme araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %68,6’sını (81 kişi), katılmayanlar %7,6’sını (9 kişi), kararsızlar ise %23,7’sini (28 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,75’dir. Çalışma gurubunun büyük bir kısmı programda yer almayan alternatif ölçme araçlarına ihtiyaç duymaktadır. Sanalan ve Altun (2002) araştırmalarında portfolyonun öğrenci açısından olumlu ve olumsuz yönlerini belirlemiş, öğrencilerin ödev alıp verme süresini kısaltması, daha ilginç görülmesi ve iletişimi hızlandırması gibi olumlu tarafları yanında bilgisayarda verilerin kaybolma, silinme, zarar görme riskleri ve öğrencilerin klavye kullanımı konusunda yetersizlikleri portfolyonun olumsuzlukları olarak ifade edilmiştir. **“Programdaki**

**değerlendirme ölçeklerinin kullanımı konusunda verilen açıklamalar yeterlidir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %24,6’sını (29 kişi), katılmayanlar %44,1’ini (52 kişi), kararsızlar ise %31,4’sini (37 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 2,76’dır. Sonuçlar doğrultusunda, programdaki değerlendirme ölçeklerinin kullanımı konusunda verilen açıklamaların yeterli olmadığı söylenebilir. **“Programın değerlendirme ögesi öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımını sağlayacak nitelikte değildir.”** maddesine katılanlar çalışma gurubunun %56’sını (66 kişi), katılmayanlar %17,8’ini (21 kişi), kararsızlar ise %26,3’ünü (31 kişi) oluşturmaktadır. Maddeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması ( $\bar{X}$ ) 3,44’dür.

#### **4.2. Görüşme Formundan Elde Edilen Bulgular**

Bu bölümde 15 bilişim teknolojileri öğretmeni ile yapılan görüşmelerin sonuçları sunulmuştur. Öğretmenlerin okullarındaki duruma ilişkin bulgular nicel olarak analiz edilmiş, sorulara verilen cevaplar betimsel bir anlatım ile sunulmuş, öğretmen ifadelerinde doğrudan alıntılara yer verilerek bulgular açıklanmıştır. Çalışmada öğretmen ifadelerine yer verilirken, her bir öğretmen için araştırmaya katılma sırasına göre BTÖ1, BTÖ2... BTÖ15 şeklinde kodlar kullanılmıştır.

##### **4.2.1. Görüşmeye katılan öğretmenlerin okullarındaki duruma ilişkin bulgular**

Görüşmeye katılan öğretmenlerin eğitim verdikleri sınıflardaki ortalama öğrenci sayıları, bilişim teknolojileri sınıfları, bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayılarına ilişkin bilgiler Çizelge 4.12.’de sunulmuştur.

**Çizelge 4.12. Görüşmeye katılan öğretmenlerin okullarındaki mevcut durum**

	<b>Ortalama Sınıf Mevcudu</b>	<b>BT Sınıfı</b>	<b>Bilgisayar Sayısı</b>
<b>BTÖ1</b>	22	Var	15
<b>BTÖ2</b>	25	Yok	-
<b>BTÖ3</b>	28	Var	21
<b>BTÖ4</b>	40	Var	21
<b>BTÖ5</b>	42	Var	19
<b>BTÖ6</b>	22	Var	18
<b>BTÖ7</b>	28	Var	16
<b>BTÖ8</b>	16	Var	20
<b>BTÖ9</b>	34	Var	16
<b>BTÖ10</b>	34	Var	28
<b>BTÖ11</b>	38	Var	19
<b>BTÖ12</b>	20	Var	21
<b>BTÖ13</b>	25	Var	10
<b>BTÖ14</b>	32	Var	-
<b>BTÖ15</b>	28	Var	-

Bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısı ile ortalama sınıf mevcutları incelendiğinde sadece 2 okulda bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayarların her öğrenciye yetecek sayıda olduğu görülmektedir. Bilişim teknolojileri sınıf olmayan okul sayısı ise 3'dür.

Görüşmeye katılan öğretmenlerin eğitim verdikleri sınıflardaki ortalama öğrenci sayılarına ilişkin dağılım Çizelge 4.13.'de sunulmuştur.



**Çizelge 4.13. Sınıf mevcutlarına göre dağılım**

Sınıf Mevcudu	N	%
1-15	-	-
16-30	9	60
31-40	5	33,3
41 ve üzeri	1	6,7
<b>Toplam</b>	<b>15</b>	<b>100</b>

Çizelge 4.13.'de görüldüğü gibi; sınıfındaki ortalama öğrenci sayısı 16-30 arasında olanlar %60'mı (9 kişi), 31-40 arasında olanlar %33,3'ünü (5 kişi), 41 ve üzerinde olanlar ise çalışma gurubunun %6,7'sini (1 kişi) oluşturmaktadır.

Görüşmeye katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okulda Bilişim Teknolojileri sınıfı olup olmadığına ilişkin bilgiler Çizelge 4.14.'de sunulmuştur.

**Çizelge 4.14. Bilişim teknolojileri sınıfı**

BT Sınıfı	N	%
Var	12	80
Yok	3	20
<b>Toplam</b>	<b>15</b>	<b>100</b>

Çizelge 4.14.'de görüldüğü gibi; çalışma gurubunun %80'ini (12 kişi) okullarında bilişim teknolojileri sınıfı olan öğretmenler, %20'sini (3 kişi) okullarında bilişim teknolojileri sınıfı olmayan öğretmenler oluşturmaktadır.

Görüşmeye katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okulda Bilişim Teknolojileri sınıfındaki bilgisayar sayısına ilişkin bilgiler Çizelge 4.15.'de sunulmuştur.

**Çizelge 4.15. Bilişim teknolojileri sınıflarındaki bilgisayar sayısına göre dağılım**

Bilgisayar Sayısı	N	%
Yok	3	20
1-5	-	-
6-10	1	6,7
11-15	1	6,7
16-20	6	40
21 ve üzeri	4	26,6
<b>Toplam</b>	<b>15</b>	<b>100</b>

Çizelge 4.15.'de görüldüğü gibi; çalışma gurubunun %20'sini (3 kişi) okulunda bilişim teknolojileri sınıfı olmayan öğretmenler, %6,7'ini (1 kişi) 6-10 bilgisayarı olan, %6,7'sini (1 kişi) 11-15 bilgisayarı olan, %40'ını (6 kişi) 16-20 bilgisayarı olan, %26,6'sını (4 kişi) 21 ve üzerinde bilgisayarı olan öğretmenler oluşturmaktadır.

#### **4.2.2. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin görüşleri**

Bilişim teknolojileri öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde sorulan “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?” şeklindeki soruya ilişkin öğretmen görüşleri;

BTÖ1 “Kazanımlar çoğunlukla birbiriyle tutarlıdır fakat tutarlı olmayanlarda vardır. Gerçekleştirilebilecek nitelikte olmayan kazanımlar mevcut. Kazanımları her öğretmen kendine göre yorumlayabilir ve farklı sonuçlar çıkartabilir.”

BTÖ2, “Kazanımların bir kısmı gerçekleştirilebilir olmasına karşın birçoğunda ise gerek teknolojik altyapı gerek öğrenci hazırbulunuşluk düzeyleri arasındaki farklılıklar ve gerekse ders saatinin yetersizliği açısından gerçekleştirilemez olarak görüyorum.”

BTÖ3, “Öğrencilerin zihinsel gelişimlerine uygun olmayan kazanımlar mevcut, özellikle programlama konusunda. Kazanımlar, toplumun ve öğrencilerin ihtiyaçlarını belli oranda karşılıyor, ders saati fazla olsa daha fazla konu içeriğe dahil edilebilir. Kazanımlar ölçülebilir ve değerlendirilebilir nitelikte.”,

BTÖ4, “Kazanımlar birbiriyle tutarlı, ancak yoruma açık. Temel düzey kazanımlar öğrencilerimin zihinsel gelişimlerine uygun fakat bazı konular hem öğrencilerimin zihinsel gelişimlerine uygun değil, hem de günlük hayatta toplum ihtiyaçlarını karşılar durumda değildir. Ayrıca, kazanımları gerçekleştirmek için ders saatleri yeterli değil.”,

BTÖ5, “Ders saati kazanımları kazandırmak için yeterli değildir. Laboratuvarımdaki araç gereç ve sınıf mevcuduna göre bilgisayarların yetersiz olmasından dolayı yıllık planda yer verdiğim konuları azaltmak zorunda kaldım.”,

BTÖ6, “Bilişim teknolojileri sınıfım olmadığından program benim için bir şey ifade etmiyor. Ben ders kapsamında teorik olarak verebileceğim ne varsa onu anlatmaya çalışıyorum.”,

BTÖ7, “Aynı sınıfta olan ancak farklı hazır bulunuşluk seviyesine olan öğrencilere, farklı seviyelerdeki kazanımları edindirmek için haftalık ders saati yetersiz kalıyor. Kazanımların çoğu öğrencilerin zihinsel gelişimine uygun, ancak çağa uygun değil. Günümüz ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.”,

BTÖ8; “Kazanımlar açık ve net değil, her öğretmen farklı yorumlayıp farklı şeyler anlatabilir. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri farklı, o nedenle programda temel bilgisayar bilgisi konusunda kazanım olmamasına rağmen ben temel bilgisayar bilgisiyle başlıyorum. Okuldaki imkanlara ve öğrencilerin durumuna göre konuları belirliyorum. Kazanımlara bağlı kalmıyorum.”

BTÖ11; “Laboratuar eski olduğu için kazanımlara çok bakamadık. Kazanımlar için donanım yeterli ve mevcut az olmalı. Bu koşullarda sadece teorik bölümlerle ilgilenebiliyoruz.”,

BTÖ12; “Kazanımlar çok geniş kapsamlı ifadeler, yani bir kazanımı gerçekleştirmek için her öğretmen farklı şeyler anlatabilir. Kazanımlar toplumun öğrencinin ihtiyacını karşılıyor ama dersin eğitim süresi kazanımları tam olarak vermek için yeterli değil.”

BTÖ13; “Kazanımlar belirlenirken öğrenci düzeyinden çok imkanları göz önünde bulundurmak gerekiyor bu durum da öğretmeni ciddi anlamda zora sokuyor. Ders saati kesinlikle yeterli olmuyor. Hangi kazanımı seçersek seçelim sınıftaki öğrenci düzey farklılıkları dersin işlenişini ciddi anlamda etkiliyor.”,

BTÖ14; “Okulumuzda bilişim sınıfı yok ve dolayısıyla kazanımlara bağlı kalmak mümkün değil, bizim imkanlarımıza göre kazanımların gerçekleştirilmesi mümkün değil.”,

BTÖ15; “Laboratuvarımız olmadığından daha çok teorik konular işliyoruz, tek bir bilgisayardan uygulamalı bazı konuları göstermeye çalışıyorum ama bu şekilde kazanımlara ulaşmak ya da dersi amacına ulaştırmak mümkün değil.”

Kazanımlara ilişkin olarak öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde verilen cevapların genellikle birbiriyle tutarlı olduğu ve anket sonuçlarını desteklediği söylenebilir. Öğretmenlerin verdikleri cevapların okullarındaki donanım yazılım ve çevresel koşullara bağlı olarak şekillendiği görülmektedir. Kazanımların uygulanabilirliği mevcut imkanlara göre değişiklik göstermektedir. BT sınıfı yeterli olan bir öğretmen için kazanımlar gerçekleştirilebilir, ölçülebilir ve değerlendirilebilir, öğrencilerin ve toplumun ihtiyaçlarını karşılar nitelikte iken, BT sınıfı olmayan bir öğretmen için fazla bir anlam ifade etmemektedir. Öğretmenlere göre; kazanımlar, toplumun ve öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde değildir. Bunun yanında genel olarak kazanımların tamamının birbiriyle tutarlı olmadığı ve tamamının öğrencilerin zihinsel gelişimlerine uygun olmadığı söylenebilir. Kazanımların tamamının gerçekleştirilebilmesi için ders saatinin ve mevcut imkanların yetersiz olduğu ve öğrenci hazırbulunuşluk düzeyinin büyük farklılıklar gösterdiği görüşü hakimdir. Bu durum, programın işlevselliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

#### **4.2.3. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının içeriğine ilişkin görüşleri**

Bilişim teknolojileri öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde sorulan “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?” şeklindeki soruya ilişkin öğretmen görüşleri;

BTÖ1; “İçeriğin belirlenmemiş olması seçmeli ders için olumlu olmasına karşın zorunlu ders için uygun değildir. Zorunlu derste notla değerlendirme ön plana çıktığı için içeriğin net olması önem kazanmıştır. Bu açıdan öğrenme-öğretme süreci olumsuz etkilenmektedir. Okullardaki donanım ve yazılım eksiklikleri nedeniyle içeriğin belirlenmemesi avantaj olarak görünmektedir. Fakat içerik belirleme konusundaki sıkıntılar ve okullar arasında oluşan öğrenme farklılıkları dezavantaj olarak karşımıza çıkmaktadır.”

BTÖ2; “İçeriğin belirlenmemiş olması öğrenme sürecini olumsuz etkiliyor. Kazanımlarla ilgili kaynak kitap sorunu yaşıyoruz. Ayrıca okullar arasında

öğrenme farklılıkları oluşmaktadır. Örnek konu başlıkları istenilen düzeyde değildir.”,

BTÖ3; “İçeriğin belirli olmamasının avantajı okulun imkanlarına ve öğrenci seviyesine göre içerik belirleyebiliyoruz. Fakat böyle bir durumda da kitap olmadığından öğrenciler deftere not tutacak, sınava notlardan çalışacak. O nedenle programda içerik bölümünün eksik kaldığını düşünüyorum.”,

BTÖ4; “İçeriğin belirlenmemiş olması, öğrenme-öğretme sürecinde tutarsızlıklara neden olmaktadır. Öğrenme farklılıkları oluşmaktadır. Ancak içeriğin belirlenmemesinin şöyle bir avantajı olabilir; öğretmen öğrencilerinin seviyelerine göre bazı kazanımları atlayıp öğrencilerin zihinsel gelişimlerine uygun içerik belirleyebilir.”,

BTÖ5, “Öğrenme içeriğinin belirlenmemiş olması öğretmeni zor durumda bırakmaktadır. Hazırlık aşamasında öğrencinin seviyesine göre içerik ve etkinlik belirlemek açısından içeriğin belirlenmemiş olması iyi gibi görünse de bir standardın olmayışı okullar arasında farklılıklar oluşturmaktadır.”,

BTÖ6, “İçerik yok, örnek konu başlıkları içerik belirleme konusunda yardımcı oluyor, fakat yince açık ve net değiller. Çok geniş içerikli konu başlıkları var. Bir konu başlığı bir dönem işlenebilecek nitelikte olabiliyor. Hangi sınıfta hangi konunun ne kadar verileceği net olmalı.”,

BTÖ7; “Ders içeriğinin belirlenmemiş olmasını kazanımların uygulanamazlığı karşısında bir avantaj olarak görüyorum. Çünkü çoğu okulda doğru düzgün BT sınıfı yok ya da çok eski. Bu da yeni bilgisayarlara sahip BT sınıfında ders işleyen öğretmenlerin kullanılabileceği programlarla, eski bilgisayarlarla ders işlemek zorunda kalan öğretmenin kullanılabileceği programlar arasında kayda değer farklılıklara yol açıyor. Eğer öğretim programında içerikler spesifik bir şekilde belirlenmiş olsaydı, hangi programı kullanmamız gerektiği de belirtilecekti ancak, pratikte uygulanamaz olacaktı. Kısacası, öğretim programı değişmeyecekse, ders saatleri artırılmayacaksa, BT sınıfları yenilenmeyecekse, içeriğin belirlenmemesi daha iyi.”,

BTÖ8; “İçeriği kendim okulda mevcut donanım, yazılım araç gerece göre belirliyorum, 5 ve 6 sınıfta içerik net belirlenmeli ama içerik belirlenirken, BT sınıfı olmayan ya da çok eski olan okullar dikkate alınmalı ya da her okula yeni BT sınıfları kurulmalı. Her okulda farklı konuların işlenmesi en çok yıl içinde yer değiştiren öğrencileri olumsuz etkiliyor. 7 ve 8. sınıfta seçmeli olarak verilen ders için içeriğin belirlenmemesi uygun olur.”,

BTÖ9; “İçerik belli olmadığı için etkinlik ve uygulamalarda sıkıntılar yaşandı. Konuların ne kadar kapsamlı olacağına öğretmene kalması okullar arasında farklılıklara neden oldu. Örnek konu başlıkları ise oldukça yetersiz.”

BTÖ11; “Kaynak olsa içerik belirleme öğretmen açısından daha kolay olacak. Ancak şimdi herkes kendine göre eğileceği konuları belirliyor bu da okullar arası farkın çok olmasına neden oluyor.”,

BTÖ13; “İçeriğin belirlenmemiş olması öğrenme farklılıkları yaratmakta bu durum en çok öğrenci nakillerinde problem teşkil etmektedir. Örnek konu

başlıklarından ziyade sınıflar düzeyinde net konu başlıkları belirlenip işleniş kısmı öğretmene bırakılırsa daha tek düze bir eğitim olacağını düşünüyorum.”,

BTÖ14; “İçerik belirlense de bu şartlarda uygulamamız mümkün değil, dersin gerçekten amacına ulaşması için önce BT sınıfı bütün okullar da kurulmalı. Sanıyorum şartlar değiştirilemediğinden programı böyle yapmayı uygun buldular, aksi halde zorunlu bir dersin içeriği bu derece esnek olmamalı.”,

BTÖ15; “BT sınıfı yokken içeriğin belirlenmesi bir anlam ifade etmez. Şu an benim için içeriğin belirlenmemiş olması avantaj gibi ama bir öğrencim BT sınıfı olan bir okula gitti, gittiği okulda öğretmen ne anlattı, öğrenci nasıl uyum sağlayacak, yazılıda başarılı olabilecek mi? Büyük sıkıntı!”.

İçeriğe ilişkin olarak öğretmenlerin görüşleri ortaktır. Öğretmenler, zorunlu olan Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi 5. ve 6. sınıf öğretim programının içeriğinin net olarak belirlenmesi gerektiğini düşünmekte ve içeriğin belirlenmemiş olmasını kendileri ve öğrenciler için dezavantaj olarak görmektedirler. İçeriği, her öğretmenin kendi şartlarına ve isteğine uygun olarak belirlemesi sonucu, okullar arasında öğrenme farklılıkları oluştuğu ifade edilmiştir. En çok yer değiştiren öğrencilerin öğrenme farklılıkları nedeniyle sıkıntı yaşadıklarına dikkat çekilmiştir. Öğretmenler, BT sınıfı olmayan ya da donanımları eski olan okullar için içeriğin net olarak belirlenmemiş olmasını avantaj olarak görseler de, dersin amacına ulaşması için öncelikle yeterli donanım ve yazılıma sahip BT sınıflarının kurulması gerektiğini ve sonrasında içeriğin netleşmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Öğretmenler kaynak kitap yetersizliğine dikkat çekmişler ve içerik belirlemede sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Örnek konu başlıklarının ise istenilen düzeyde olmadığı ifade edilmiştir.

#### **4.2.4. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleri**

Bilişim teknolojileri öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde sorulan “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleriniz nelerdir?” şeklindeki soruya ilişkin öğretmen görüşleri;

BTÖ1; “Öğretmen ve öğrenci çalışma kitabı olmalıdır. Bunun için içerik net olarak belirlenmeli ve öğretmen kılavuz kitabı ile etkinlikler verilmelidir.

Öğrenci çalışma kitabı olmayınca öğrencilere çalışmalarını için ek kaynak vermek gerekiyor. Fotokopi çektirmek sıkıntı olabiliyor.”

BTÖ2; “Kitabın bulunmaması öğretmenden daha çok öğrenciyi olumsuz etkiliyor. Öğretme sürecinin öğretmen tarafından belirlenmesi bir avantaj olarak görülse de öğretmenin yeterli materyallerle desteklenmemesi ve teknolojik yetersizlikler bu hususu olumsuzla dönüştürmüştür.”,

BTÖ3; “Her konu için güzel etkinlikler hazırlamak zor oluyor. Donanım çok eski. Her öğrenciye bir bilgisayar düşmüyor. Aktif öğretim yöntemleri kullanılabilen fakat konu yetiştirmeye çalışmaktan bu yöntemlere vakit ayırmak zor.”,

BTÖ4; “Öğretmen kılavuz kitabının olmaması karanlıkta fenersiz yürümek gibi bence. Evet kazanımlar ortada, ancak o kazanımlara nasıl ulaşılacağı, hangi etkinliklere başvurulacağı tam bir muamma. Öğrenci çalışma kitaplarının olmaması ise, öğrencinin konulardaki takibini güçleştiriyor. Program, bazı aktif öğrenme yöntemlerini kullanmak için uygun. Mesela örnek olay, drama, münazarayı sık sık kullanmaktayım.”,

BTÖ5; “Bir kitabın olmayışı hem öğrenci hem de öğretmen için büyük bir sıkıntı oluşturmaktadır. Derste not tutturmak için de zaman ayırmak gerekiyor. Uygulamalara zaman yetmiyor. Sınıflar kalabalık ve laboratuvarımızda başta projeksiyon olmak üzere birçok donanım eksikliği var. Bunlar maalesef öğrenme sürecini olumsuz etkiliyor. Süreci planlama ve farklı etkinlikler bulmada sıkıntı yaşanmaktadır. Aktif öğretim yöntemlerini kalabalık sınıflarda uygulamak zaman aldığından sık sık kullanmak zor.”,

BTÖ7; “Öğrenme- öğretme sürecini öğretmenin planlamasını avantaj olarak görüyorum. Çünkü okulumdaki BT sınıfı dersin işlenişi için hiç uygun değil.”

BTÖ9; “Çalışma kitabının olmaması nedeniyle sürekli ders notu hazırlamak ve yazdırmak zorunda kaldık. Öğrenciler çoğu zaman nereden çalışmalarını gerektiğini bilemediklerini ifade ettiler.”

BTÖ10; “Öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabı olmaması dersin işlenişini öğretmene bırakmaktadır. Bu durum öğretmenin avantajı gibi görünmesine rağmen bazen sorunlar oluşabilir. Öğretmen 5. sınıf düzeyine inmekte zorlandığı zaman kılavuz kitap yardımcı olacaktır. Öğrenci çalışma kitabı öğrencilerin elinde hazır olacağı için uygulamalar rahatlıkla yapılabilir.”,

BTÖ11; “Kitap olmadığına ders işlenemiyor ki. Yapmak zorunda olduğunuz bir sınav var mecburen not aldırıyorsunuz o zaman da ders işlemek için kalan süre çok kısalıyor.”,

BTÖ12; “Ders kitabının olmaması bence dezavantaj. Fakat hazırlanacak ders kitaplarında konular her seviyeye göre ayrı ayrı hazırlanmalı. Ders kitapları öğretmenler için birebir uygulanacak bir kaynak değil yol gösterici olarak görülmelidir.”,

BTÖ13; “Kılavuz kitabın olmaması çok da problem teşkil etmemektedir. Sürecin tamamen öğretmen tarafından belirlenmesi öğretmen açısından çok daha zevkli

ve kolaydır. Teknolojiyi anlattığımız bir derste tüm öğrencilerin eşit teknolojik imkanlara sahip olmamaları dersin işlenişini asıl bozan etmendir.”,

BTÖ14; “Öğrenme öğretme sürecini planlamak ders kitabı olmadığından değil de BT sınıfı olmadığından zor oluyor, teknoloji eğitimini teknolojiden yoksun olarak vermek aslında imkansız. Aktif öğretim yöntemlerinin bol bol kullanıp dersi zevkli hale getirmeye çalışıyorum.”,

Öğrenme-öğretme sürecine ilişkin olarak öğretmenler genellikle ortak görüşlere sahiptir. Öğretmenler, öğrencilerin sınava çalışmak ve tekrar etmek için öğrenci çalışma kitabına ihtiyaçları olduğunu ifade etmektedirler. Bu sorunu aşmak için fotokopi çekmek, derste not aldırarak gibi yöntemler kullanıldığı ama bunlarında bazı sıkıntılara neden olduğu ifade edilmektedir. Öğrenme-öğretme sürecini planlamak ve her ders için etkili etkinlikler hazırlamak öğretmenlerin çoğunluğu tarafından zor olarak ifade edilse de, teknolojik imkanların yeterli olması durumunda bu zorluğun aşılabileceğini düşünen öğretmenlerde mevcuttur. BT sınıflarının yeterli donanım, yazılım ve araç gerece sahip olmaması öğrenme-öğretme sürecini olumsuz etkileyen en önemli unsur olarak dikkati çekmektedir. BT sınıfı eksikliklerinin giderilememesi durumunda, sadece yol gösterici nitelikte öğretmen kılavuz kitaplarının hazırlanması önerisi de mevcuttur. Öğretmenler, programı öğretmenlerin aktif öğretim yöntemlerini uygulamasına engel olarak görmemektedirler. Fakat, ders saatinin yetersiz ve sınıfların kalabalık olması aktif öğretim yöntemlerinin sık kullanılmasına engel olarak görülmektedir.

#### **4.2.5. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin görüşleri**

Bilişim teknolojileri öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde sorulan “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin görüşleriniz nelerdir?” şeklindeki soruya ilişkin öğretmen görüşleri;



BTÖ1; “Öğrenci başarısını ölçmek için programda belirtilenler dışında daha başka ölçme araçları da kullanmak gerekiyor. Klasik yöntemleri daha fazla kullanmaktayım. Notla değerlendirme için bu gerekli. Değerlendirme için verilen açıklamaları yetersiz buluyorum.”,

BTÖ2; “Ben portfolyo ve rubrik araçlarını kullanıyorum. Bu araçlar öğrencilerin sürece aktif katılımını sağlıyor ama bunlar yeterli olmuyor.”,

BTÖ3; “Öğrenci portfolyo dosyaları oluşturarak ders içi performanslarını, yazılı sınavlarla da yazılı notlarını belirliyorum. Yani, programdaki araçlar dışındaki ölçme araçlarını da kullanıyorum.”,

BTÖ4; “Bana göre değerlendirme için verilen araçlar uygun ama yeterli değil.”,  
BTÖ5; “Programda yer alan değerlendirme yöntemleri uygundur. Yazılı uygulamalı sınavlar yapılmakta öğrenci başarısı değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Laboratuarda donanım eksiklikleri olduğu için uygulamaların büyük bir kısmı gerçekleştirilememektedir. O nedenle, elektronik portfolyo oluşturamadık. Rubrik, öz değerlendirme, yazılı sınavlar aracılığıyla öğrenci başarısını değerlendirdim.”,

BTÖ6; “BT sınıfı olmadığından programda uygulanması önerilen e-portfolyoyu kullanmamız mümkün değil. Rubrik, öz değerlendirme, akran değerlendirme kullanıyorum ama bunlar da yeterli değil, daha çok klasik ölçme değerlendirme araçlarını tercih ediyorum. Programda değerlendirme ile ilgili verilen açıklamalar da kesinlikle yeterli değil.”,

BTÖ9; “Programdaki ölçme araçları yeterli olmamaktadır. Kalabalık mevcut olduğu için yine yazılı sınav yaparak ölçme değerlendirme yapmak durumunda kaldık.”,

BTÖ10; “Ölçme ve değerlendirme için önerilen araçlar uygun ama yeterli değil. Aslında e-portfolyo öğrenci katılımını daha da arttırıyor ama bunu sadece performans ya da proje değerlendirmede kullanabiliyoruz. Yazılılar klasik yöntemler kullanılıyor.”,

BTÖ11; “Portfolyo kullanımı için mevcut az olmalı ama Türkiye şartları buna uygun değil. Çoktan seçmeli sınav değerlendirme için en uygunu.”,

BTÖ12; “Ders içi uygulamalarda e-portfolyo öğrenci performansı değerlendirme için en iyi dönütü vermektedir. Bunun için her öğrenciye bir bilgisayar olması gerekir. Her öğrencinin kendi bilgisayarında bir klasörü olur ve derslerde yapılan etkinlikleri klasörlerine kaydederler. Benim şartlarım bunu gerçekleştirmek için uygun.”

BTÖ13; “Dersimde portfolyo, öz değerlendirme ve akran değerlendirme yöntemlerini kullanıyorum. Bence bu yöntemler yeterlidir. Program, imkanları çok iyi olan Pilot okullar seçilerek orada yapılan uygulamalara göre belirlendiğinden örneklerin birçoğunun uygulanabilirliği az.”,

BTÖ14; “Programda özellikle e-portfolyo vurgulanmış ama BT sınıfı yok ve uygulanabilirliği mümkün değil. BT sınıfı olmayınca program tamamıyla uygulanabilir değil zaten.”,

BTÖ15; “Değerlendirme araçları bize uygun değil, BT sınıfı olmayan o kadar okul varken, önerilen ölçme değerlendirme araçları tabii ki yeterli ve uygun değil.”

Programın değerlendirme ögesine ilişkin öğretmenler genellikle olumsuz görüşlere sahiptirler. Öğretmenler, programda yer alan e-portfolio, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve rubrik araçlarının sadece BT sınıfı olan ve sınıf mevcutları BT sınıfındaki bilgisayar sayısı kadar olan okullar için uygun bulmaktadırlar. Fakat, şartlar uygun olsa bile bu araçların yeterli olmadığı görüşü hakimdir. Sıklıkla alternatif ölçme araçlarına ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir.

#### **4.2.6. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı ile ilgili belirttikleri sorunlar ve çözüm önerileri**

Bilişim teknolojileri öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde sorulan “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programı ile ilgili yaşadığınız sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir? şeklindeki soruya ilişkin öğretmen görüşleri;

BTÖ1; “Program çok işlevsel değildir. Öğretmenleri tamamen başı boş bırakmış istediğinizi yapın demiştir. Zorunlu ders için içeriğin net belirlenmesi gerekmektedir. Sene başında bir yıllık plan hazırlamak buna uymak mümkün değildir. İçerik net belirlenmeli öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabı hazırlanmalı okullarda donanım eksiklikleri giderilmeli ve eskiler yenilenmelidir.”,

BTÖ2; “Öncelikle her okulun teknolojik eksiklikleri giderilerek her basamak için çeşitli içerikler hazırlanabilir ve öğretmenler bunlar arasından birini seçerek okullarında uygulayabilir. Program şu haliyle eksik kalmakta olup programın yeniden güncellenmesi gerekmektedir.”,

BTÖ3; “Ders kitabı olmadığından ve çocuklar klasik eğitime eğitim anlayışına alışık olduklarından zorluk yaşıyoruz. Okul BT sınıfı bilgisayarları eski, haliyle yeni yazılımları yüklemeye ve öğretmeye zorluk çekiyoruz. Bilgisayar dersi ilkökul 1. sınıftan itibaren olmalı. Çünkü çocuklara direk doğru olanı öğretmeliyiz. Uygulama eğitiminde herkes bilir ki zor olan yanlış öğretileni düzeltmektir. 1. sınıftan itibaren dersimizin işlenmesi durumunda şuan var olan öğretim programı da daha işlenir ve öğretilir bir duruma gelecektir.”,

BTÖ5; “Öğretim programı birçok yeniliği beraberinde getirdi ve güzel de oldu. Ancak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyi çok iyi değil, kalabalık sınıflarda temel konular dahi güçlkle işlenmekte, zaman yeterli olmamaktadır. Laboratuvarlar yeterli değil, birçok donanım eksikliği var, hatta laboratuvarı olmayan okullar mevcut. Kalabalık sınıflar Teknoloji Tasarım dersinde olduğu gibi ikiye bölünmeli ve her öğrenciye bir bilgisayar düşmesi sağlanmalı.”,

BTÖ6; “Tüm belirsizliklerin giderilmesi, ortaokulda tüm sınıflarda zorunlu olması, okullarda bilişim altyapısının iyileştirilmesi gerekiyor.”,

BTÖ7; “Köklü bir değişikliğe gerek var. Öğretim programının hedefleri yanlış. Bu yüzden program baştan kaybediyor. Hedefler yanlış da olsa, kazanımlar bu yanlışta uygun. Ancak kazanımların gerçekleştirilebilmesinin önünde teknik imkansızlıklar var. BT sınıfları atıl hale yada yok. Şu anki öğretim programıyla Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersinin hiçbir niteliği, etkinliği, çağa uygunluğu yok. Bu öğretim programından gerek ülkemizin genel amaçlarına dönük, gerek dünyada bilim ve teknolojinin gelişimine dönük bir katkı sağlaması beklenemez.”,

BTÖ8; “BT sınıfımız çok eski, kesinlikle yenilenmeli. Program yenilenmeli ve en azından zorunlu olan 5 ve 6. sınıflar için içerik belli olmalı ve dersin kitabı verilmeli.”,

BTÖ9; “Mevcut donanımlar hala 2. faz bilgisayarlar kullanıldığı için zaman zaman kasalar arızalandı. Sınıflar kalabalık ders anlatırken ve uygulamalarda sınıfta çok gürültü olduğu için sıkıntılar yaşandı.”

BTÖ10; “Program kesinlikle yeniden düzenlenmeli ve zorunlu ders için uygun hale getirilmelidir. Okullar arasında oluşan imkan ve öğrenme farklılıkları ortadan kaldırılmalıdır.”,

BTÖ11; “Bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde de teknoloji tasarım dersinde gibi sınıflar ikiye bölünmeli ve mutlaka dersin kitabı geliştirilmelidir.”,

BTÖ12; “Programla ilgili sadece çerçeve programın olması yetersizdir. Bir an önce öğretmenlere rehberlik edecek tüm seviyeleri içinde barındıran öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci kitabı çıkmalıdır.”,

BTÖ13; “Sınıf düzeyinde kazanımların ve planların belirlenmesi gerekiyor. İşleniş yine öğretmene bırakılabilir.”,

BTÖ14; “Öncelikle her okulda BT sınıflarının kurulması gerekiyor. Bu şartlarda zaten programın işlevselliği yok.”,

BTÖ15; “En büyük sorun laboratuvar olmaması. Her okula sınıf mevcutlarına göre her öğrenciye bir bilgisayar düşecek şekilde, yeterli sayıda bilgisayara sahip laboratuvarlar kurulmalı. Bu şartlar oluşturulduktan sonra her sınıf seviyesi için kazanımlar ayrı ayrı belirlenmeli.”

Öğretmelerin ifadeleri incelendiğinde en büyük sorunun bazı okullarda BT sınıflarının olmaması, mevcut BT sınıflarının büyük çoğunluğunun da eski olmasıdır. Öğretmenler, programın işlevselliğini artırmak için öncelikli olarak her okula eşit imkanlara sahip yeni BT sınıfları kurulmasını istemektedirler. Sınıfların kalabalık olması nedeniyle her öğrenciye bir bilgisayar düşmediği ve uygulamalarda sıkıntılar yaşandığı ifade edilmiş, bunun için de sınıfların ikiye bölünmesi önerilmiştir. İçeriğin belli olmaması sonucu, öğrenci çalışma kitaplarının ve öğretmen kılavuz kitaplarının oluşturulmaması sorun olarak görülmektedir. İçeriğin net olarak belirlenmesini önerenlerin yanı sıra sınıf düzeyinde kazanımların belirlenmesini ve her öğrenci seviyesi için çeşitli içerikler hazırlanarak öğretmene seçme imkanı tanınmasını önerenler de mevcuttur. Programın öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun olmadığı ifade edilmiş ve bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının uygulanabilir olması için İlkokul 1. sınıftan itibaren temel bilişim teknolojileri kullanım bilgisinin verilmesi önerisinde bulunulmuştur. Öğretmenlere göre, seçmeli bilişim teknolojileri ve yazılım dersi için hazırlanan çerçeve program, dersin zorunlu olduğu göz önüne alınarak yeniden güncellenmeli ve güncellenirken programın genel hedeflerinin yeniden gözden geçirilmelidir.

## BÖLÜM V

### 5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlardan yola çıkılarak geliştirilen öneriler yer almaktadır.

#### 5.1. Sonuçlar

- Öğretmenler bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı ile ilgili daha çok olumsuz görüşlere sahiptir.
- Çalıştıkları okulda bilişim teknolojileri sınıfı olmayan öğretmenler, olanlara göre programla ilgili daha fazla olumsuz görüşe sahiptir.
- Öğretmenler, öğretim programının kendilerine yeterince rehberlik etmediğini düşünmektedirler.
- Büyük çoğunluğa göre, sınıf mevcutları dersin etkili işlenişi için uygun değildir.
- Kazanımların uygulanabilirliği mevcut imkanlara göre değişiklik gösterdiğinden öğretmenlerin verdikleri cevapların okullarındaki donanım yazılım ve çevresel koşullara bağlı olarak şekillendiği görülmektedir. Bununla etkisiyle kazanımlara ilişkin olumsuz görüş ağırlıklıdır.
- Çalışma gurubunun büyük çoğunluğu içeriğin belirlenmemiş olmasını olumsuz karşılamaktadır. Bu durumun öğrenme-öğretme sürecini olumsuz etkilediği ve okullar arasında büyük öğrenme farklılıkları oluştuğu düşünülmektedir.

- Dersin öğrenci çalışma kitabının ve öğretmen kılavuz kitabının olmaması olumsuz karşılanmaktadır.
- Kazanımların gerçekleştirilebilmesi ve dersin etkili işlenişi için sınıflardaki mevcut donanımlar, yazılımlar ve araç gereçler çoğunlukla yeterli ve eğitim ortamı uygun görülmemektedir.
- Öğretmenler programda önerilen ölçme araçlarını öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmede yetersiz bulmakta ve alternatif ölçme araçlarına ihtiyaç duymaktadırlar.

## 5.2. Öneriler

- ✓ Seçmeli Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi için hazırlanan program zorunlu ders için yeniden planlanmalıdır.
- ✓ 5. ve 6. sınıflarda zorunlu olan ders için içerik belirlenmeli ve okullar arasındaki öğrenme farklılıkları ortadan kaldırılmalıdır.
- ✓ 5. sınıfa kadar öğrencilerin teknoloji ve bilgisayar kullanımı konusunda eğitim almadıkları göz önünde bulundurularak içerikte temel bilgilere yer verilmelidir.
- ✓ Dersin öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitabı hazırlanmalıdır.
- ✓ Her okula mutlaka bilişim teknolojileri sınıfları kurulmalıdır.
- ✓ Eskiye bilişim teknolojileri sınıfları revize edilmelidir.
- ✓ Bilişim teknolojileri sınıfları her öğrenciye bir bilgisayar düşecek şekilde yeterli bilgisayarlara sahip olmalıdır.
- ✓ Sınıf mevcutları fazla olan okullarda Teknoloji Tasarım derslerinde olduğu gibi sınıflar ikiye bölünmelidir.
- ✓ Bilişim teknolojileri sınıflarında dersin etkili işlenişi için gerekli diğer donanımlar temin edilmelidir.
- ✓ Bilişim teknolojileri sınıfları için okullarda en uygun ortamlar seçilmeli ve sınıf düzeni doğru şekilde oluşturulmalıdır.

## KAYNAKÇA

- Akıncı, A. ve Seferoğlu, S.S. (2010) Bilişim Şuraları, Teknoloji Politikaları ve Eğitim, *Akademik Bilişim'10 - XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 10 - 12 Şubat 2010, Muğla Üniversitesi, 475-482 15 Mart 2014 tarihinde [http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/yayin/AB10\\_Akinci-Seferoglu\\_BilisimSuralari.pdf](http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/yayin/AB10_Akinci-Seferoglu_BilisimSuralari.pdf) adresinden alınmıştır.
- Akkoyunlu, B. (1998) Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler, Özer, B. (editör), *Eğitimde Teknolojik Gelişmeler*, AÖF Yayınları, Eskişehir.
- Alıcı, D. (2008) Öğrenci Performansının Değerlendirilmesinde Kullanılan Diğer Ölçme Araç ve Yöntemleri, Tekinal, S. (Edt.), *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, Pegem A Yayıncılık: Ankara.
- Atalay, O. ve Şahin, S. (2012) İlköğretim 5.Sınıf Bilişim Teknolojileri Dersinin Öğretiminde Drama Öğretim Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi, *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Dergisi*, 2(2):1-9. 15 Mart 2014 tarihinde [http://www.etku.org/sayilar/2\\_2/etku\\_2\\_2\\_Atalay.pdf](http://www.etku.org/sayilar/2_2/etku_2_2_Atalay.pdf) adresinden alınmıştır.
- Aykaç, N. (2011) Türkiye Cumhuriyetinin Kuruluşundan Günümüze Sosyal Bilgiler Programının Eğitim Programı Öğeleri Açısından Değerlendirilmesi, *İlköğretim Online*; 10(2), 406-420. 12 Ekim 2013 tarihinde [http://www.kefdergi.com/pdf/19\\_1/19\\_1\\_9.pdf](http://www.kefdergi.com/pdf/19_1/19_1_9.pdf) adresinden alınmıştır.
- Baki, A. ve Birgin, O. (2002) *Matematik Eğitiminde Alternatif Bir Değerlendirme Olarak Bireysel Gelişim Dosyası Uygulaması*. 19 Mart 2014 tarihinde [http://www.fedu.metu.edu/ufbmek5/b\\_kitabi/PDF/Matematik/Bildiri/t208d.pdf](http://www.fedu.metu.edu/ufbmek5/b_kitabi/PDF/Matematik/Bildiri/t208d.pdf) adresinden alınmıştır.
- Bayrak, B. ve Erden, M. (2007) Fen Bilgisi Öğretim Programının Değerlendirilmesi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15: 137-154
- Bilasa, P. Ve Ekşioğlu, S. (2008) Program Değerlendirme Modellerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi. *17. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 01-03 Eylül 2008, Sakarya.

Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri Derneği, *Bilişim Teknolojileri Dersine ve Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerine İlişkin Değerlendirme Raporu*. 5 Aralık 2013 tarihinde [http://www.bte.org.tr/belge/BTE\\_derneği\\_BT\\_egitimi\\_durum\\_raporu.pdf](http://www.bte.org.tr/belge/BTE_derneği_BT_egitimi_durum_raporu.pdf) adresinden alınmıştır.

Bond, N., Nicholson S. ve Peterson, C. (2002) Using Teknolojy in a Standards-Based LOTE Curriculum. *LOTE CED Communiqué:Issue 5*. 16 Mart 2014 tarihinde <http://www.sedl.org/loteced/communique/n05.html> adresinden alınmıştır

Çimen, Ü. (2010) *İlköğretim 7. Sınıf Bilişim Teknolojileri Dersinde Problem Temelli Yaklaşımına Göre Oluşturulan Sosyal Yapılandırmacı Öğretim Ortamı Tasarımının Etkililiği*, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul

Demirel, Ö. (2003). *Eğitim Sözlüğü*, 2. Baskı, PegemA Yayıncılık: Ankara.

Demirel, Ö. (2004) *Eğitimde Program Geliştirme*, Pegem Yayıncılık: Ankara.

Demirel, Ö. (2007). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*, 10. Baskı, PegemA Yayıncılık: Ankara.

Demirören, M., Koşan, A. M. A.ve Palaoğlu, Ö. (2009) Bir Öğrenme ve Değerlendirme Yöntemi Olarak “Portfolyo”, *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 62(1) 22 Şubat 2013 tarihinde <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/36/1293/14982.pdf> adresinden alınmıştır.

Dirisağlık, F. (2007) *Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojisi Sınıflarına İlişkin Görüşleri (Eskişehir İli Örneği)*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Eskişehir.

Duman, H. (2012) *Zorunlu Formatörlük Uygulaması Ve Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Gelecekteki Konumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri (Adana İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi: Adana. 5 Aralık 2013 tarihinde <http://library.cu.edu.tr/tezler/8761.pdf> adresinden alınmıştır.



Erden, M. (1998) *Eğitimde Program Değerlendirme*, Anı Yayıncılık: Ankara

Ertürk, S. (1986) *Eğitimde Program Geliştirme*, 5. Baskı, Yelken-tepe Yayınları: Ankara

Eyidoğan, B. (2009) *Bilişim Teknolojileri Dersinin İlköğretimde Seçmeli Ders Olmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Eskişehir.

Eyidoğan, B. ve Odabaşı, H. F. ve Kılıçer, K. (2011) İlköğretim Bilişim Teknolojileri Dersinin Seçimlik Olmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri, *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 2(4). 11 Ekim 2013 tarihinde <http://www.asosindex.com/> adresinden alınmıştır.

Fırat Durdukoca, Ş. ve Arıbaş, S. (2011, Aralık) İlköğretim Seçmeli Bilişim Teknolojileri Dersi 5. Basamak Öğretim Programının Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Malatya İli Örneği), *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8: 140-168. 11 Ekim 2013 tarihinde [http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt\\_VIII/ebepobdyuefd23102011y.pdf](http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt_VIII/ebepobdyuefd23102011y.pdf) adresinden alınmıştır.

Fidan, N. (1985) *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Pegem A Yayıncılık: Ankara.

Gömlüksiz, M. N. ve Koç, A. (2011) Bilgisayar Kullanımı Öğretiminde Akran Değerlendirme, *5th International Computer & Instructional Technologies Symposium*, 22-24 Eylül 2011, Fırat Üniversitesi, Elazığ. 15 Mart 2014 tarihinde <http://web.firat.edu.tr/icits2011/papers/27739.pdf> adresinden alınmıştır.

Güneş, A. ve Karabak, D. (2013) Ortaokul Birinci Sınıf Öğrencileri İçin Yazılım Geliştirme Alanında Müfredat Önerisi, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (3): 175-181. 15 Mart 2014 tarihinde <http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/21b.karabak.pdf> adresinden alınmıştır.

- ISTE-NETS-S (1998, 2007). *National Educational Technology Standards for Students*. The International Society for Technology in Education (ISTE), 15 Mart 2014 tarihinde <http://www.iste.org/standards/nets-for-students.aspx> adresinden alınmıştır.
- Kan, A. (2007) *Portfolyo Değerlendirme*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi; 32 [2007] 133-144. 12 Ekim 2013 tarihinde [www.efdergi.hacettepe.edu.tr/200732ADNAN%20KAN.pdf](http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/200732ADNAN%20KAN.pdf) adresinden alınmıştır.
- Karal, H., Reisoğlu, İ. ve Günaydın, E. (2010) İlköğretim Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi, *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*; 3(38): 46-64. 22 Şubat 2014 tarihinde <http://egitim.cu.edu.tr/efdergi/download/338.pdf> adresinden alınmıştır.
- Korkmaz, H. (2004) *Fen ve Teknoloji Eğitiminde Alternatif Değerlendirme Yaklaşımları*, Yeryüzü Yayınevi: Ankara.
- Korkmaz, H. ve Kaptan F. (2005) Fen Eğitiminde Öğrencilerin Gelişimini Değerlendirmek İçin Portfolyo Kullanımı Üzerine Bir İnceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23[2002]: 167-176. 22 Şubat 2014 tarihinde <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/200223H%C3%9CNKAR%20KORKMAZ.pdf> adresinden alınmıştır.
- MEB. (1998) *İlköğretim Bilgisayar Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı*, Ankara 10 Aralık 2013 tarihinde <http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx> adresinden alınmıştır.
- MEB. (2011) *Bilişim Teknolojileri Alanı Çerçeve Öğretim Programı*, Ankara. 10 Aralık 2013 tarihinde [http://mebk12.meb.gov.tr/meb\\_iys\\_dosyalar/42/12/176702/dosyalar/2013\\_08/27032635\\_ereveretmprogram%C4%B1.pdf?CHK=f0168533268fd83e1898f4c6aa073203](http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/42/12/176702/dosyalar/2013_08/27032635_ereveretmprogram%C4%B1.pdf?CHK=f0168533268fd83e1898f4c6aa073203) adresinden alınmıştır.
- MEB (2012) *Ortaokul Ve İmam Hatip Ortaokulu Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi (5,6,7ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı*, Ankara. 10 Aralık 2013 tarihinde <http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx> adresinden alınmıştır.

Moseley, L. (2012) *The role of assessment*. 25 Ocak 2014 tarihinde [http://www.glencoe.com/glencoe\\_research/Math/trawp.pdf](http://www.glencoe.com/glencoe_research/Math/trawp.pdf) adresinden alınmıştır

OECD (2012) *PISA 2009 Technical Report*, OECD Publishing. Doi: 10.1787/9789264167872

Oğuzkan, F. (1993) *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Emel Matbaacılık: Ankara.

Ökten, G. ve Horzum (2011) Sınıf Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretimine Yönelik Görüşleri Üzerine Nitel Bir Çalışma, *5th International Computer & Instructional Technologies Symposium*, 22-24 Eylül 2011, Fırat Üniversitesi, Elazığ. 15 Mart 2014 tarihinde <http://web.firat.edu.tr/icits2011/papers/27679.pdf> adresinden alınmıştır.

Öncü, H. (2009) *Ölçme Ve Değerlendirmede Yeni Bir Yaklaşım: Portfolyo Değerlendirme*, TSA; 13 (1): 103-130. 11 Ekim 2013 tarihinde [http://dokuman.tsadergisi.org/dergiler\\_pdf/2009/2009-Nisan/10.pdf](http://dokuman.tsadergisi.org/dergiler_pdf/2009/2009-Nisan/10.pdf) adresinden alınmıştır.

Özçelik, D. A. (1998) *Eğitim Programları ve Öğretim*, ÖSYM Yayınları: Ankara.

Özden, Y. (2003) *Öğrenme ve Öğretme*, 5. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara.

Özgen, Ç. (2005) *Avrupa Birliği' ne Üye 15 Ülkede ve Türkiye' de İlköğretim Birinci Kademe Bilgisayar Ders Programlarının Karşılaştırılması ve Türkiye' deki Durumun Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.

Özoğul, P. (2006) *Bilgisayar Öğretmenlerinin Meslek Yaşamlarında Karşılaştıkları Sorunlar: Eskişehir İli Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Eskişehir.

Özyengier, E. (2006) *Bilgisayar Dersinde Elektronik Portfolyo Yöntemi Kullanımı Üzerine Bir Çalışma*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İzmir.

Sanalan, V. A. ve Altun, A. (2002) Bir Veri Tabanı Uygulaması Olarak Elektronik Portfolyo, *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi* 4(1): 11-21. 11 Ekim 2013 tarihinde <http://e-portfolyo.googlecode.com/files/e-portfolyo.pdf> adresinden alınmıştır.

Seferoğlu, S. S. (2007) İlköğretim Bilgisayar Dersi Öğretim Programı: Eleştirel Bir Bakış ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar, *Eurasian Journal of Educational Research*, 29: 99-111. 11 Ekim 2013 tarihinde [http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/yayin/Seferoglu\\_EJER-2007\\_Bilgisayar-Dersi-Programi.pdf](http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/yayin/Seferoglu_EJER-2007_Bilgisayar-Dersi-Programi.pdf) adresinden alınmıştır.

Steiner, J. (2012) *Why have a standard-based curriculum and what are the implications for the teaching-learning-assessment process?* 25 Ocak 2014 tarihinde <http://www.etni.org.il/red/etninetnews/issue4/whystandard.html> adresinden alınmıştır.

Şerefoğlu Henkoğlu, H. ve Yıldırım, S. (2012) Türkiye'deki İlköğretim Okullarında Bilgisayar Eğitimi: Kuram ve Uygulamadaki Farklılıklar, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45 (1): 23-61. 11 Ekim 2013 tarihinde <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/1631/17475.pdf> adresinden alınmıştır.

Şişman Eren, E. ve Şahin-İzmirli, Ö. (2012) İlköğretim Okul Müdürü ve Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerine Göre Bilişim Teknolojileri Dersinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri(Eskişehir İli Örneği), *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(4): 2861-2888. 11 Ekim 2013 tarihinde <https://www.edam.com.tr/kuyeb/pdf/tr/d12fc92fb2dbde5dde405aaf12ebb536neren.pdf> adresinden alınmıştır.

Şumuer, E., Doğusoy, B., Kurşun, E., Gürer, M.D. ve Bakar, A. (2006) *Teknoloji Planı 2006*, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi: Ankara. 25 Ocak 2014 tarihinde <http://fedu.metu.edu.tr/sites/fedu.metu.edu.tr/files/plan.pdf> adresinden alınmıştır.

Uşun, S. (2012) *Eğitimde Program Değerlendirme Süreçler Yaklaşımlar ve Modeller*, Anı Yayıncılık: Ankara.

- Variş, F. (1994) *Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler*, Alkım Yayınları: Ankara.
- Yaprak, M. (2009) *İlköğretim Okullarında Çalışan Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Dersin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar (Şanlıurfa İli Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Gaziantep.
- Yılmaz Tanataş, D. (2010) *İlköğretim Seçmeli Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programının Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri (Malatya İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Malatya.
- Yüksel, İ. (2010) *Türkiye İçin Program Değerlendirme Standartları Oluşturma Çalışması*, Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Eskişehir.
- Yüksel, İ. Ve Sağlam, M. (2012) *Eğitimde Program Değerlendirme*, Pegem Yayıncılık: Ankara.

## ÖZGEÇMİŞ

### KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Betül ÇELEBİ UZGUR  
Doğum Yeri : ANKARA  
Doğum Yılı : 1981  
Medeni Hali : Evli

### EĞİTİM VE AKADEMİK BİLGİLER

Lise 1995-1996 : Amasya Suluova Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi  
Lise 1996-1997 : İstanbul Bakırköy Hasan Polatkan Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi  
Lise 1997-1999 : İzmir Menemen Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi  
Lisans 1999-2003 : Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü  
Yabancı Dil : İngilizce

### AKADEMİK ETKİNLİKLER

ÇELEBİ UZGUR, B., AYPAY, A. vd. "PISA-2003 Verileri Türkiye İçin Ne İfade Ediyor?", Panel, (12.12.2005), ÇOMÜ Eğitim Fakültesi, Çanakkale. (Panelist)

### MESLEKİ BİLGİLER

2003-2004 : Adana / Seyhan Gazi İlköğretim Okulu  
2004-2005 : Çanakkale Barbaros Hayrettin Paşa İlköğretim Okulu  
2005-2007 : Erzurum / Yenişehir Rıfıkı Salim Burçak Anadolu Kız Meslek ve Kız Meslek Lisesi  
2007-2009 : Erzurum / Yakutiye Celal Akın İlköğretim Okulu  
2009-2010 : Muğla / Marmaris İhsan Mermerci İlköğretim Okulu  
2010-2013 : Muğla / Datça Kızlan İlköğretim Okulu  
2013-..... : Muğla/ Datça Yılmazlar Ortaokulu

**Ek1 : Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları**

Düzeyler → Standartlar ↓	<b>Temel I Düzey:</b> <b>Bilişim teknolojilerini kavrama</b>	<b>Temel II Düzey:</b> <b>Bilgiye erişme ve değerlendirme</b>	<b>Orta I Düzey:</b> <b>Bilgiyi yönetme</b>	<b>Orta II Düzey:</b> <b>Bilgiyi dönüştürme</b>	<b>İleri I Düzey:</b> <b>Bilgiyi oluşturma</b>	<b>İleri II Düzey:</b> <b>Bilgiyi paylaşma</b>
<b>1. Bilişim Okur-Yazarlığı</b>						
<b>1.1. BİT'in Günlük Yaşamdaki Önemi</b>	Bilgi ve iletişim teknolojisi araçlarını listeler.  Bilişim teknolojilerin günlük hayatımızdaki kullanım amaçlarını açıklar.  Bilişim teknolojilerin günlük hayatımızdaki önemini açıklar.	Belirli bir amaç için kullanılması gereken bilişim teknolojisine karar verir.  Farklı teknolojilerin olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirir.  Verilen bağlamda bilginin uygunluğunu değerlendirir.	Bilgi yönetim kavramını tanımlar.  Günlük yaşamda bilgi yönetiminin önemini açıklar.  Bilgi kirliliği konusunda duyarlı davranır.	Bilgiyi dönüştürme kavramını tanımlar.  Bilgi dönüştürme araçlarını listeler.  Ulaşmak istediği amaç doğrultusunda bilgiyi dönüştürmenin önemini açıklar.  Bilginin farklı biçimlerde sunulabildiğinin farkına varır.	Günlük yaşamda bilginin BİT aracılığıyla oluşum sürecini açıklar. BİT araçları ile oluşturabileceği bilgi türlerini açıklar. BİT araçları ile bilgi oluşturma sürecinin basamaklarını listeler. Belirlenen bir konuda BİT araçlarını kullanarak bilgi oluşturur.	BİT araçları kullanarak oluşturduğu bilgiyi paylaşma biçimlerini açıklar.  Bilgiyi paylaşmanın önemini ve yararlarını açıklar.  Oluşturduğu bilgiyi paylaşır.  Belirli bir konu için bilgiyi uyarlar.
<b>1.2. BİT'in Sosyal ve Kültürel Katkıları</b>	Bilişim teknolojilerinin bireysel ve toplumsal açıdan sosyal ve kültürel hayata katkılarını açıklar.	BİT'in sosyal ve kültürel katkılarını bilgiye erişme ve değerlendirme kapsamında yorumlar.	BİT kullanılarak gerçekleşen bilgi yönetiminin sosyal-kültürel hayata katkılarını açıklar.	BİT araçları kullanarak dönüştürülen bilginin sosyal ve kültürel hayata etkisine yönelik görüş geliştirir.	Bireysel ve toplumsal açıdan bilgi oluşturma sürecine ilişkin araştırma yapar.	Bilgi yönetimi süreçlerine ilişkin araştırma sonuçlarını paylaşır.

Ek1<sup>(devam)</sup> : Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları

Düzeyler → Standartlar ↓	Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama	Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme	Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme	Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme	İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma	İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma
<b>1. Bilişim Okur-Yazarlığı</b>						
<b>1.3. BİT'in Temel Kavramları</b>	BİT'e ilişkin temel kavramları tanımlar. BİT'e ilişkin temel bileşenleri listeler.	Bilişim araçlarını amacına uygun sınıflandırır.	BİT kullanım sürecinde karşılaştığı teknik sorunlara çözüm üretir.	Farklı teknolojilerin değişik amaçlar için kullanımını konusunda yorum yapar.	İşlevlerini belirlediği yeni bir teknoloji tasarlar.	Aynı türde farklı marka ve model teknolojilerin bileşenlerini karşılaştırarak sunar.
<b>1.4. BİT'ni Kullanma ve Yönetme</b>	Elektronik ortamlardaki verilerin, yönetsel önemini açıklar. BİT kullanma ve yönetmenin önemini açıklar. Dosya uzantılarına göre (örneğin pdf, gif vb.) dosyaların temel özelliklerini tanımlar.	Elektronik ortamdaki verilerin sınıflanması ve saklanmasında kullanılan yaklaşımları değerlendirir. Amacına uygun programı seçerek kullanır.	Elektronik verileri sınıflama ve saklama konusunda doğru yaklaşımları uygular.	Elektronik ortamdaki verileri farklı biçimlere dönüştürür. Basılı ve elektronik ortamdaki bilgileri birbirine dönüştürür.	BİT kullanarak çalışma ve öğrenme ortamlarını kişiselleştirir. Kişisel mesaj ile dosyaların saklanması ve erişilmesi konusunda strateji geliştirir.	Bulut bilişim yaklaşımına uygun biçimde bilgiyi yönetir.



**Ek1<sup>(devam)</sup> :Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları**

Düzeyler → Standartlar ↓	Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama	Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme	Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme	Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme	İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma	İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma
<b>1. Bilişim Okur-Yazarlığı</b>						
<b>1.5. BİT'in Gizlilik ve Güvenlik Boyutları</b>	BİT'nin kullanımında gizlilik ve güvenlik boyutlarını açıklar.	Gizlilik açısından önemli olan boyutları belirler.  Güvenlik açıklarının oluşumu konusunda yorum yapar.	Gizlilik ve güvenlik ayarlarını kişisel tercihlerine uygun biçimde düzenler.  Gizli kalması gereken bilgi ile paylaşılacak bilgiyi ayırt eder.	Gizlilik ve güvenlik boyutlarını farklı yazılımları ele alarak karşılaştırır.	Çeşitli ortamların güvenlik düzeyine ilişkin fikir oluşturur.  Gizlilik ihlallerinden doğabilecek sorunları ortaya koyar.	Gizlilik ve güvenlik problemlerinin neden olduğu bireysel ve toplumsal etkileri tartışır.  Güvenlik için tehdit oluşturabilecek yapılara alınabilecek önlemleri tartışır.
<b>1.6. BİT'ni Kullanırken Etik ve Sosyal Değerler</b>	BİT kullanma ve yönetme sürecinde etik ilkelere uymanın önemini fark eder.  Etik ilkelerin ihlali sonucunda karşılaşılabilecek durumlara örnek verir.	Sosyal ve kültürel değerler açısından BİT kullanımını sorgular.  Sosyal ortamlarda paylaşılan bilgilere ilişkin olarak dijital ve telif haklarına uygun olmayan davranışlara tepkide bulunur.	BİT kullanırken etik değerlere uygun davranır.	İnternet ortamında belirlediği etik ilkelere aykırı davranışları, bu ilkelere uygun davranışlara dönüştürür.	Farklı sanal ortamlar için etik kuralları belirler.	İnternet ortamındaki davranışların etik olma durumuna ilişkin sunum yapar.

**Ek1<sup>(devam)</sup> : Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları**

Düzeyler → Standartlar ↓	Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama	Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme	Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme	Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme	İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma	İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma
<b>2. Bilişim Teknolojilerini Kullanarak İletişim Kurma, Bilgi Paylaşma ve Kendini İfade Etme</b>						
<b>2.1. İnternet, İletişim</b>	İnternet ortamındaki iletişim sürecine ilişkin teknik detayları açıklar. Bilgisayar ağlarının işlev ve türlerini listeler. Bilginin ağlar arasındaki yolculuğunu keşfeder.	Ağ yapıları arasındaki farklılıkları değerlendirir.	Farklı erişim çözümleriyle İnternet üzerinden veri transferi yapar.	Bilgiyi farklı şifreleme teknikleri kullanarak aktarır.	Örnek bir ortam için bilgisayar ağ altyapısı oluşturur.	Bilgisayar ağlarının boyutlarına ve bileşenlerine ilişkin farklılıkların nedenlerini tartışır.
<b>2.2. İletişim Araçları</b>	İletişim araçlarının önemini ifade eder. İletişim araçların kullanma yöntemlerini açıklar.	<ul style="list-style-type: none"><li>• İhtiyaca göre iletişim aracını seçer.</li><li>• İletişim süreci açısından araçlar arasındaki farklılıkları karşılaştırır.</li></ul>	Farklı iletişim araçlarının özelliklerini etkili biçimde kullanır.	İletişim araçları arasında veri aktarımı yapar.	Farklı iletişim araçları kullanarak ileti oluşturabilir.	Farklı iletişim araçlarını kullanarak diğer İnternet kullanıcıları ile iletişim kurar.

Ek1<sup>(devam)</sup> : Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları

Düzeyler → Standartlar ↓	Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama	Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme	Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme	Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme	İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma	İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma
<b>2. Bilişim Teknolojilerini Kullanarak İletişim Kurma, Bilgi Paylaşma ve Kendini İfade Etme</b>						
<b>2.3. Bilgi Paylaşımı için Araçlar</b>	Bilgi paylaşımı için kullanılan araçları tanımlar.  Sosyal medyanın kullanım amaçlarını açıklar.  Sosyal medya türlerini tanımlar.	Bilgi paylaşımı için amacına uygun araçları seçer.  Sosyal medyayı kullanım sürecinde dikkat edilecek etik değerlere ilişkin anlayış geliştirir.	İnternet ortamındaki kişisel kullanım alanını düzenler.  Sosyal medyayı kişisel tercihleri konusunda etkili bir biçimde kullanır.	Farklı platformlar arasında dosya dönüşüm işlemlerini gerçekleştirir.  Farklı sosyal medya yazılımları arasında bilgi transferi sağlar.	Bilgi paylaşımı için özgün bir doküman oluşturur.  Beğenilen web adreslerini saklamak için sosyal imleme araçlarını kullanır.	Dokümanı farklı kişilerle paylaşarak işbirliği içinde bir ürünün gelişmesine katkı sağlar.  Sosyal medya ortamlarında görsel-ışitsel paylaşımlar yapar.  Sosyal paylaşımlarda etik ilkelere uygun davranır.
<b>2.4. Proje Oluşturma ve Yönetimi</b>	Proje fikri geliştirmenin önemini açıklar. Projelerin gereksinimlerden oluşturulduğunu, zaman-emek-maliyet sınırları içinde gerçekleşeceğini fark eder.	Farklı projelere ve etkilerine ilişkin anlayış geliştirir.  Oluşturulmuş projeleri karşılaştırır.	Belirli bir konuda yapılmış projelere ulaşarak bir proje havuzu düzenler.	Proje havuzundaki proje sonuçlarına dayanarak özet hazırlar.	Farklı projeleri inceleyerek yeni bir proje fikri oluşturur.	Proje fikrini sosyal medya ortamında tartışmaya açar.

**Ek1<sup>(devam)</sup> : Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları**

Düzeyler → Standartlar ↓	Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama	Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme	Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme	Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme	İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma	İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma
<b>3. Araştırma, Bilgiyi Yapılandırma ve İşbirlikli Çalışma</b>						
<b>3.1. BİT'ini Kullanarak Bilgiye Ulaşma ve Biçimlendirme</b>	BİT'ini kullanarak bilgiye ulaşma yöntemlerini açıklar. Arama yaparken kullanılan teknikleri listeler. Bilgiyi biçimlendirmek için kullanılan araçlara örnek verir. Bilgiyi biçimlendirmek için yapılacak işlemleri açıklar.	Bilgiye çeşitli kaynaklardan erişir. Bilgiye ulaşırken zararlı ve gereksiz içerikleri ayırt eder. Bilgiyi sunmak için amacına uygun aracı seçer.	Arama Motorlarını etkili biçimde kullanır. Aranılan bilgi yapısı ve dosya biçimine göre arama sonuçlarını düzenler.	Belirli bir ölçüte göre dizin (indeks) dosyası hazırlar.	İhtiyaç duyulan bilgiye ulaşmak için gerekli arama ölçütlerini oluşturur.	Araştırma yaparken kullandığı yöntemleri paylaşır.
<b>3.2. Metin Tabanlı İçerik Oluşturma Araçları</b>	İçerik oluşturma araçlarını tanır. İçerik oluşturma araçlarının kullanımını açıklar.	Farklı içerik oluşturma araçlarını özellikleri açısından karşılaştırarak seçim yapar.	Kelime işlem programlarını etkili biçimde kullanır.	Basılı ve elektronik materyalleri kelime işlem programına aktarır.	Bir kelime işlem programını kullanarak doküman oluşturur.	Herhangi bir kelime işlemci programı kullanarak oluşturduğu dokümanı paylaşır. Sosyal ortamda paylaşılan bir doküman üzerinde grup olarak çalışır.

**Ek1<sup>(devam)</sup> : Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları**

Düzeyler → Standartlar ↓	Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama	Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme	Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme	Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme	İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma	İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma
<b>3. Araştırma, Bilgiyi Yapılandırma ve İşbirlikli Çalışma</b>						
<b>3.3. Hesaplama, Grafik ve Veri Oluşturma Araçları</b>	Hesaplama ve grafik oluşturma araçlarını tanıır.	Farklı hesaplama ve grafik oluşturma araçlarını özellikleri açısından karşılaştırarak seçim yapar.	Hesaplama ve grafik programlarını etkili biçimde kullanır.	Sayısal veri ve formülleri kullanarak farklı türlerde grafik ve sayısal veriler elde eder.	Sayısal veri ve grafiklerden oluşan dokümanlar oluşturur.	Oluşturduğu sayısal veriler ve grafik türleri hakkında görüş alış-verişinde bulunur.
<b>3.4. Çokluortam Uygulamaları</b>	Bilginin sunulması için yazılı, görsel ve işitsel imgelerin kullanımının önemini ifade eder.	Görsel-işitsel bir materyal hazırlamak için amacına uygun aracı seçer.	Bilginin sunulması için çokluortam uygulamalarını etkili biçimde kullanır.	A ynı medya biçimleri arasında dönüştürme yapar.	Farklı medya türlerini kullanarak çokluortam uygulamaları geliştirir.	Oluşturduğu çokluortam uygulamasını sosyal bir ağ ortamında paylaşır.

Ek1<sup>(devam)</sup> :Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları

Düzeyler → Standartlar ↓	Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama	Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme	Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme	Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme	İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma	İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma
<b>4. Problem Çözme, Programlama ve Özgün Ürün Geliştirme</b>						
<b>4.1. Problem Çözme Yaklaşımları</b>	Problem kavramını tanımlar. BİT kullanımında karşılaşılan problemlerin farkına varır. Problem çözmenin önemini ifade eder. Farklı problem çözme yaklaşımlarını listeler. Algoritma ve strateji kavramlarını tanımlar. BİT araçları ile algoritma ve strateji kavramlarının ilişkisini farkederek.	Problem çözme sürecinde problemin çözülebilirliği hakkında yorum yapar. Problem çözmek için gerekli değişken ve işlemleri belirler.	Belirlenen problemin çözümüne farklı yollardan ulaşır.	Çözümü verilen probleme farklı bir çözüm yolu önerir.	Belirlenen problemin çözümü için adımlar oluşturur. Problem çözümü için geliştirdiği adımların geçerliğini sorgulayarak en etkili çözüme ulaşır.	Belirlenen problem için oluşturduğu çözüm önerisini ve yaklaşımını sunar.

**Ek1<sup>(devam)</sup> : Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları**

<b>Düzeyler → Standartlar ↓</b>	<b>Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama</b>	<b>Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme</b>	<b>Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme</b>	<b>Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme</b>	<b>İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma</b>	<b>İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma</b>
<b>4. Problem Çözme, Programlama ve Özgün Ürün Geliştirme</b>						
<b>4.2. Algoritma ve Strateji Geliştirme</b>	Belirlenen problemin çözümü için algoritma geliştirmenin önemini ifade eder. Problem çözme sürecinde strateji geliştirmenin önemini açıklar.	Farklı algoritmaları inceleyerek en hızlı ve doğru çözümü seçer. Strateji geliştirmek için gereksinim duyduğu bilgiye erişir. Eriştiği bilgiyi, strateji geliştirmeye uygunluk açısından değerlendirir.	Belirlenen problemin çözüm sürecinde gerekli işlemler için akış şeması hazırlar.	Hatalı bir algoritmayı doğru çalışacak biçimde düzenler. Farklı kaynaklardan edindiği bilgileri, geliştirdiği strateji kapsamında kullanmak üzere dönüştürür.	Günlük hayatta karşılaşılan problemleri çözmek için farklı stratejiler geliştirir.	Belirlenen problemin çözümünü sağlayan farklı algoritmalar hakkında tartışır. Geliştirdiği stratejilerin, belirlenen problemin çözümündeki etkisini tartışır.

Ek1<sup>(devam)</sup> : Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları

Düzeyler → Standartlar ↓	Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama	Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme	Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme	Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme	İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma	İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma
<b>4. Problem Çözme, Programlama ve Özgün Ürün Geliştirme</b>						
<b>4.3. Programlama</b>	Programlama için kullanılan kavramları tanımlar. Programlama için kullanılan süreçleri açıklar. Animasyon ve yazılım geliştirme konusunda temel kavramları tanıır. Programlama için gereken donanımı açıklar. Programlama sürecinde uyulması gereken pedagojik ilkeleri listeler.	Programı çalıştırmak için gerekli derleyiciyi kullanır. Programlama mantığına ilişkin yaklaşım geliştirir. Aynı amaç için hazırlanmış yazılımlar arasında verilmiş ölçütlere göre seçim yapar.	Programın hatasız çalışarak sonuç üretmesini sağlar. Animasyon için akış şeması ve öykü yapıları hazırlar. Hazırladığı akış şeması ve öykü yapılarını programın olası kullanıcılarının görüşlerine göre düzenler.	Mevcut bir algoritmayı program koduna dönüştürür. Hazır akışa göre gerekli animasyon sahnelerini oluşturur.	Açık kaynak kodlu ortamlarda bulunan program kodlarını geliştirerek yeni bir çözüm üretir. Belirlenen problemi çözmek için animasyon ve yazılım geliştirir. Eğitsel oyun geliştirir.	Program kodunu ve çalıştırılabilir dosyayı sosyal ortamlarda paylaşır. Geliştirdiği eğitsel oyunu sosyal ortamlarda paylaşır.



**Ek1<sup>(devam)</sup> : Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin Düzeylere Göre Kazanımları**

<b>Düzeyler → Standartlar ↓</b>	<b>Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama</b>	<b>Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme</b>	<b>Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme</b>	<b>Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme</b>	<b>İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma</b>	<b>İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma</b>
<b>4. Problem Çözme, Programlama ve Özgün Ürün Geliştirme</b>						
<b>4.4. Yazılım Projesi Geliştirme, Uygulama ve Yaygınlaştırma</b>	Proje geliştirme sürecini açıklar. Proje döngüsünü tanımlar.	Geliştirilmiş proje fikirleri arasından belirli ölçütlere göre seçim yapar.	Projenin nasıl yaygınlaştırılabileceğine ilişkin görüş geliştirir.	Proje fikrini, proje döngüsüne dönüştürerek açıklar.	Proje dokümanını verilen bir şablona uygun biçimde hazırlar.	Projenin uygulama sonuçlarını sosyal medya ortamında paylaşır. Projenin yaygınlaştırılması ile ilgili görüşlerini proje paydaşları ile paylaşır.

# ANKET FORMU

## Yönerge

Bu anket, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi öğretim programının program öğelerine dönük olarak öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amacıyla, gerekli verileri toplamak üzere hazırlanmıştır. Araştırma da görüşleriniz büyük önem taşımaktadır.

Araştırma sonuçları, hazırladığım yüksek lisans tezinde kullanılacak olup başka bir amaçla kullanılmayacaktır. Sizlerden istenilen katıldığınız görüşe (X) işareti koymanızdır. Anket maddelerini cevaplarken gösterdiğiniz içtenlik ve yardım için şimdiden teşekkür ederim.

Betül ÇELEBİ UZGUR

## Kişisel Bilgiler

### 1. Cinsiyetiniz.

Bay ( ) Bayan ( )

### 2. Meslek kıdeminiz.

0-5 yıl ( ) 6-10 yıl ( ) 11-15 yıl ( ) 16 ve üzeri ( )

### 3. Bölüm

- ( ) Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü  
( ) Teknik Eğitim Fakültesi Bilgisayar Öğretmenliği  
( ) Teknik Eğitim Fakültesi Elektrik Öğretmenliği  
( ) Diğer (Lütfen belirtiniz:.....)

### 4. Ortalama sınıf mevcudu

1-15 ( ) 16-30 ( ) 31-40 ( ) 41 ve üzeri ( )

### 5. Bilişim teknolojileri sınıfı

Var ( ) Yok ( )

### 6. Bilişim teknolojileri sınıfındaki bilgisayar sayısı

1-5 ( ) 6-10 ( ) 11-15 ( ) 16-20 ( ) 21 ve üzeri ( )

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
<b>Programın Genel Özelliklerine İlişkin Maddeler</b>					
1. Program öğretmene yeterince rehberlik etmektedir.					
2. Dersin etkili işlenişi için sınıf mevcutları uygundur.					
3. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi standartlarına ulaşabilmek için ayrılan haftalık ders saati yeterlidir.					

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
<b>Kazanımlara İlişkin Maddeler</b>					
4. Kazanımlar programın temel amaçlarını oluşturan yeterliliklere ulaşmak için yetersizdir.					
5. Kazanımlar birbiriyle tutarsızdır.					
6. Kazanımlar öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.					
7. Programdaki kazanım ifadeleri, öğrencilerin zihinsel gelişimlerine uygundur.					
8. Programda kazandırılması hedeflenen yeterlilikler toplumun beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.					
9. Kazanımlar öğretmenlerin yorumlama hatası yapmalarına engel olacak şekilde açık ve net ifade edilmiştir.					
10. Kazanımlar ölçülebilir ve değerlendirilebilir nitelikte değildir.					
11. Temel düzey kazanımlar öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygundur.					
12. Kazanımlar okulun mevcut çevresel koşullar (bilgisayar ve internet kullanımı, kaynak kitap) içerisinde gerçekleştirilebilecek niteliktedir.					
<b>İçeriğe İlişkin Sorular</b>					
13. Programda içeriğin net olarak belirlenmemiş olması öğrenme sürecini olumsuz etkilemektedir.					
14. İçeriğin net olarak belirlenmemiş olması öğretmen için dezavantajdır.					

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
<b>İçeriğe İlişkin Sorular</b>					
<b>15.</b> İçeriğin öğretmen tarafında belirlenmesi okullar arasında büyük öğrenme farklılıkları oluşturmaktadır.					
<b>16.</b> Programda verilen içerik belirlemede kullanılabilecek örnek konu başlıkları, içerik belirleme konusunda öğretmene yeterince rehberlik etmektedir.					
<b>17.</b> Programda verilen içerik belirlemede kullanılabilecek örnek konu başlıkları kazanımlarla tutarlıdır.					
<b>18.</b> Programdaki örnek konu başlıkları öğrenme öğretme ilkelerin ( kolaydan zora, yakından uzağa, somuttan soyuta vb.) uygun olarak hazırlanmıştır.					
<b>19.</b> Programdaki örnek konu başlıkları temel bilgileri içermektedir.					
<b>20.</b> Örnek konu başlıkları, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygun değildir.					
<b>21.</b> Örnek konu başlıkları önemli ve güncel bilgileri içinde bulundurmamaktadır.					
<b>22.</b> Örnek konu başlıklarında yer alan bilgiler günümüz koşullarında yetersizdir.					
<b>Öğrenme Öğretme Sürecine İlişkin Maddeler</b>					
<b>23.</b> Dersin öğrenci çalışma kitabının olmaması öğrenciler için sıkıntı oluşturmaktadır.					

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
<b>Öğrenme Öğretme Sürecine İlişkin Maddeler</b>					
24. Öğretmen kılavuz kitabı ve etkinliklerin olmaması öğretmenlerin farklı yöntem ve teknikleri uygulamasında sıkıntı yaşatmaktadır.					
25. Öğrenme öğretme sürecinin tamamen öğretmen tarafından planlanması öğretmen için avantajdır.					
26. Öğretmenin her konu için uygun ve etkili etkinlikler hazırlaması zordur.					
27. Programdaki kazanımların gerçekleştirilebilmesi sınıftaki mevcut donanımlar ile mümkündür.					
28. Programdaki kazanımların gerçekleştirilebilmesi okuldaki mevcut yazılımlar ile mümkündür.					
29. Sınıftaki araç, gereç etkili ve verimli öğretim için yeterlidir.					
30. Eğitim ortamı (ısı, ışık, sınıf düzeni vb.) bilişim teknolojilerinin etkili kullanımı için uygundur.					
31. Program öğretmenlerin aktif öğretim yöntemlerini uygulanmasına engel olmaktadır.					
<b>Değerlendirmeye İlişkin Maddeler</b>					
32. Programda yer alan ölçme değerlendirme araçları öğrenci başarısını ölçmek için uygun değildir.					
33. Programda yer alan ölçme değerlendirme araçları öğrenci başarısını ölçmede yetersizdir.					

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
<b>Değerlendirmeye İlişkin Maddeler</b>					
<b>34.</b> Programda yer alan ölçme-değerlendirme araçları kazanımların tümünü değerlendirebilecek niteliktedir.					
<b>35.</b> Ölçme ve değerlendirme için programda yer almayan alternatif ölçme araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır.					
<b>36.</b> Programdaki değerlendirme ölçeklerinin kullanımı konusunda verilen açıklamalar yeterlidir.					
<b>37.</b> Programın değerlendirme ögesi öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımını sağlayacak nitelikte değildir.					

## GÖRÜŞME FORMU

Bu görüşme formu, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının program öğelerine dönük olarak öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amacıyla, gerekli verileri toplamak üzere hazırlanmıştır.

Betül ÇELEBİ UZGUR

### KİŞİSEL BİLGİLER

Çalıştığınız İl/İlçe:

Okulunuzda Bilişim Teknolojileri sınıfı var mı?

Varsa kaç adet bilgisayar mevcut?

Çalıştığınız okulda ortalama sınıf mevcudu kaçtır?

### PROGRAMA İLİŞKİN SORULAR

1. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?
2. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının içeriğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
3. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
4. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
5. Programla ilgili yaşadığınız sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?